

ЗВІТ

ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ
ФІНАНСОВОГО
МОНІТОРИНГУ
УКРАЇНИ

за **2021** рік

ЗМІСТ

Звернення Голови Державної служби
фінансового моніторингу України
Черкаського Ігоря Борисовича 5

1. ПРО ДЕРЖФІНМОНІТОРИНГ 6

1.1. 2021 – основні підсумки роботи ..6

1.2. Кадрові питання.....8

1.3. Фінансування
Держфінмоніторингу.....11

2. РОЗВИТОК ЗАКОНОДАВЧОЇ БАЗИ З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЇ ЛЕГАЛІЗАЦІЇ (ВІДМИВАННЮ) ДОХОДІВ, ОДЕРЖАНИХ ЗЛОЧИННИМ ШЛЯХОМ, ФІНАНСУВАННЮ ТЕРОРИЗМУ ТА ФІНАНСУВАННЮ РОЗПОВСЮДЖЕННЯ ЗБРОЇ МАСОВОГО ЗНИЩЕННЯ.....12

3. СТАТИСТИКА ОТРИМАНИХ ПОВІДОМЛЕНЬ 13

3.1. Загальна динаміка отриманих
повідомлень.....13

3.2. Динаміка отриманих повідомлень
в розрізі суб'єктів первинного
фінансового моніторингу 15

4. АНАЛІТИЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ.....19

4.1. Процес аналізу інформації.....19

4.2. Зупинення фінансових
операцій 21

4.3. Фінансові розслідування.....21

4.3.1. Протидія фінансуванню
тероризму та сепаратизму.....22

4.3.2. Відмивання доходів від
корупційних діянь.....25

4.3.3. Розслідування операцій,
пов'язаних з бюджетними коштами
та іншими державними активами...26

4.3.4. Відмивання доходів від
податкових злочинів.
Використання готівкових коштів
у схемах легалізації (відмивання)
доходів, одержаних злочинним
шляхом.....28

4.3.5. Відмивання доходів від
злочинів, пов'язаних з шахрайським
заволодінням коштами громадян та
юридичних осіб, шляхом обману 31

4.3.6. Відмивання доходів
від злочинів, пов'язаних з
комп'ютерними системами і даними
(кіберзлочини) 35

5. УЗАГАЛЬНЕНІ МАТЕРІАЛИ 38

6. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ**ФУНКЦІОНУВАННЯ ТА РОЗВИТКУ****ЄДИНОЇ ІНФОРМАЦІЙНОЇ****СИСТЕМИ У СФЕРІ ЗАПОБІГАННЯ****ТА ПРОТИДІЇ ЛЕГАЛІЗАЦІЇ****(ВІДМИВАННЮ) ДОХОДІВ,****ОДЕРЖАНИХ ЗЛОЧИННИМ****ШЛЯХОМ, ФІНАНСУВАННЮ****ТЕРОРИЗМУ ТА ФІНАНСУВАННЮ****РОЗПОВСЮДЖЕННЯ ЗБРОЇ****МАСОВОГО ЗНИЩЕННЯ.....40****7. МІЖВІДОМЧА ВЗАЄМОДІЯ.....42**

7.1. Взаємовідносини з регуляторами та іншими державними органами ..42

7.2. Взаємодія з суб'єктами первинного фінансового моніторингу.....48

7.3. Методичне забезпечення, навчання суб'єктів фінансового моніторингу 49

7.4. Національна оцінка ризиків 53

8. ДІЯЛЬНІСТЬ АКАДЕМІЇ**ФІНАНСОВОГО МОНІТОРИНГУ.....55****9. МІЖНАРОДНЕ****СПІВРОБІТНИЦТВО.....60**

9.1. Робота з міжнародними організаціями.....60

9.1.1. Співробітництво з Групою з розробки фінансових заходів боротьби з відмиванням грошей (FATF).....60

9.1.2. Співробітництво з Егмонтською групою підрозділів фінансових розвідок 61

9.1.3. Співробітництво з Радою Європи 62

9.1.4. Співробітництво з Європейським Союзом 64

9.1.5. Співробітництво з Організацією Об'єднаних Націй 66

9.1.6. Співробітництво зі Світовим банком 66

9.1.7. Співробітництво з НАТО в рамках Річних національних програм співробітництва Україна – НАТО.....67

9.1.8. Співробітництво з Організацією з безпеки та співробітництва в Європі (ОБСЄ)/Координатором проєктів ОБСЄ в Україні.....67

9.1.9. Співробітництво з Організацією економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР)/Посольством США в Україні 68

9.1.10. Інші міжнародні заходи.....69

9.2. Обмін інформацією з іноземними підрозділами фінансової розвідки 71

СТРАТЕГІЧНІ НАПРЯМИ РОБОТИ**ДЕРЖФІНМОНІТОРИНГУ У 2022****РОЦІ.....72****ДОДАТКИ 76**

Додаток А.....76

Додаток Б.....79

«8. Основними викликами та загрозами у сфері фінансової безпеки є... поширення явища легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом»

«21.1.Завдання у сфері фінансової безпеки: ... забезпечення національної фінансової системи від легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансування тероризму та фінансування розповсюдження зброї масового знищення»

Стратегія економічної безпеки України на період до 2025 року, затверджена Указом Президента України від 11.08.2020 №347/2021

«Відмивання злочинних доходів, фінансування тероризму та фінансування розповсюдження зброї масового знищення на сьогодні є одними з найбільших загроз як в Україні, так і в інших державах. Легалізовані злочинні кошти є для злочинних організацій та осіб, які вчиняють злочини, ресурсами для скоєння нових злочинів та ухилення від відповідальності за їх вчинення»

«Мінімізація загроз відмивання коштів та фінансування тероризму потребує цілеспрямованих та скоординованих зусиль усіх учасників системи запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення»»

Основні напрями розвитку системи ПВК/ФТ в Україні на період до 2023 року, затверджені розпорядженням Кабінету Міністрів України від 12.05.2021 № 435-р

Звернення Голови Державної служби фінансового моніторингу України Черкаського Ігоря Борисовича

Шановні українці!

Пропонуємо до Вашої уваги звіт про реалізацію у 2021 році Державною службою фінансового моніторингу України державної політики у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення.

20 років тому Урядом України розпочато інституційну історію у сфері боротьби з відмиванням коштів – створено Держфінмоніторинг, який взяв на себе роль лідера антилегалізаційних координаційних процесів.

На сьогодні Держфінмоніторинг, як національний підрозділ фінансової розвідки, є одним із ключових органів фінансової безпеки України.

На міжнародній арені, Держфінмоніторинг визнано надійним та ефективним партнером світового співтовариства з питань фінансового моніторингу.

Ми тримаємо руку на пульсі усіх міжнародних трендів та на законодавчому рівні сприяли приведенню законодавства до світових стандартів.

У 2021 році наша робота була сконцентрована на подальшому правовому забезпеченні національної системи фінансового моніторингу, поглибленні роботи з фінансових розслідувань та впровадженні нових національних стратегем для системи антилегалізаційного стримування.

В минулому році Держфінмоніторинг забезпечував конструктивну співпрацю з державними органами, громадськими організаціями, а також міжнародними структурами, та здійснював методологічне забезпечення системи фінансового моніторингу.

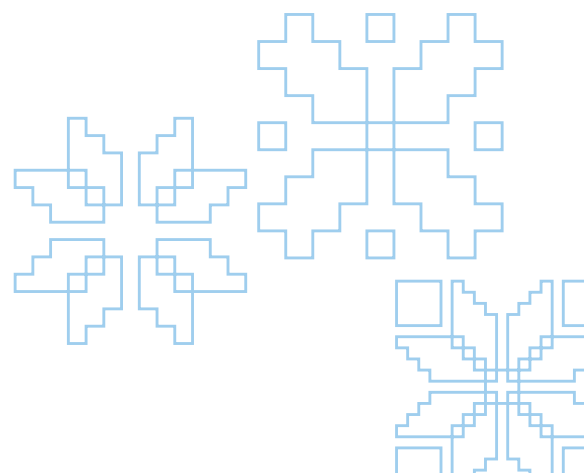
З 24 лютого 2022 р. Російська Федерація (РФ) здійснює повномасштабну збройну агресію (кровопролитну війну) проти України, створюючи загрозу державності України та її територіальній цілісності.

В умовах воєнного часу, ми рішуче продовжуємо вживати посилені і комплексні заходи з метою подальшої економічної ізоляції РФ на міжнародній арені у співпраці з національними партнерами та здійснюємо проактивні кроки до повної Перемоги України.

Слава Україні!

З повагою
Ігор ЧЕРКАСЬКИЙ

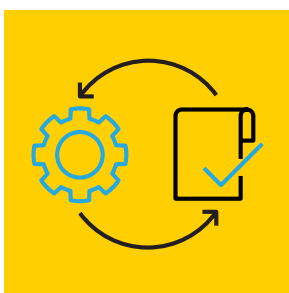
1. ПРО ДЕРЖФІНМОНІТОРИНГ

1.1. 2021 – основні підсумки роботи

МІЖНАРОДНА СПІВПРАЦЯ

На 62-му засіданні Комітету MONEYVAL (13 – 17 грудня 2021 року) представлено інформацію про прогрес та ефективність процедур, що застосовуються в процесі податкової амністії, яка проходить в Україні

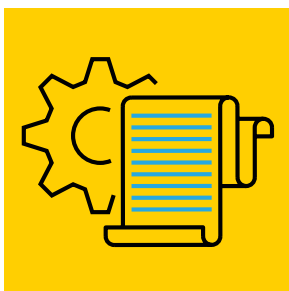
НАЦІОНАЛЬНА КООРДИНАЦІЯ

Урядом України прийнято, а Держфінмоніторингом забезпечено виконання плану заходів з реалізації основних напрямів розвитку національної системи ПВК/ФТ

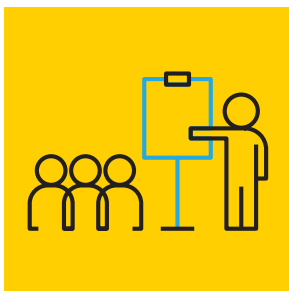
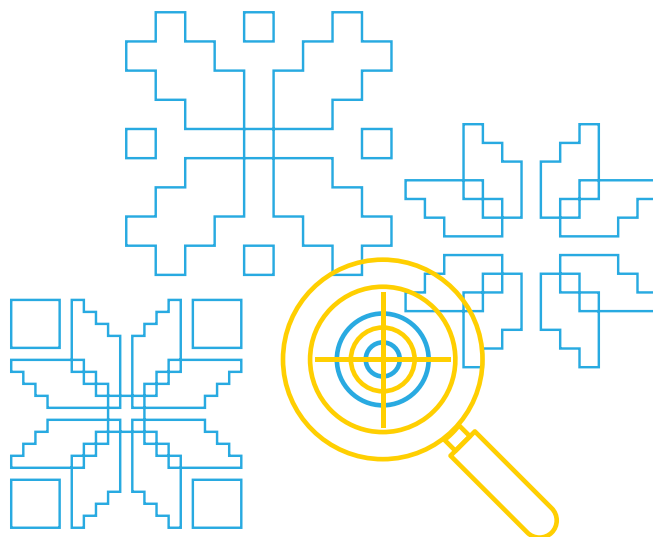
ФІНАНСОВІ РОЗСЛІДУВАННЯ

Держфінмоніторингом підготовлено та направлено до правоохоронних органів 1170 матеріалів, на суму 103,2 млрд гривень

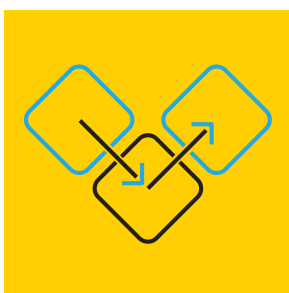
ЗАКОНОДАВЧА ІНІЦІАТИВА

За розробки Держфінмоніторингу, з метою імплементації оновленого Базового Закону Міністерством фінансів України було прийнято 14 наказів, у тому числі спільних з іншими органами

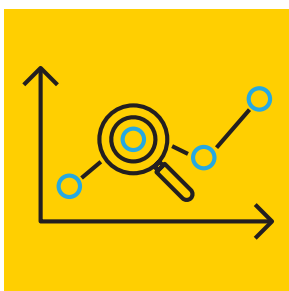
ОСВІТНЯ РОБОТА

В Академії фінансового моніторингу пройшли навчання 2315 осіб, а також близько 1000 осіб були учасниками науково-практичних заходів. Загалом представники Держфінмоніторингу взяли участь у 83 освітніх заходах

МЕТОДИЧНА РОБОТА

Оприлюднено керівні настанови «Управління діловими відносинами із політично значущими особами», «Світовий досвід проведення національних оцінок ризиків відмивання коштів та фінансування тероризму», «Горизонтальний огляд звітів про взаємні оцінки у сфері ПВК/ФТ»

НАЦІОНАЛЬНА ОЦІНКА РИЗИКІВ

Оновлено Методику національної оцінки ризиків відмивання коштів та фінансування тероризму, затверджено показники комплексної адміністративної звітності

ТИПОЛОГІЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ

Підготовлено типологічне дослідження на тему: «Актуальні методи, способи, інструменти легалізації (відмивання) злочинних доходів та фінансування тероризму (сепаратизму)»

1.2. Кадрові питання

Реалізація державної кадрової політики в Держфінмоніторингу здійснюється із дотриманням вимог Конституції України, законодавства з питань державної служби, забезпечення засад запобігання і протидії корупції, інших нормативно-правових актів, відповідно до яких держава створює умови для реалізації громадянами права на працю, підготовку та перепідготовку кадрів відповідно до суспільних потреб.

На рис 1.1 наводиться структура Державної служби фінансового моніторингу України.

Основними завданнями кадрової політики Держфінмоніторингу є залучення, підтримка та розвиток персоналу.

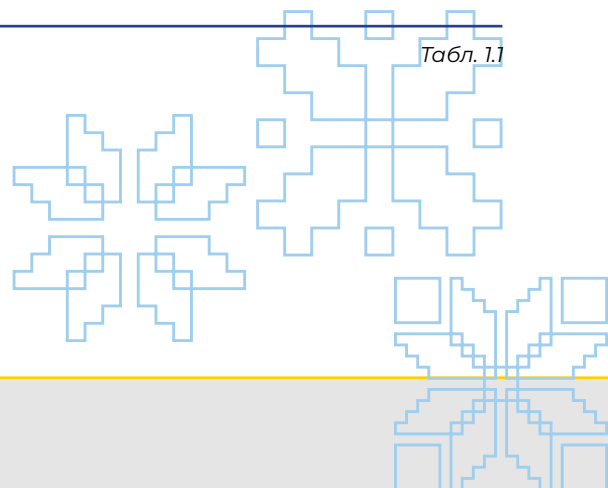
Пріоритетними напрямками кадрового менеджменту в Держфінмоніторингу є досягнення стратегічних цілей і завдань Держфінмоніторингу, а саме:

- *планування, підбір, адаптація персоналу для задоволення потреб Держфінмоніторингу у кваліфікованих фахівцях;*
- *організаційний та професійний розвиток персоналу;*
- *збереження балансу інтересів персоналу та роботодавця через систему оцінювання та опитувань.*

Нижче у табл. 1.1 наводиться портрет працівника Держфінмоніторингу у 2021 році.

Вікові групи	до 28 років – 51, 29 – 35 років – 71, 36 – 46 років – 35, 47 – 60 років – 43, більше 60 років – 3
Середній вік	до 35 років
Гендерний баланс	чоловіки – 83 (40,8%), жінки – 120 (59,2%)
Керівний склад (категорія Б)	чоловіків – 36, жінок – 38
Стаж роботи	5 – 10 років середній стаж в Держфінмоніторингу
Досвід роботи	працівники мають досвід роботи в сфері оподаткування та банківській сфері
Основні здібності та компетенції	гнучке мислення, аналітичні здібності, адаптивність

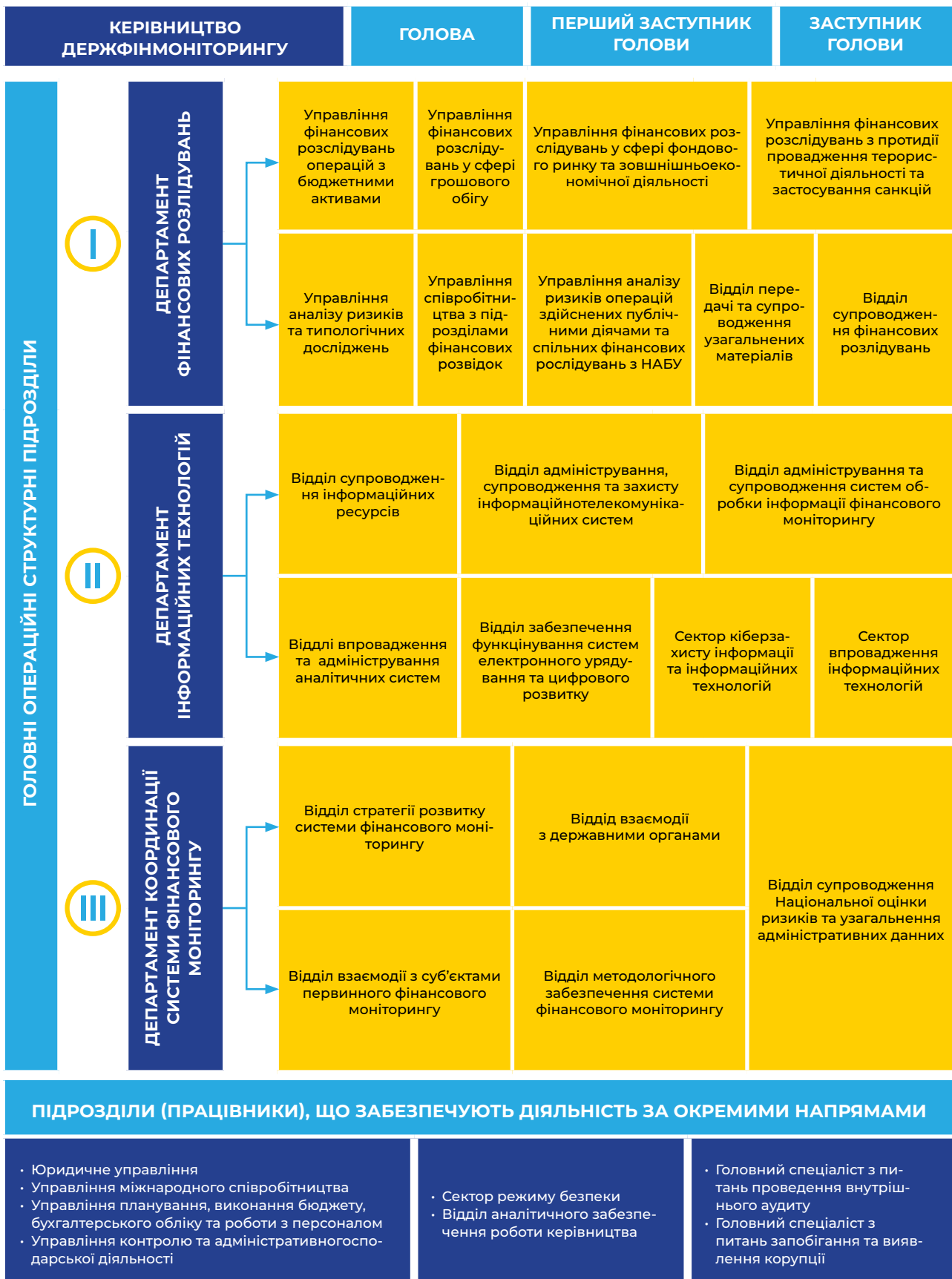
Табл. 1.1

СТРУКТУРА ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ ФІНАНСОВОГО МОНІТОРИНГУ УКРАЇНИ

Рис. 1.1

Затверджена штатна чисельність Держфінмоніторингу становить 237 осіб. Станом на 01 січня 2022 року в Держфінмоніторингу фактично працює 203 державних службовця та 2 працівники обслуговуючого персоналу. Динаміка фактичної чисельності працівників Держфінмоніторингу у 2018 – 2022 роках наведена на рис. 1.2.

Кадровий склад Держфінмоніторингу сформовано з висококваліфікованих спеціалістів, які мають повну вищу освіту. Науковий ступінь мають 10 працівників Держфінмоніторингу, з них 5 – мають вчене звання. 12 працівників Держфінмоніторингу є магістрами державного управління.

Протягом 2021 року в Держфінмоніторингу було організовано та проведено один добір на заміщення вакантних посад на період дії карантину, установленого з метою запобігання поширенню на території України гострої респіра-

торної хвороби COVID-19 спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2 та розглянуто документи 16 кандидатів на посади. За результатами добору три кандидати рекомендовані для призначення на посади шляхом укладення контракту про проходження державної служби на період дії карантину. Також було оголошено шість конкурсних відборів на заміщення вакантних посад державних службовців. Підготовлено документи для участі у конкурсі на 150 кандидатів, рекомендовано для призначення 21 переможця конкурсного відбору.

У 2021 році було забезпечено організацію підвищення професійної кваліфікації для 189 державних службовців, що працюють у Держфінмоніторингу, шляхом проходження професійних програм підвищення кваліфікації, участі в семінарах, вебінарах, тренінгах. Це склало 93% від фактичної загальної чисельності працівників.

ДИНАМІКА ФАКТИЧНОЇ ЧИСЕЛЬНОСТІ ПРАЦІВНИКІВ ДЕРЖФІНМОНІТОРИНГУ У 2018 – 2022 РОКАХ

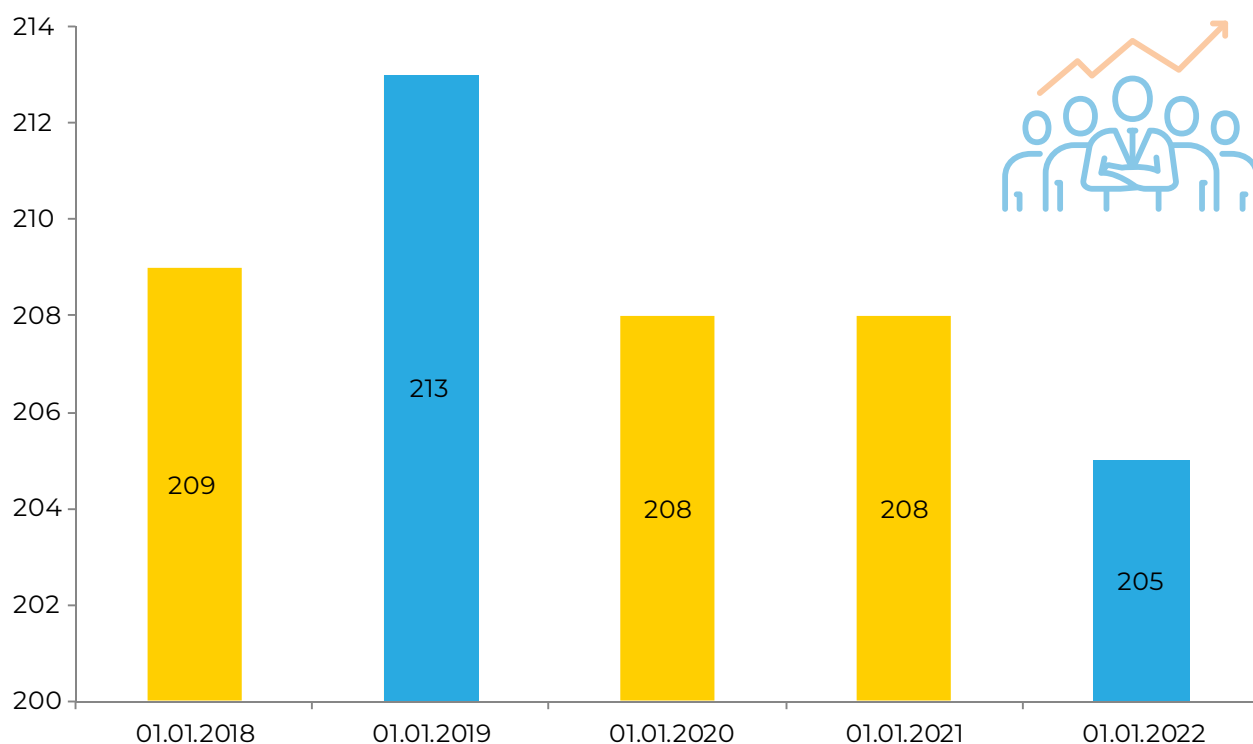

Рис. 1.2

1.3. Фінансування Держфінмоніторингу

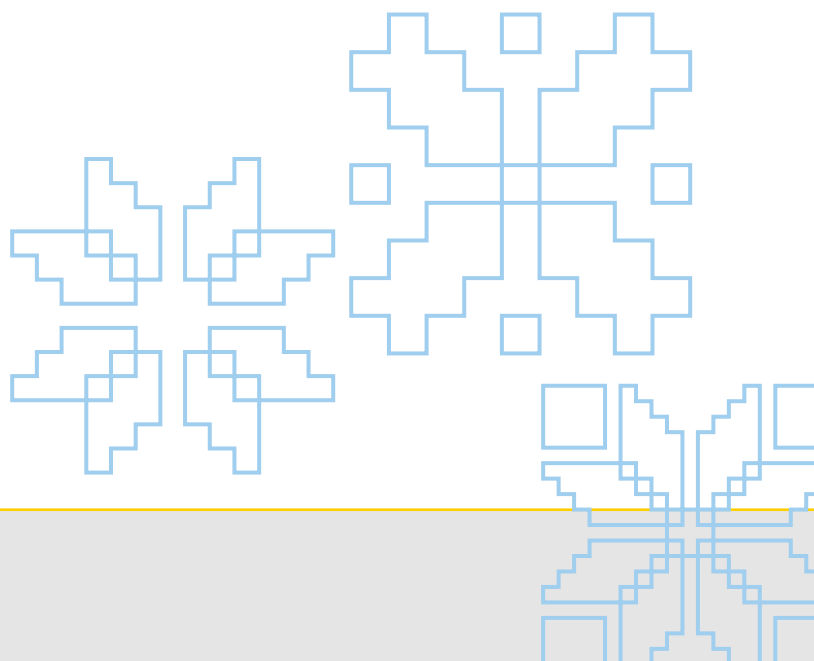
Фінансування видатків Держфінмоніторингу в 2021 році здійснювалося з державного бюджету в межах затверджених Законом України «Про Державний бюджет України на 2021 рік» бюджетних асигнувань.

У 2021 році відповідно до отриманих з державного бюджету асигнувань Держфінмоніторингом були здійснені видатки в сумі 143,9 млн гривень. Структура використання вказаних коштів наведена у таблиці 1.2.

СТРУКТУРА ВИКОРИСТАННЯ БЮДЖЕТНИХ АСИГНУВАНЬ ДЕРЖФІНМОНІТОРИНГУ У 2021 РОЦІ

Напрямок витрат	Сума в тис. грн.
Виплата заробітної плати та нарахувань на неї	104 088,1
Оплата комунальних послуг та енергоносіїв	2 233,7
Оплата видатків на відрядження	83,2
Інші видатки для забезпечення діяльності та функціонування Державної інформаційної та інформаційно-аналітичної системи Держфінмоніторингу	37 488,7
Разом	143 893,7

Табл. 1.2

2. РОЗВИТОК ЗАКОНОДАВЧОЇ БАЗИ З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЇ ЛЕГАЛІЗАЦІЇ (ВІДМИВАННЮ) ДОХОДІВ, ОДЕРЖАНИХ ЗЛОЧИННИМ ШЛЯХОМ, ФІНАНСУВАННЮ ТЕРОРИЗМУ ТА ФІНАНСУВАННЮ РОЗПОВСЮДЖЕННЯ ЗБРОЇ МАСОВОГО ЗНИЩЕННЯ

Протягом 2021 року здійснювалися заходи з розробки пропозицій щодо вдосконалення нормативно-правових актів у сфері ПВК/ФТ.

Так, у звітному періоді було прийнято 16 нормативно-правових актів, розроблених Держфінмоніторингом (перелік наводиться у додатку А).

З метою реалізації вимог оновленого Базового Закону, який набрав чинності 28 квітня 2020 року, та приведення у відповідність нормативно-правових актів у сфері ПВК/ФТ протягом 2021 року, за активної участі Держфінмоніторингу, прийнято:

- 7 розпорядження Кабінету Міністрів України;
- 7 наказів Міністерства фінансів України;
- 7 спільних наказів Міністерства фінансів України з іншими органами.

Разом з тим, Держфінмоніторингом, в межах компетенції, в установленому законом порядку здійснювалося погодження проєктів нормативно-правових актів у сфері ПВК/ФТ.

Так, за 2021 рік погоджено 69 проєктів нормативно-правових актів, розроблених іншими державними органами, з них 52 погоджено без зауважень, а 17 – із зауваженнями.

3. СТАТИСТИКА ОТРИМАНИХ ПОВІДОМЛЕНЬ

3.1. Загальна динаміка отриманих повідомлень

Згідно із Базовим Законом, СПФМ подають до Держфінмоніторингу інформацію про порогові фінансові операції та підозрілі фінансові операції (діяльність).

Всього з початку експлуатації ІСФМ Держфінмоніторингом отримано та об-

роблено **55 244 872 повідомлення** про фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу, з яких **1 664 173 повідомлення** отримано протягом 2021 року (рис. 3.1).

ДИНАМІКА ІНФОРМУВАННЯ ПРО ФІНАНСОВІ ОПЕРАЦІЇ ПРОТЯГОМ 2017 – 2021 РОКІВ

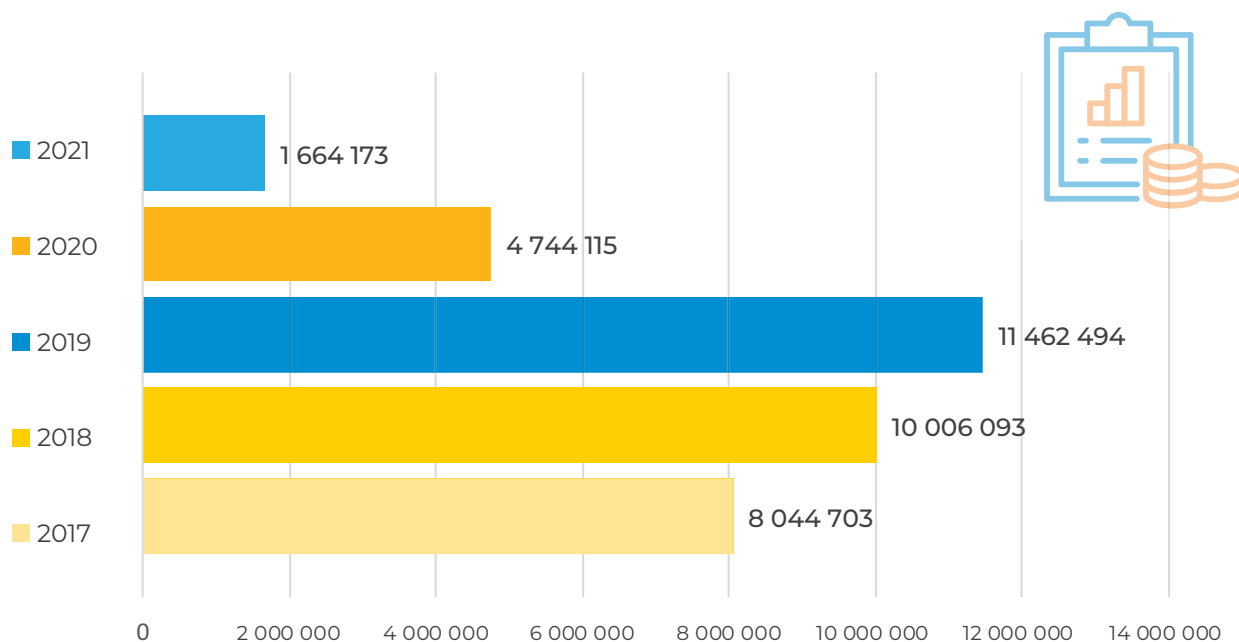
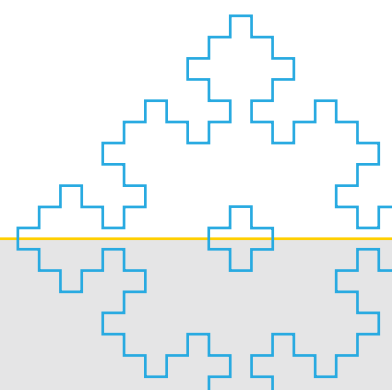

Рис. 3.1

Слід відмітити, що у 2021 році Держфінмоніторингом взято на облік 1 659 877 повідомлень про фінансові операції, що на 64,9% менше ніж у 2020 році (рис. 3.2). Зменшення кількості отриманих Держфінмоніторингом повідомлень від

СПФМ відбулося у зв'язку з виконанням СПФМ вимог оновленого Базового Закону від 06.12.2019 № 361-IX, яким змінено підхід до виявлення фінансових операцій з ознаками фінансового моніторингу.

ДИНАМІКА КІЛЬКОСТІ ПОВІДОМЛЕНЬ ПРО ФІНАНСОВІ ОПЕРАЦІЇ, ВЗЯТИХ ДЕРЖФІНМОНІТОРИНГОМ НА ОБЛІК ПРОТЯГОМ 2017 – 2021 РОКІВ

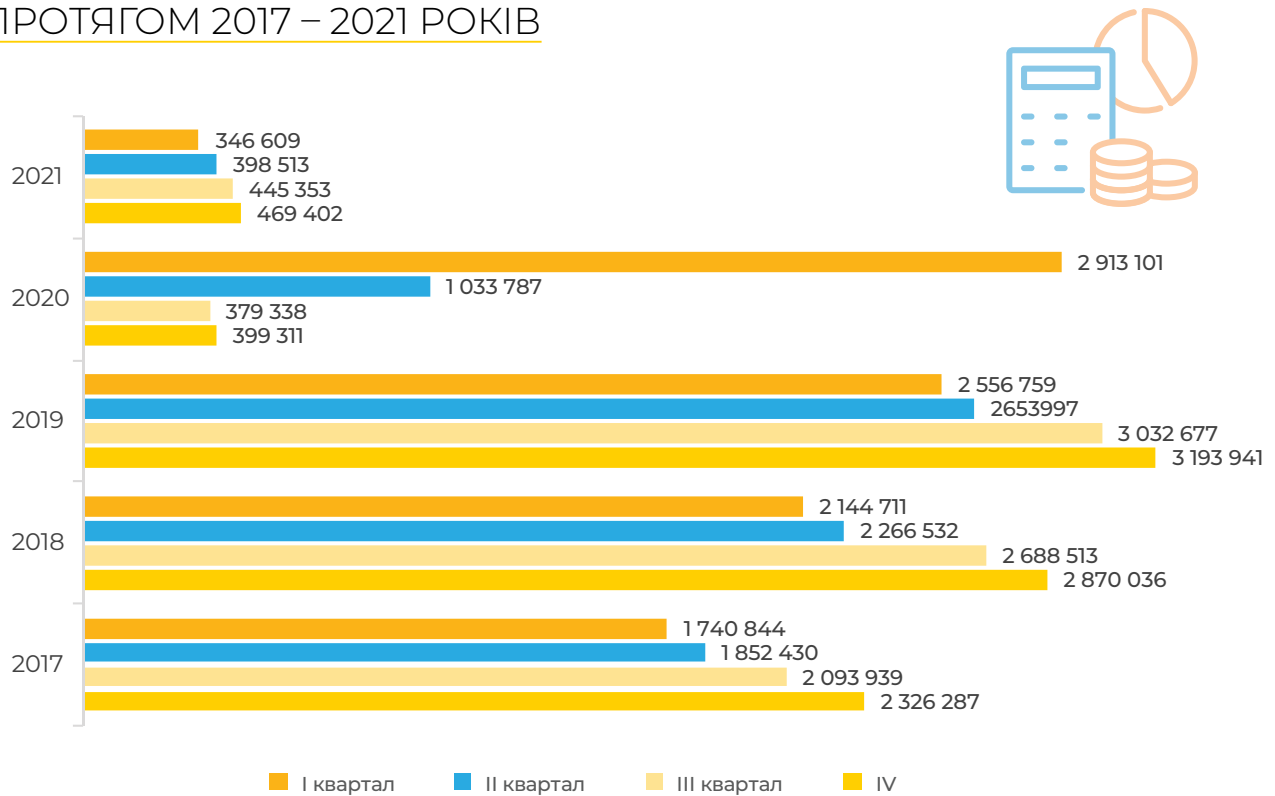
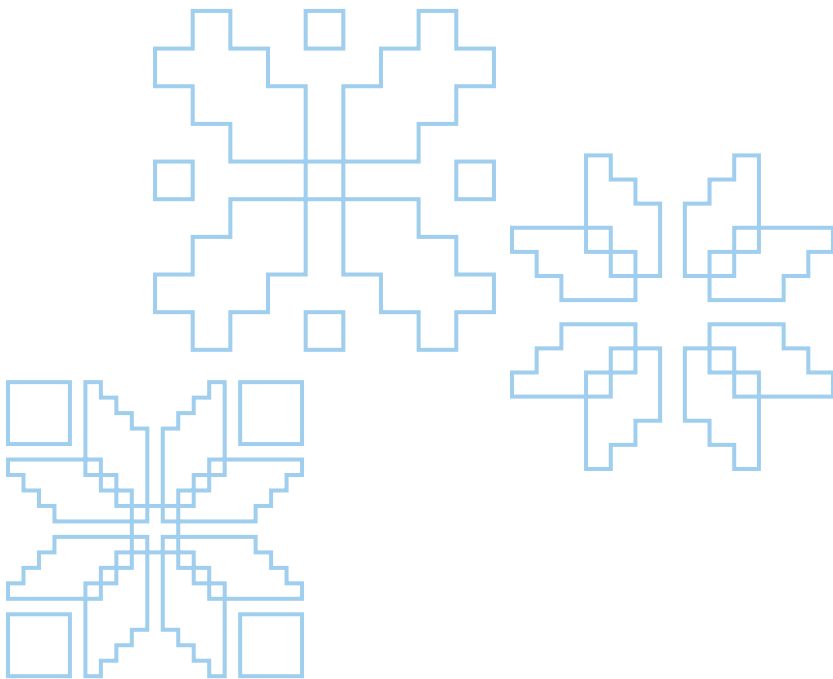

Рис. 3.2

3.2. Динаміка отриманих повідомлень в розрізі суб'єктів первинного фінансового моніторингу

Найбільш активними в системі звітування, в розрізі СПФМ, є банки, які надсилають переважну більшість повідомлень про фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу.

Протягом 2021 року від банків взято на облік 98,71% від загальної кількості повідомлень про фінансові операції (рис. 3.3).

ДИНАМІКА ІНФОРМУВАННЯ ПРО ФІНАНСОВІ ОПЕРАЦІЇ БАНКАМИ ТА НЕБАНКІВСЬКИМИ УСТАНОВАМИ ПРОТЯГОМ 2017 – 2021 РОКІВ

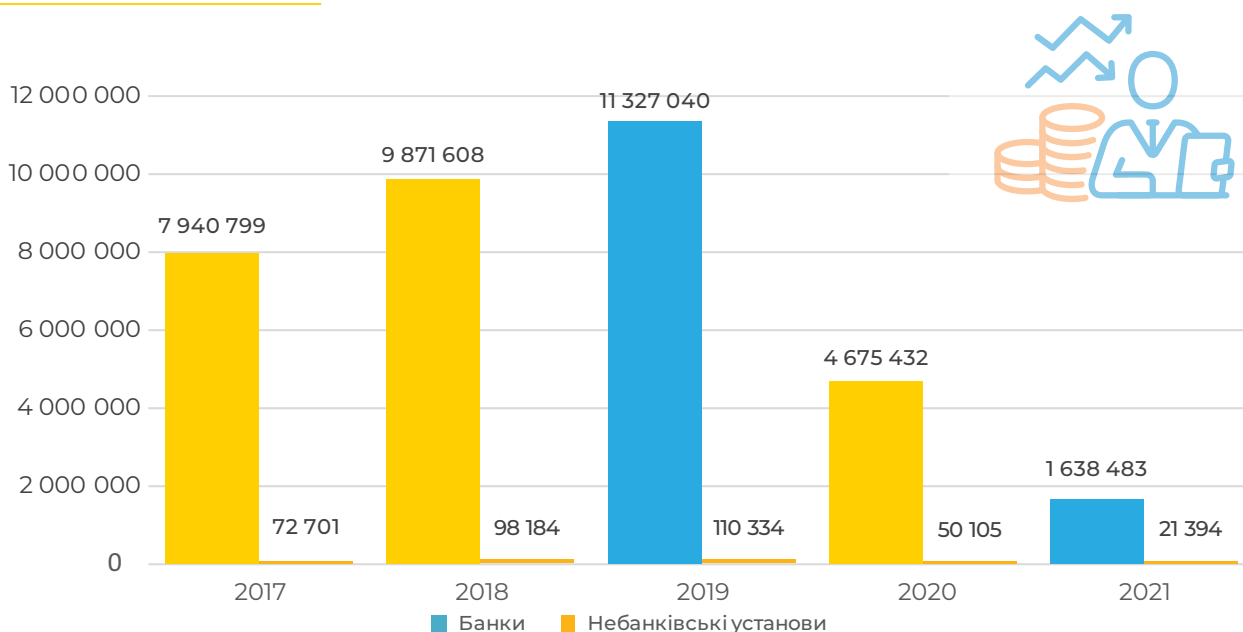

Рис. 3.3

Також слід зазначити, що питома вага помилок у повідомленнях складає лише 0,16% від загальної кількості отриманих Держфінмоніторингом у 2021 році повідомлень про фінансові операції.

Таким чином, відсоток повідомлень про фінансові операції, поданих СПФМ до Держфінмоніторингу протягом 2021 року коректно, складає 99,84% від загальної кількості повідомлень.

У 2021 році питома вага повідомлень про фінансові операції, що були отримані та взяті на облік Держфінмоніторингом від небанківських установ в електронному вигляді збільшилась порівняно з 2020 роком на 0,28% та складає 99,17% від загальної кількості повідомлень, взятих на облік Держфінмоніторингом від зазначеної категорії СПФМ (див. табл. 3.1).

КІЛЬКІСТЬ ПОВІДОМЛЕНЬ ПРО ФІНАНСОВІ ОПЕРАЦІЇ, ВЗЯТИХ НА ОБЛІК ДЕРЖФІНМОНІТОРИНГОМ, В РОЗРІЗІ ТИПІВ ПОДАННЯ СТАНОМ НА 01.01.2022 РОКУ

Тип установи	Кількість повідомлень в електронному вигляді	Кількість повідомлень в паперовому вигляді
Банки	1 638 483	–
Небанківські установи	21 217	177

Табл. 3.1

Серед небанківських установ найбільш активними у поданні повідомлень є професійні учасники фондового ринку (ринку цінних паперів). Питома вага таких повідомлень у загальному обсязі

взятих на облік повідомлень про фінансові операції, що надійшли до Держфінмоніторингу від небанківського сектору склала 53,35% (табл. 3.2., рис. 3.4).

ПИТОМА ВАГА ПОВІДОМЛЕНЬ У ЗАГАЛЬНОМУ ОБСЯЗІ ПОВІДОМЛЕНЬ ПРО ФІНАНСОВІ ОПЕРАЦІЇ, ЩО НАДІЙШЛИ ВІД НЕБАНКІВСЬКОГО СЕКТОРУ ТА ВЗЯТІ НА ОБЛІК ДЕРЖФІНМОНІТОРИНГОМ ПРОТЯГОМ 2021 РОКУ

Тип установи	Кількість повідомлень	Питома вага, %
Професійні учасники фондового ринку	18 202	85,08
Страхові установи	1 385	6,47
Інші суб'єкти господарювання, що надають фінансові послуги	843	3,94
Суб'єкти господарювання, які проводять лотереї	612	2,86
Нотаріуси	6	0,03
Інші СПФМ	346	1,62

Табл. 3.2

ДИНАМІКА ПИТОМОЇ ВАГИ ФІНАНСОВИХ ОПЕРАЦІЙ, ЯКІ ВЗЯТІ НА ОБЛІК ДЕРЖФІНМОНІТОРИНГОМ ПРОТЯГОМ 2017 – 2021 РОКІВ, ЗА ВИДАМИ СУБ'ЄКТІВ НЕБАНКІВСЬКОГО СЕКТОРУ

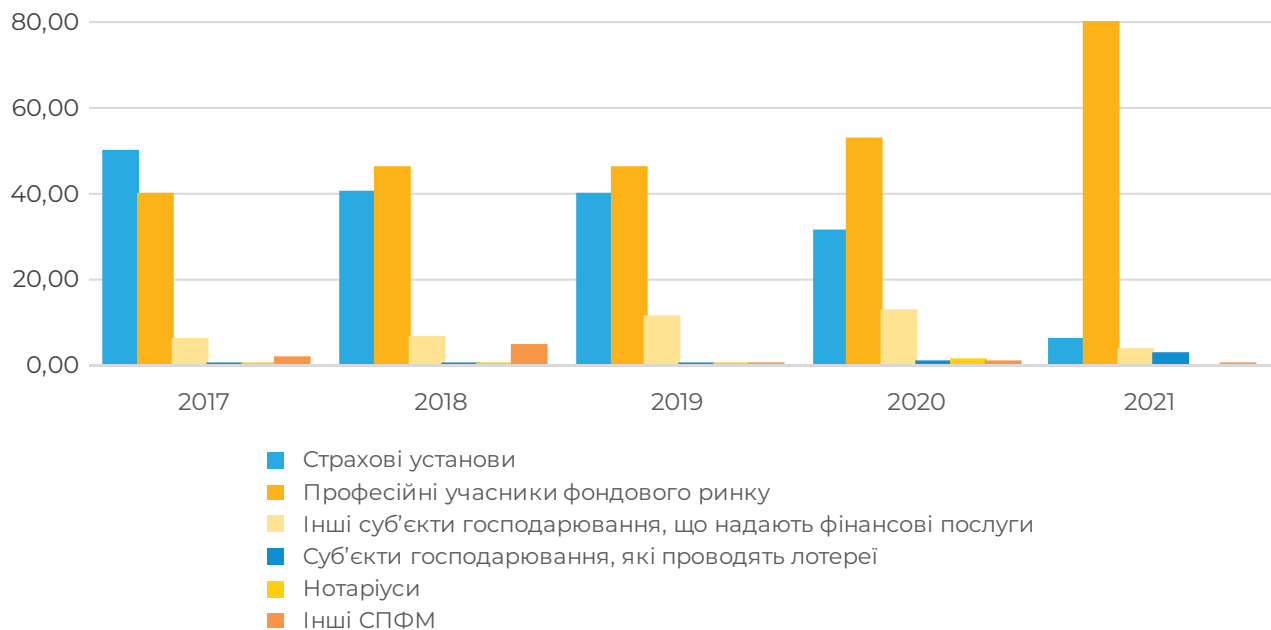

Рис. 3.4

Як свідчить рисунок 3.4 питома вага фінансових операцій, взятих на облік Держфінмоніторингом від професійних учасників фондового ринку, у загальній кількості СПФМ небанківського сектору, починаючи з 2018 року має тенденцію до зростання з одночасним зменшенням питомої ваги фінансових операцій, поданих страховими установами. Така тенденція пов'язана насамперед із збільшенням кількості повідомлень про фінансові операції, взяті на облік Держфінмоніторингом від професійних учасників фондового ринку та зменшенням кількості страхових установ в Україні.

Розподіл взятих на облік у звітному році повідомлень у розрізі ознак фінансового моніторингу має такий вигляд (рис. 3.5):

- *порогові фінансові операції* – 96,54% (1 582 370);

- *підозрілі фінансові операції (діяльність)* – 3,10% (76 501);
- *порогові та підозрілі фінансові операції (діяльність)* – 0,35% (421);
- *фінансові операції, що надійшли на запит щодо відстеження (моніторингу) фінансових операцій* – 0,01% (585).

У 2021 році продовжується зростання питомої ваги підозрілих фінансових операцій та одночасне зменшення питомої ваги порогових фінансових операцій у загальній кількості поданих СПФМ повідомлень, яке розпочалось після набрання чинності у 2020 році нової редакції Базового Закону від 06.12.2019 № 361-ІХ.

Відповідно до пункту 1 частини другої статті 8 базового Закону СПФМ зобов'язані стати на облік у Держфінмоніторингу.

ПИТОМА ВАГА ФІНАНСОВИХ ОПЕРАЦІЙ У ЗАГАЛЬНІЙ КІЛЬКОСТІ ВЗЯТИХ ДЕРЖФІНМОНІТОРИНГОМ НА ОБЛІК, У РОЗРІЗІ ОЗНАК ФІНАНСОВОГО МОНІТОРИНГУ

- З ознаками обов'язкового фінансового моніторингу/порогові фінансові операції (з 29.04.2020)
- З ознаками внутрішнього фінансового моніторингу/підозрілі фінансові операції (діяльність) (з 29.04.2020)
- З ознаками обов'язкового та внутрішнього фінансового моніторингу/порогові та підозрілі фінансові операції (діяльність) (з 29.04.2020)
- Відстеження (моніторинг) фінансових операцій

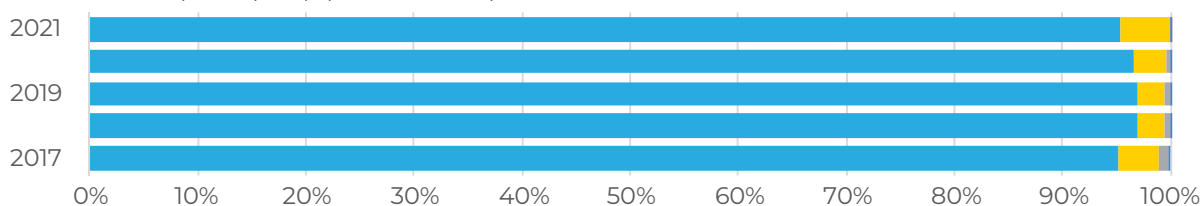

Рис. 3.5

Станом на 01.01.2022 на обліку у Держфінмоніторингу перебували 14 557 (у тому числі 3 007 відокремлених підрозділів) СПФМ (рис. 3.6).

НАРОСТАЮЧИЙ ПІДСУМОК ПИТОМОЇ ВАГИ СПФМ, ЯКІ ПЕРЕБУВАЮТЬ НА ОБЛІКУ У ДЕРЖФІНМОНІТОРИНГУ, У РОЗРІЗІ ЇХ ВИДІВ

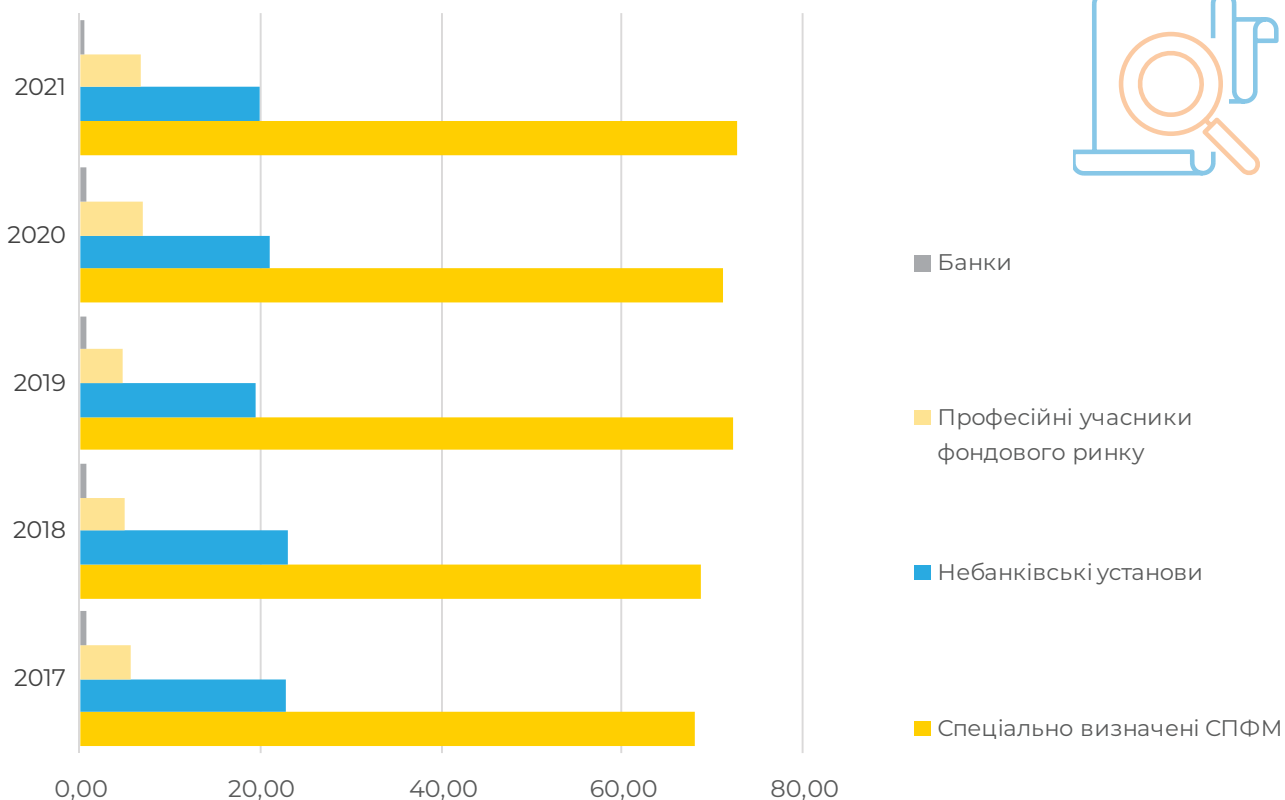

Рис. 3.6

4. АНАЛІТИЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ

4.1. Процес аналізу інформації

Держфінмоніторинг згідно з повноваженнями на постійній основі здійснює збирання, оброблення та аналіз інформації про фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу, інші фінансові операції або інформації, що може бути пов'язана з підозрою у ВК/ФТ.

Інформація для аналізу (операційного та стратегічного) надходить від:

- СПФМ;
- правоохоронних та розвідувальних органів;
- СДФМ та інших державних органів;
- ПФР іноземних країн.

Держфінмоніторингом здійснюється комплексний аналіз отриманої інформації та виявлення сумнівних фінансових операцій в державному і комерційному секторах економіки із залученням фінансових та нефінансових посередників.

Первинна обробка та аналіз інформації здійснюється в аналітичному сегменті ІСФМ.

Всі отримані повідомлення, що попадають у сховище Держфінмоніторингу, розділяються за ступенем ризику та підлягають ґрунтовному аналізу з урахуванням всієї наявної інформації. За результатами такого аналізу створюються досьє для проведення фінансових розслідувань.

Варто зазначити, що з набуттям чинності оновленого Базового Закону (28.04.2020) запроваджено перехід на ризик-орієнтований підхід та кейсове звітування при поданні повідомлень про підозрілі фінансові операції (діяльність) СПФМ.

Так, протягом 2021 року Держфінмоніторингом отримано від СПФМ з визна-

ченими ознаками підозр 36 516 повідомлень про підозрілі фінансові операції (діяльність). У 2020 році (з 28.04.2020 по 31.12.2020) Держфінмоніторингом отримано від СПФМ з визначеними ознаками підозр 11 379 повідомлень про підозрілі фінансові операції (діяльність).

Загалом, у 2021 році Держфінмоніторингом для активної роботи було відібрано 488 088 повідомлень про фінансові операції, що стали базою для формування 5 575 досьє. У 2020 році Держфінмоніторингом для активної роботи було відібрано 1 229 660 повідомлень про фінансові операції, що стали базою для формування 2 859 досьє (рис. 4.1).

Досьє аналізується на предмет виявлення підстав вважати, що фінансова операція може бути пов'язана з ВК/ФТ чи пов'язана із вчиненням іншого діяння, визначеного Кримінальним кодексом України.

Держфінмоніторинг здійснює аналіз фінансових операцій, який заснований на ризик-орієнтованому підході з урахуванням міжнародного досвіду боротьби з ВК/ФТ.

В порівнянні з попереднім 2020 роком кількість заведених досьє збільшилась на 95% або на 2 716 досьє.

За результатами опрацювання досьє у 2021 році Держфінмоніторингом до правоохоронних та розвідувальних органів передано 1 170 матеріалів, у т.ч. 767 узагальнених матеріалів та 403 додаткових узагальнених матеріали.

Аналіз отриманих повідомлень здійснюється із врахуванням додаткової інформації, що одержується на запити Держфінмоніторингу.

Так, протягом 2021 року Держфінмоніторингом направлено 14 679 файлів-запитів до 74 банківських установ щодо

надання додаткової інформації.

Базовим Законом передбачено інструмент отримання додаткової інформації – відстеження (моніторинг) фінансових операцій.

Інформація щодо відстеження (моніторингу) фінансових операцій подається до Держфінмоніторингу у вигляді повідомлень про фінансові операції.

Протягом 2021 року Держфінмоніторингом сформовано 9 запитів на відстеження (моніторинг) фінансових операцій до СПФМ.

Використовуючи власну практику та практику інших учасників національної системи фінансового моніторингу, Держфінмоніторингом підготовлено типологічне дослідження на тему «Актуальні методи, способи, інструменти легаліза-

ції (відмивання) злочинних доходів та фінансування тероризму (сепаратизму)».

У типологічному дослідженні проведено вивчення питань, пов'язаних з виявленням, розкриттям та розслідуванням актуальних схем легалізації (відмивання) злочинних доходів та фінансування тероризму (сепаратизму).

Висвітлено методи, способи та інструменти легалізації (відмивання) злочинних доходів та фінансування тероризму (сепаратизму), індикатори виявлення учасників протиправних схем.

Типологічне дослідження розміщено на офіційному вебсайті Держфінмоніторингу (<https://fiu.gov.ua>) у розділі «Діяльність / Типології та Дослідження / Типології Держфінмоніторингу».

ДИНАМІКА ФОРМУВАННЯ ДОСЬЄ

В 2017 – 2021 РОКАХ

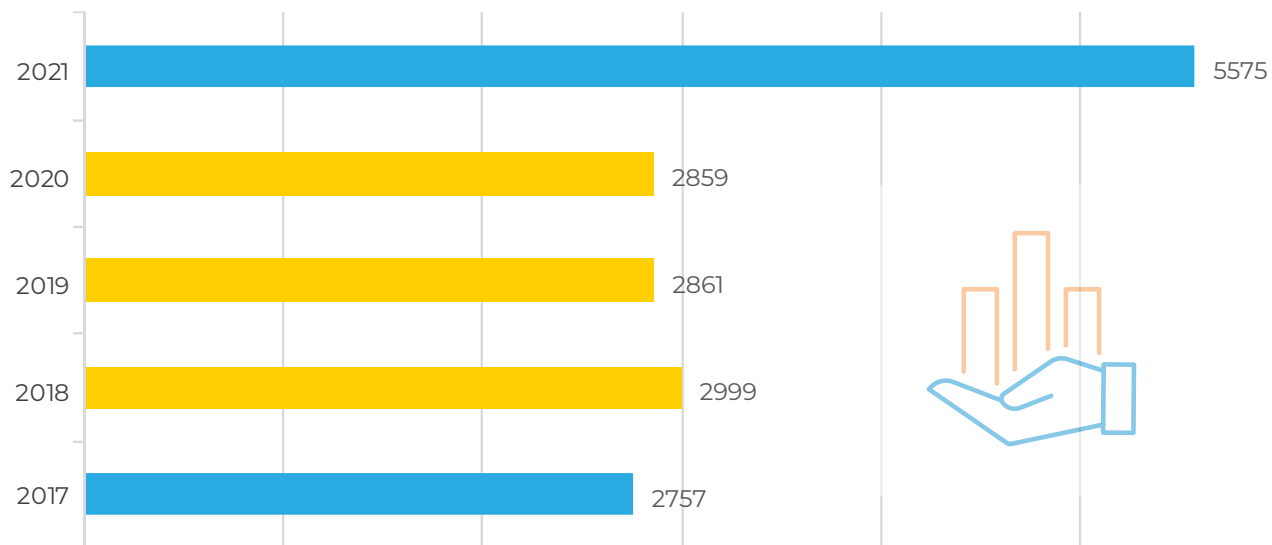
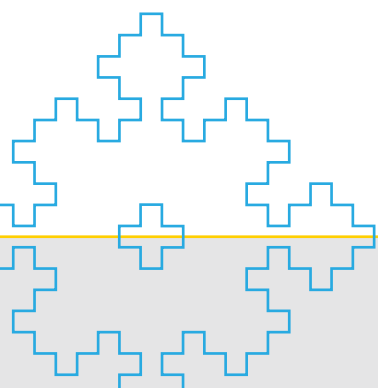

Рис. 4.1

4.2. Зупинення фінансових операцій

Базовий Закон передбачає право Держфінмоніторингу щодо зупинення фінансових операцій.

Відповідно до статті 23 Базового Закону Держфінмоніторинг приймає відповідні рішення та доручення про зупинення фінансових операцій, а саме:

- про подальше зупинення фінансової операції в порядку частини другої статті 23 Базового Закону;
- про зупинення видаткових операцій на рахунках клієнтів СПФМ (осіб) у порядку частини третьої статті 23 Базового Закону;

- про скасування свого рішення про подальше зупинення відповідних фінансових операцій або зупинення видаткових фінансових операцій в порядку частини дев'ятої статті 23 Базового Закону;
- щодо доручення СПФМ зупинення/поновлення чи проведення або забезпечення моніторингу фінансових операцій відповідної особи на виконання запиту уповноваженого органу іноземної держави, в порядку частини третьої статті 31 Базового Закону.

У 2021 році Держфінмоніторингом зупинено фінансові операції 151 особи.

4.3. Фінансові розслідування

Держфінмоніторинг як ПФР України вживає посилені заходи практичного характеру щодо ПВК/ФТ.

За результатами аналізу та узагальнення виявлених (типових та новітніх) методів, способів, фінансових інструментів та схем ВК/ФТ, визначено пріоритетні напрями проведення фінансових розслідувань:

- фінансування тероризму та сепаратизму;
- відмивання доходів від корупційних діянь;
- розкрадання бюджетних коштів та коштів державних підприємств;
- відмивання доходів від податкових злочинів, використання готівкових коштів у схемах легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом;
- відмивання доходів від злочинів, пов'язаних з шахрайським заволодінням коштами громадян та юридичних осіб, шляхом обману;
- відмивання доходів від злочинів, пов'язаних з комп'ютерними системами і даними (кіберзлочини).

Слід зазначити, що інші напрями фінансових розслідувань також потребують уваги з боку всіх учасників національної системи фінансового моніторингу та правоохоронних органів.

Зважаючи на негативний вплив на економіку країни злочинних доходів, що продукуються в різних сферах та видах злочинів, Держфінмоніторингом у типологічному дослідженні проведено вивчення питань, пов'язаних з виявленням, розкриттям та розслідуванням актуальних схем легалізації (відмивання) злочинних доходів та фінансування тероризму (сепаратизму).

У проведеному Держфінмоніторингом у 2021 році типологічному дослідженні «Актуальні методи, способи, інструменти легалізації (відмивання) злочинних доходів та фінансування тероризму (сепаратизму)» висвітлено методи, способи та інструменти легалізації (відмивання) злочинних доходів та фінансування тероризму (сепаратизму), індикатори виявлення учасників протиправних схем.

4.3.1. Протидія фінансуванню тероризму та сепаратизму

Відповідно до законодавства України, Держфінмоніторинг спільно із правоохоронними органами здійснює заходи, направлені на попередження та протидію фінансуванню терористичної діяльності, сепаратизму.

У 2021 році Держфінмоніторингом до правоохоронних органів передано 109 матеріалів (з них 83 узагальнених матеріали та 26 додаткових узагальнених матеріали) щодо фінансових операцій осіб, які у тому числі за інформацією правоохоронних органів, можуть бути пов'язані, з фінансуванням тероризму/сепаратизму; осіб, які публічно закликають до зміни чи повалення конституційного ладу або зміни меж території або державного кордону України, а також осіб, до яких застосовано санкції, з яких:

- 49 матеріалів (42 узагальнених матеріали та 7 додаткових узагальнених матеріалів), які містили відомості про фінансові операції 118-ти фізичних осіб та 78-ми юридичних осіб, щодо яких існують підозри у тероризмі/сепаратизмі та його фінансуванні (у тому числі фінансування незаконних збройних формувань на тимчасово окупованих територіях Донецької та Луганської областей);
- 29 матеріалів (12 узагальнених матеріалів та 17 додаткових узагальнених матеріалів), які пов'язані із здійсненням фінансових операцій за участю 15-ти фізичних осіб та 66-ти юридичних осіб, включених в додатки до рішень Ради національної безпеки і оборони України, введених в дію Указами Президента України від 26.06.2018 № 176/2018, від 14.12.2020 № 546-27т (в редакції рішення Ради національної безпеки і оборони України від 28.01.2021, уведеного в дію Указом Президента України від 28.01.2021 № 29/2021), від 02.02.2021 № 43/2021, від 19.02.2021 № 64/2021, від 03.04.2021 № 140/2021, від 21.04.2021 № 169/2021, від 21.05.2021 № 203/2021, від 24.06.2021 №

266/2021 та 20.08.2021 № 375/2021;

- 20 матеріалів (19 узагальнених матеріалів та 1 додатковий узагальнений матеріал), які містили інформацію стосовно 76-ти фізичних осіб, щодо яких існують підозри у причетності до вчинення кримінальних правопорушень – найманство, посягання на територіальну цілісність і недоторканість України та створення непередбачених законом воєнізованих або збройних формувань;
- 11 матеріалів (10 узагальнених матеріалів та 1 додатковий узагальнений матеріал), які пов'язані з підозрами у здійсненні фінансових операцій за участю 22-ох фізичних осіб, можливо причетних до фінансування міжнародних терористичних організацій та/або екстремістських груп.

З 109-ти направлених матеріалів:

- у 98 матеріалах (75 узагальнених матеріалів та 23 додаткових узагальнених матеріали) була використана інформація отримана від СБУ, ОГП, НПУ та ДБР;
- 28 матеріалів (17 узагальнених матеріалів та 11 додаткових узагальнених матеріалів) містили інформацію щодо виявлених зв'язків з Російською Федерацією. Зазначені матеріали направлено до СБУ та ОГП;
- 5 матеріалів (3 узагальнених матеріали та 2 додаткових узагальнених матеріали) містили інформацію про зупинення фінансових операцій. В результаті прийнятих 340 рішень було заблоковано кошти у розмірі 0,8 млн гривень.

Крім того, 1 узагальнений матеріал щодо фінансових операцій особи, яка включена до санкційного списку ОФАС, було передано до ДФС.

Основні інструменти, які використовувалися в наведених матеріалах:

- готівка;
- електронні платіжні системи;
- міжнародні перекази;
- платіжні картки;

- фінансування під виглядом фінансової допомоги/позики;
- неформальна фінансово-розрахункова система, побудована на грошових переказах шляхом одноразових повідомлень по електронній пошті, факсу або телефонними дзвінками (хавала).

ПРИКЛАД 1.

Фінансування сепаратизму з використанням НПО

Держфінмоніторингом виявлено схему фінансування іноземними благодійними фондами та установами українських підприємств та НПО у якості благодійної допомоги та грантів з подальшим перерахуванням на рахунки фізичних та юридичних осіб (рис. 4.2).

В ході фінансового розслідування встановлено, що протягом останніх років **Благодійними фондами та установами** іноземної країни регулярно перераховувались грошові кошти на мільйонні суми на рахунки українських **Громадських організацій та підприємств** у якості благодійної допомоги. Надалі зазначені кошти перераховува-

лися на рахунки фізичних осіб-підприємців та юридичних осіб у якості безповоротної фінансової допомоги.

Встановлено, що більшість фізичних осіб-підприємців була зареєстрована перед отриманням фінансової допомоги.

За інформацією з відкритих джерел, урядом іноземної країни через **Державні фонди та установи** надається фінансова допомога у якості сприяння економічного розвитку прикордонної області України, яка межує з цією країною та має серед громадян багато етнічних представників.

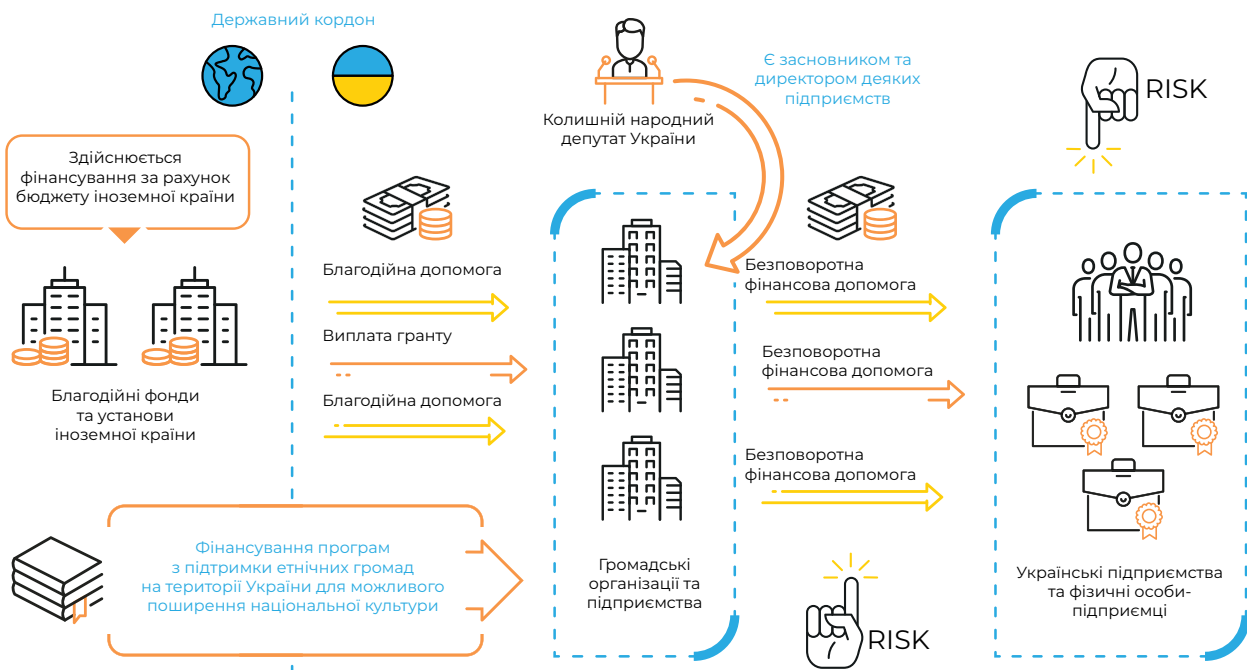

Рис. 4.2

Разом з цим, використання коштів здійснюється для прикриття діяльності, спрямованої на дестабілізацію суспільно-політичної ситуації в певних регіонах України шляхом проведення антиукраїнських радикальних акцій та заходів (поширення сепаратистської літератури, викривлення історії, псування куль-

турних пам'яток з метою розпалювання міжнародної ворожнечі та інше).

Одним із засновників підприємств, яким перераховано кошти від іноземних НПО, є колишній народний депутат України.

Правоохоронним органом здійснюється досудове розслідування.

ПРИКЛАД 2.

Використання громадських організацій для фінансування сепаратизму

Держфінмоніторингом виявлено схему фінансування російськими громадськими організаціями українських НПО, метою діяльності яких на території України є підтримка та популяризація російських стандартів (рис. 4.3).

В ході фінансового розслідування встановлено, що протягом декількох років російською Громадською орга-

нізацією було здійснено зарахування/спроби зарахування коштів у вигляді грантів, допомоги, пожертв на користь різних українських НПО, які здебільшого здійснюють діяльність в освітній сфері. Такі ж перерахування на користь цих НПО надходили від інших Громадських організацій (фондів), створених в Російській Федерації.

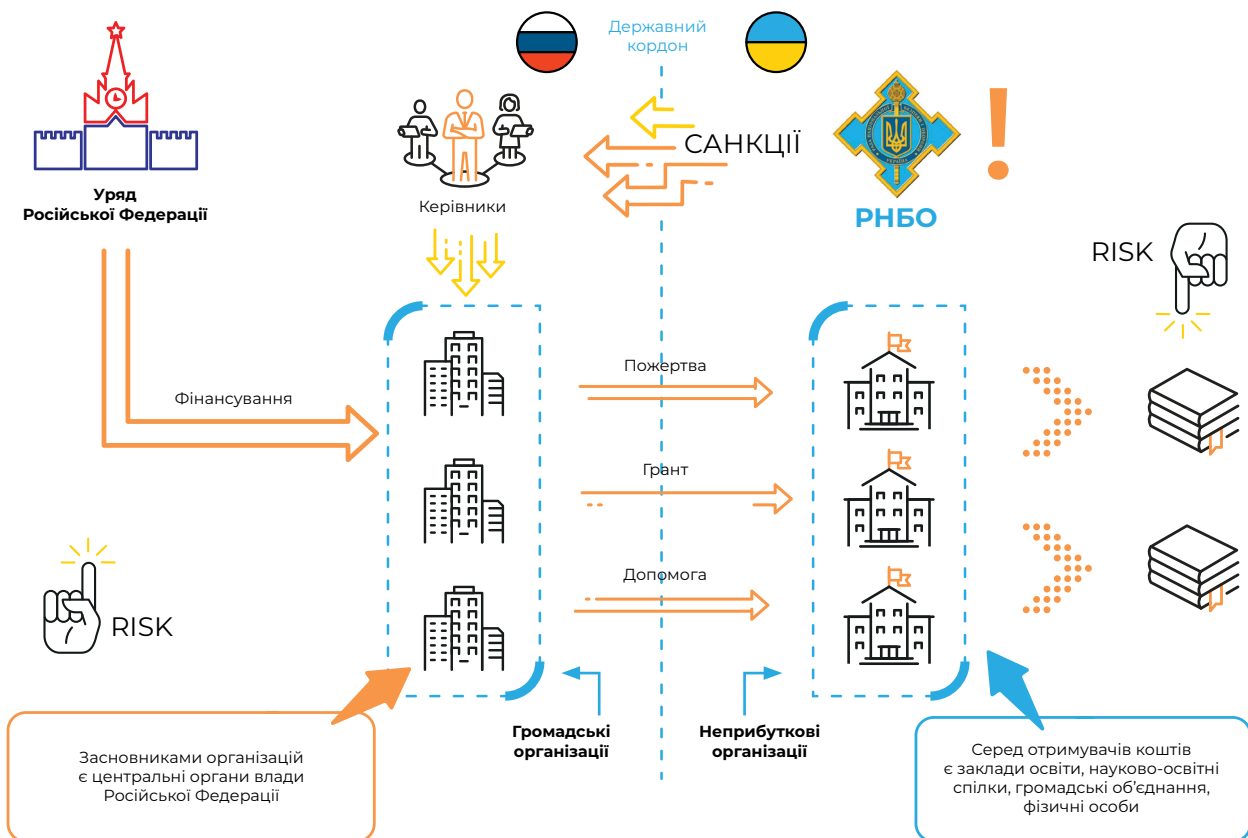

Рис. 4.3

Привертає увагу, що засновниками цих російських фондів є органи центральної влади Російської Федерації (міністерства), а керівниками – російські високопосадовці, які рішенням Ради з національної безпеки і оборони України (РНБО) включені до національних санкційних переліків.

Надалі отримані кошти перераховано НПО на користь різного роду юридичних та фізичних осіб з метою друку ви-

дань для подальшого розповсюдження в освітніх навчальних закладах України та організації масових освітніх заходів. Разом з тим, тематика цих заходів дає підстави вважати їх елементами гібридної війни, спрямованими на розповсюдження проросійської інформаційної пропаганди.

Правоохоронним органом здійснюється досудове розслідування.

4.3.2. Відмивання доходів від корупційних діянь

Держфінмоніторингом приділяється особлива увага стосовно розслідування фактів відмивання коштів, отриманих від корупційних діянь.

Зокрема, у 2021 році Держфінмоніторингом направлено до правоохоронних органів 160 матеріалів (44 узагальнених матеріали та 116 додаткових узагальнених матеріалів), які пов'язані з підозрою у корупційних діяннях, зокрема до:

- НАБУ – 110 матеріалів (36 узагальнених матеріалів та 74 додаткових узагальнених матеріали);
- ДБР – 15 матеріалів (6 узагальнених матеріалів та 9 додаткових узагальнених матеріалів);
- ОГП – 5 матеріалів (1 узагальнений матеріал та 4 додаткових узагальнених матеріали);
- НПУ – 2 додаткових узагальнених матеріали;

- СБУ – 27 додаткових узагальнених матеріалів;
- ДФС – 1 узагальнений матеріал.

У вказаних матеріалах сума фінансових операцій, які можуть бути пов'язані з легалізацією коштів, та з учиненням іншого злочину, визначеного Кримінальним кодексом України, становить 9,3 млрд гривень.

Учасниками підозрілих фінансових операцій у зазначених 160 матеріалах були особи, уповноважені на виконання функцій держави або місцевого самоврядування та прирівняні до них.

Інструменти, які використовувались:

- фінансова допомога (позики);
- готівка;
- депозити;
- цінні папери.

ПРИКЛАД 3.

Відмивання доходів членами сім'ї національного публічного діяча шляхом інвестування в дороговартісне майно

Спільним розслідуванням правоохоронного органу та Держфінмоніторингу виявлено схему приховування джерел походження незаконних доходів (рис 4.4).

В ході фінансового розслідування

встановлено, що **Члени сім'ї національного публічного діяча** придбавали у власність рухоме та нерухоме майно. При цьому, за інформацією з відкритих джерел мережі Інтернет було встановлено, що дане майно перебувало у

користуванні цього **національного публічного діяча**.

Придбання майна здійснювалось за готівку в інших фізичних та юридичних осіб, фінансових компаній. Учасники схеми вносили готівкові кошти через різні банківські установи, а для підтвердження джерела походження коштів надавали одні й ті ж документи про джерела походження.

При цьому, обсяги проведених фі-

нансових операцій та обороти готівкових коштів по рахунках учасників схеми значно перевищували офіційно задекларовані ними доходи. Це може свідчити, що фінансові операції були спрямовані на легалізацію (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом (використання коштів з непідтверджених джерел).

Правоохоронним органом здійснюється досудове розслідування.

Рис. 4.4

4.3.3. Розслідування операцій, пов'язаних з бюджетними коштами та іншими державними активами

У 2021 році Держфінмоніторингом до правоохоронних органів направлено 64 матеріали (63 узагальнені матеріали та 1 додатковий узагальнений матеріал) щодо фактів зловживань з бюджетними активами.

У вказаних матеріалах сума фінансових операцій, які можуть бути пов'язані з легалізацією коштів, та з учиненням іншого злочину, визначеного Криміналь-

ним кодексом України, становить майже 2 млрд гривень. Сума залучених державних коштів склала 5,4 млрд гривень.

Передані матеріали пов'язані із розкраданням бюджетних коштів шляхом:

- використанням компаній-нерезидентів, у тому числі з ознаками фіктивності;
- розпорошування коштів між пов'язаними суб'єктами господарювання;

- перерахування на поповнення депозиту;
  - незаконного привласнення негрошових державних активів;
  - завищення цін під час процедур закупівель.
- Інструменти, які використовувались:
- договори фінансової допомоги (позики);
  - договори фрахту;
  - виплата агентських винагород;
  - страхування фінансових ризиків;
  - здійснення транзитних операцій;
  - придбання корпоративних прав;
  - готівка;
  - депозити;
  - кредити;
  - дивіденди;
  - «скрутки».

ПРИКЛАД 4.

Відмивання доходів, отриманих від розкрадання бюджетних коштів з використанням підприємств з ознаками фіктивності та прихованого обготівковування

Правоохоронним органом спільно з Держфінмоніторингом виявлено схему розкрадання коштів державних підприємств, залучених до будівництва доріг (рис. 4.5).

В ході фінансового розслідування встановлено, що кошти, які попередньо були перераховані від установ державного сектору на користь підприємств-учасників Державної програми «Велике будівництво» як оплата за роботи з будівництва та ремонту доріг, перераховано на користь **Підприємства А** як оплата за пісок, щебінь, ґрунт.

У **Підприємства А** відсутні будь-які дозволи та ліцензії на видобування ко-

рисних копалин, воно є посередником, фактичного постачання товару на користь підприємств-учасників Державної програми не відбувалось.

Отримані **Підприємством А** кошти від підприємств-учасників «Великого будівництва» надалі із використанням низки підприємств з ознаками фіктивності транзитом були перераховані як оплата різноманітних робіт, послуг та як фінансова допомога на користь суб'єктів господарювання, що потенційно володіють готівковими коштами та здійснюють діяльність у сфері оптової та роздрібно торгівлі, а також у сфері азартних ігор (лотерей).

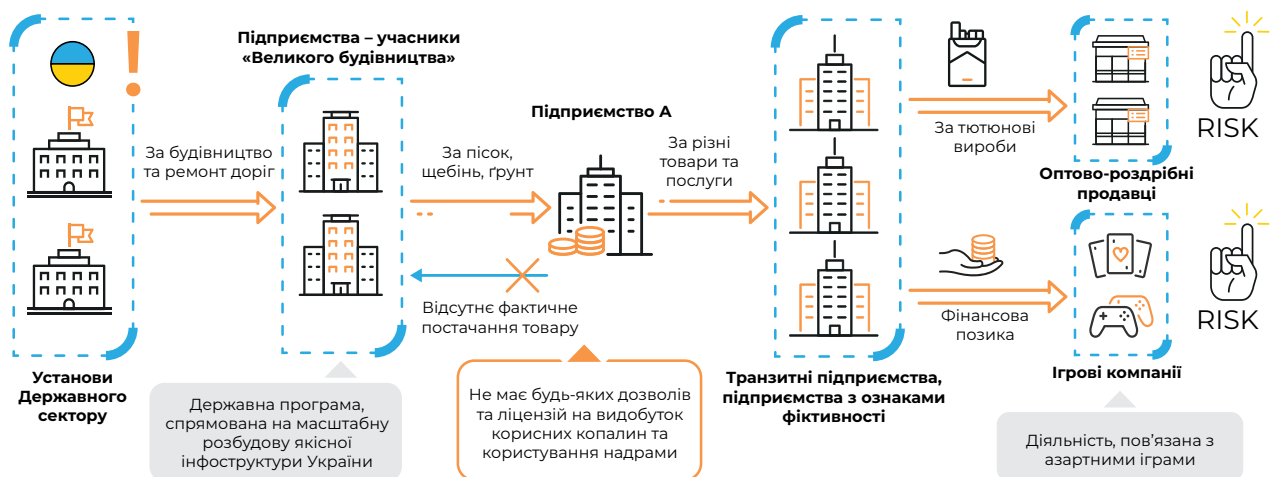

Рис. 4.5

4.3.4. Відмивання доходів від податкових злочинів. Використання готівкових коштів у схемах легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом

Держфінмоніторингом здійснювались заходи, спрямовані на виявлення фактів та припинення протиправної діяльності «конвертаційних» центрів та підприємств з ознаками фіктивності, задіяних у схемах ВК/ФТ.

У 2021 році Держфінмоніторингом до правоохоронних органів передано 56 матеріалів (32 узагальнених матеріали та 24 додаткових узагальнених матеріали), пов'язаних зі зняттям готівкових коштів.

Загальний обсяг проведених фінансових операцій, пов'язаних з відмиванням коштів склав 25,4 млрд гривень.

У тому числі зняття готівкових коштів – 24,2 млрд грн, зокрема, на наступні цілі:

- на закупівлю металобрухту – 17,8 млрд грн;

ПРИКЛАД 5.

Відмивання доходів через «зустрічні потоки»

Держфінмоніторингом спільно з правоохоронним органом виявлено масштабну схему за участі професійної мережі з відмивання коштів, що сприяє ухиленню від сплати податків шляхом штучного формування податкового кредиту з ПДВ з подальшим переведенням безготівкових коштів у готівку через механізм «зустрічних потоків» із використанням підприємств оптово-роздрібною торгівлі тютюновими виробами (рис. 4.6).

В ході фінансового розслідування встановлено, що на рахунки Групи підприємств з ознаками фіктивності надходили кошти від ряду Підприємств реального сектору економіки, які в свою

- видача коштів – 3,9 млрд грн;
- закупівля товару/оплата послуг – 2,4 млрд грн;
- інше – 0,1 млрд гривень.

Також, Держфінмоніторингом здійснювались заходи, спрямовані на виявлення фактів, пов'язаних з діяльністю «конвертаційних центрів», пов'язаних з механізмом проведення «зустрічних потоків».

Так, у 2021 році Держфінмоніторингом до правоохоронних органів передано 111 матеріалів (56 узагальнених матеріалів та 55 додаткових узагальнених матеріалів), які пов'язані з механізмом проведення «зустрічних потоків».

Загальний обсяг «проконвертованих» коштів за цими матеріалами складає – 22,9 млрд гривень.

чергу отримували їх від інших підприємств, що здійснювали діяльність на ринку торгівлі паливо-мастильними матеріалами.

Привертає увагу, що при перерахуванні коштів на користь Групи підприємств з ознаками фіктивності (новостворені підприємства з одноособовим посадово-засновницьким складом, підприємства не декларують доходи та не сплачують податки, відсутні ресурси для здійснення господарської діяльності) було використано такі фінансові інструменти як «оплата за договором факторингу» та «фінансова допомога», за допомогою яких здійснюється розірвання ланцюгу переміщення товарів

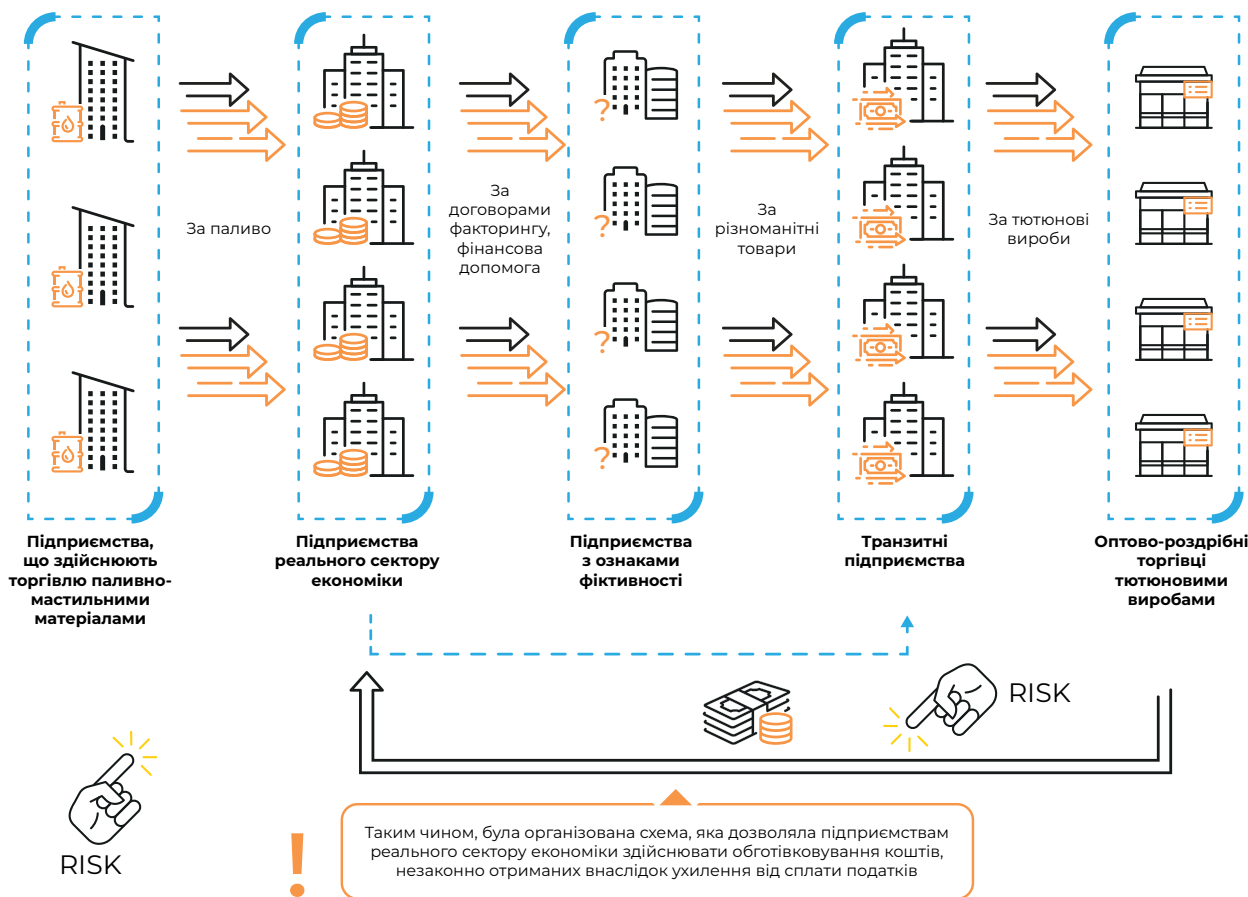

Рис. 4.6

згідно з податковими накладними, що ускладнює об'єднання окремих суб'єктів господарювання у єдину конвертаційно-транзитну групу.

Надалі було встановлено, що за допомогою механізму «зустрічних потоків» кошти з рахунків Групи підприємств з ознаками фіктивності через транзитні

підприємства переказано на користь Оптово-роздрібних торговців тютюновими виробами, що надають послуги з переведення безготівкових коштів у необліковану готівку.

Правоохоронним органом здійснюється досудове розслідування.

ПРИКЛАД 6.

Відмивання привласнених коштів банківських установ з використанням механізму «скрутки»

Держфінмоніторингом з врахуванням інформації, отриманої від правоохоронного органу, виявлено схему привласнення та відмивання коштів банківських установ з використанням механізму «скрутки» (рис 4.7).

В ході фінансового розслідування встановлено, що **Підприємство А** протягом року послідовно здійснювало

оформлення кредитних договорів з різними банківськими установами із наданням у заставу майна непов'язаних підприємств. Поручителем при цьому виступала **Фізична особа А** – директор та засновник **Підприємства А**.

Надалі частина коштів, отриманих **Підприємством А** за вказаними договорами, перераховувалась на пога-

шення попередньо отриманих кредитів (для отримання нового траншу). Основна частина коштів, перераховувалась на користь **Групи пов'язаних юридичних осіб** та у вигляді ряду циклічних операцій, як сплата за зернові та соняшник, перераховувались між їх рахунками з метою імітування активної діяльності та покращення іміджу **Підприємства А**.

На останньому етапі вказані кошти перераховувались у вигляді сплати за тютюн, напої та харчові продукти на користь **Групи підприємств реального сектору економіки**, які мають значні обсяги обороту коштів, що полегшувало легалізацію таких коштів.

Правоохоронним органом здійснюється досудове розслідування.

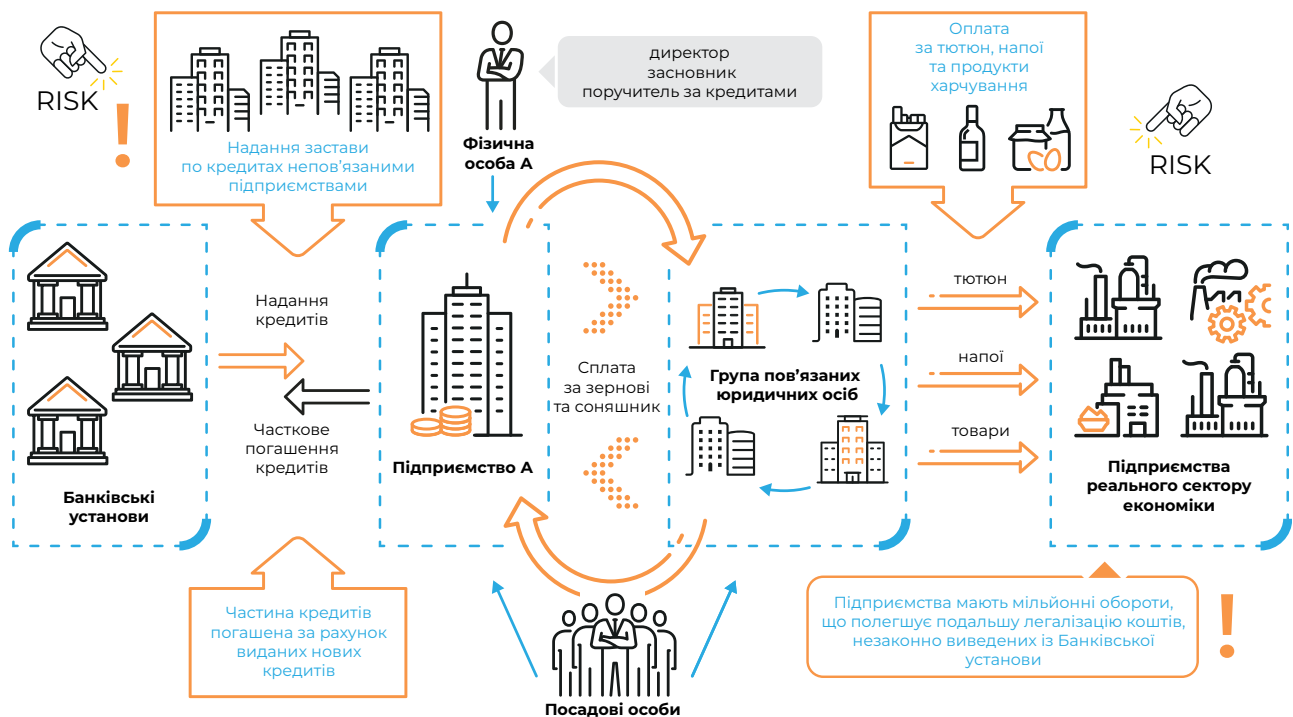

Рис. 4.7

Окрім використання схем, які пов'язані із відмиванням злочинних доходів через «класичні» конвертаційні центри та із застосуванням механізму «зустрічні потоки», «скрутки», попит також мають схеми, пов'язані із зовнішньоекономічною сферою.

Такі схеми виведення коштів за кордон обслуговуються професійними ме-

режами з надання незаконних послуг, до яких, як правило, залучаються вітчизняні юридичні особи, компанії-нерезиденти, що контролюються громадянами України, та іноземні «компанії-оболонки». Таким чином створюється видимість проведення реальної фінансово-господарської діяльності.

ПРИКЛАД 7.

Відмивання доходів, ухилення від сплати податків шляхом здійснення протиправних імпорتنних операцій

Держфінмоніторингом виявлено схему діяльності професійної мережі з надання незаконних послуг (рис. 4.8).

У ході фінансового розслідування встановлено, що **Підприємством А** отримано кошти від **Групи підприємств**

як оплати товарів різного призначення, які в повному обсязі **Підприємством А** перераховано за митне оформлення.

При цьому зовнішньоекономічні договори у банку відсутні, перерахування коштів за межі України **Підприємством А** не здійснювалось.

За даними Держмитслужби, **Підприємством А** оформлені імпорتنі вантажно-митні декларації на товари широкого вжитку, отримані від **Компаній-нерезидентів**. При цьому виробниками цих товарів є різні компанії, розташовані,

переважно, в країнах Азії. Відсутність оплати на користь нерезидентів свідчить про те, що розрахунки за імпортовані товари здійснюються за межами України коштами, які можуть мати злочинне походження.

Надалі імпортовані товари реалізуються через мережі оптово-роздрібних торговців за готівку, без відображення у бухгалтерському та податковому обліках.

Правоохоронним органом здійснюється досудове розслідування.

Рис. 4.8

4.3.5. Відмивання доходів від злочинів, пов'язаних з шахрайським заволодінням коштами громадян та юридичних осіб, шляхом обману

У 2021 році Держфінмоніторингом направлено до НПУ, СБУ та ОГП 203 матеріали (195 узагальнених матеріалів та 8 додаткових узагальнених матеріалів), які були пов'язані з підозрами у шахрайському заволодінні коштами громадян та юридичних осіб, які стали жертвами обману зловмисників.

У зазначених матеріалах сума фінансових операцій, які можуть бути пов'язані з легалізацією коштів, та з учиненням іншого злочину, визначеного Кримінальним кодексом України, становить понад 800 млн гривень.

Шахрайське заволодіння коштами здійснювалось шляхом:

- використання методів соціальної інженерії, зокрема вішингу (телефонне шахрайство, пов'язане з виманюванням реквізитів банківських карток або іншої конфіденційної інформації, примушуваннями до переказу коштів на картку злодіїв);
- використання електронно-обчислювальної техніки, системи віддаленого управління рахунком «Інтернет-Клієнт-Банк» та послуги «Мобільний банкінг»;
- використання клауд-месенджера «Telegram»;
- використання «хмарного майнінгу» на платформі під назвою MiningExpress для здійснення розрахунків криптовалютами;
- використання сервісів грошових переказів MoneySend, Portmone; MoneyTransfer, Global24 тощо;
- підробки документів для використання онлайн-сервісу з розміщення, пошуку та короткострокової оренди житла;
- надання послуг з продажу та розмитнення автомобілів;
- надання до банківських установ підроблених документів (виконавчі листи про примусове стягнення боргів);
- купівлі/продажу товарів і послуг через мережу Інтернет, у тому числі з використанням платформи онлайн-оголошень «OLX», та шахрайських копій загальнодоступних вебресурсів.

Інструменти, які використовувалися:

- товари та послуги;
- міжнародні перекази;
- інвестиції;
- готівка.

ПРИКЛАД 8.

Шахрайське заволодіння грошовими коштами юридичних осіб з використанням підроблених документів

Держфінмоніторингом встановлено використання невідомими особами банківського рахунку приватного виконавця з метою шахрайського заволодіння грошовими коштами ряду юридичних осіб фармацевтичної галузі, які територіально знаходяться в різних містах України, шляхом надсилання до банківських установ України платіжних вимог щодо списання боргу (рис. 4.9).

Встановлено, що здійснені спроби списання коштів з рахунків **трьох підприємств** фармацевтичної галузі, які відкриті у двох банківських установах, на рахунок **приватного виконавця**, відкритий в іншій банківській установі, у якості стягнення боргу згідно з виконавчими написами. Фінансові операції було зупинено банківською установою.

Спроби списання коштів здійснювались на підставі платіжних вимог, які передбачають переказ коштів на рахунок

отримувача без погодження з платником.

Підприємства звернулись до банківської установи та правоохоронних органів щодо шахрайських дій невідомих осіб від імені **приватного виконавця**. Справжнім **приватним виконавцем** повідомлено, що вищезазначений рахунок ним не відкривався та платіжні вимоги не направлялись.

При аналізі документів з різних банківських установ виявлено, що підписи **приватного виконавця** відрізняються між собою, що свідчить про підробку документів.

Також встановлено, що в цей же період на рахунок, відкритий від імені приватного виконавця, зараховувались кошти від іншої групи підприємств фармацевтичної галузі з аналогічними призначеннями.

Правоохоронним органом здійснюється досудове розслідування.

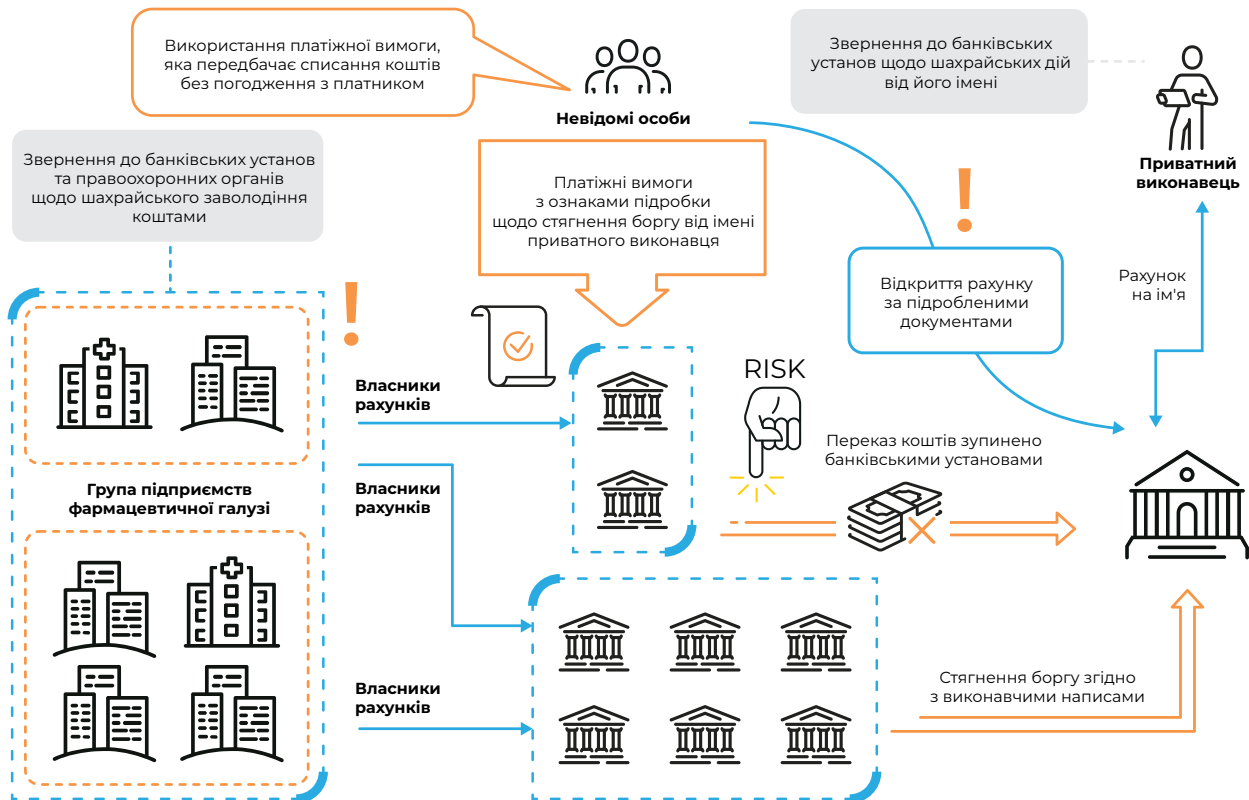

Рис. 4.9

ПРИКЛАД 9.

Підроблення документів з метою приховування джерел походження готівкових коштів

Держфінмоніторингом виявлено схему підроблення документів, наданих клієнтом до обслуговуючого банку як підтвердження джерел походження готівкових коштів (рис 4.10).

В ході фінансового розслідування встановлено, що **Фізичною особою А** було здійснено внесення готівкових коштів на власний рахунок у значній сумі. В якості документів, що підтверджують джерела походження цих коштів, **Фізичною особою А** до **Банку А** було надано договір продажу власної квартири **Фізичній особі Б**. При цьому ціна продажу в декілька разів була вищою за ринкову вартість такої нерухомості.

В якості підтвердження джерел походження коштів у **Фізичній особі Б**, які було використано для придбання квартири, було надано договори купів-

лі-продажу цінних паперів, згідно з якими **Фізична особа Б** продала **Фізичній особі В** належні їй цінні папери, які обліковувались на рахунках у цінних паперах, відкритих у **Банку Б**.

Разом з тим, за інформацією, отриманою від **Банку Б**, встановлено, що **Фізична особа Б** ніколи не відкривала рахунки у цінних паперах, які було вказано у договорах купівлі-продажу. Крім того, встановлено, що зазначена особа працює за робітничою спеціальністю на одному із заводів, що не передбачає отримання доходу в сумі, достатній для придбання цінних паперів на мільйонні суми.

За інформацією правоохоронного органу **Фізична особа А** є одним з організаторів шахрайської схеми, яка полягає у залученні коштів фізичних осіб з різ-

них країн через вебресурси, які, нібито, дозволяють отримувати надприбутки шляхом купівлі-продажу різних активів (банківських металів, криптовалют, акцій тощо), та в подальшому привласненні залучених коштів через ланцюг підконтрольних підприємств.

Надані до банківської установи документи було сфальсифіковано **Фізичною особою А** для приховування незаконного походження готівкових коштів при здійсненні їх легалізації шляхом внесення на власний рахунок.

Привертає увагу, що на квартиру, яку **Фізична особа Б** придбала у **Фізичної особи А**, накладено обтяження у вигляді іпотеки, яку, начебто, **Фізична особа Б** отримала від іншої особи, яка є біз-

нес-партнером **Фізичної особи А**. Внаслідок цього, **Фізична особа Б** не може розпоряджатись нерухомістю, оформленою на власне ім'я, що може свідчити про фіктивність зміни власника нерухомості та укладання угоди виключно для легалізації коштів.

Крім того, в ході розслідування встановлено, що **Фізична особа А** разом з іншим організатором шахрайської схеми – **Фізичною особою К**, використовуючи привласнені кошти ошуканих інвесторів, придбали велику кількість нерухомості, частину якої через фіктивні договори іпотеки переоформили на своїх бізнес-партнерів для уникнення розпізнавання.

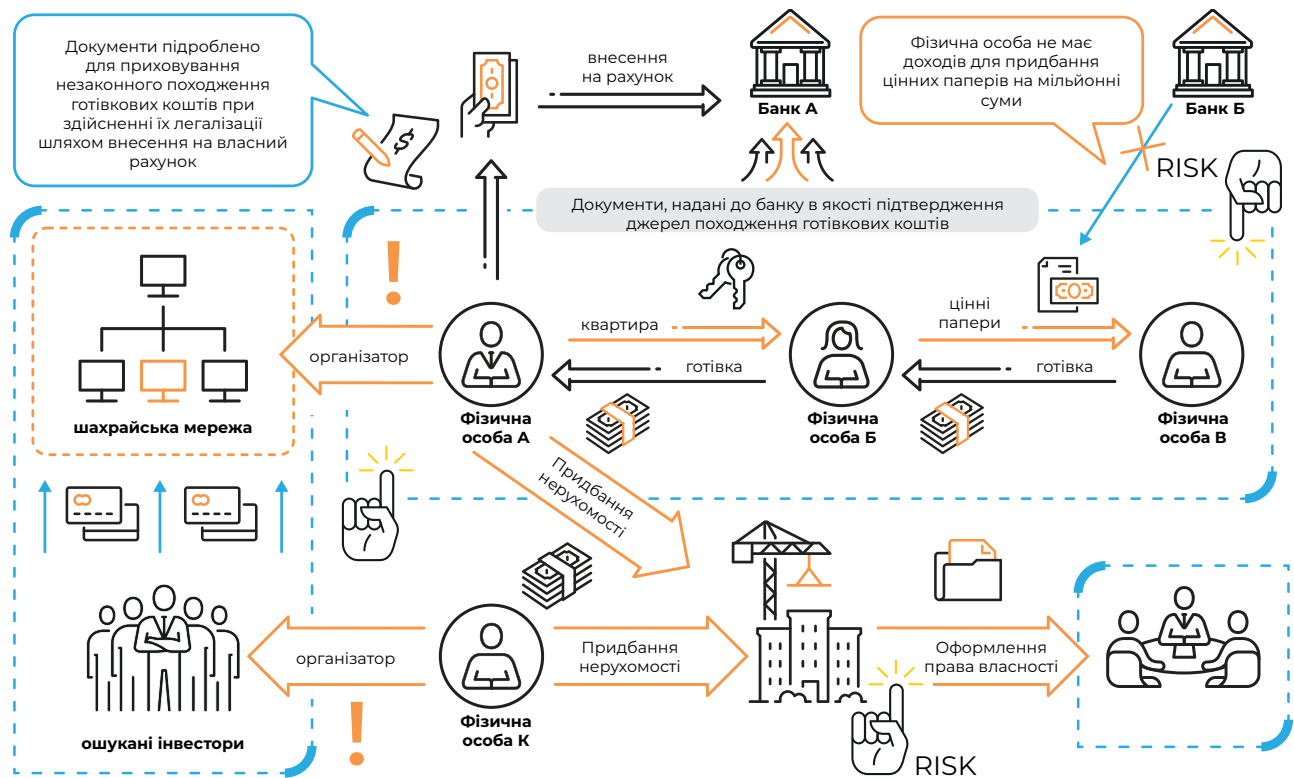

Рис. 4.10

4.3.6. Відмивання доходів від злочинів, пов'язаних з комп'ютерними системами і даними (кіберзлочини)

У 2021 році Держфінмоніторингом виявлено 13 фактів заволодіння коштами фізичних та юридичних осіб шляхом вчинення кіберзлочинів.

У 2021 році Держфінмоніторингом направлено до НПУ, СБУ та ДФС 22 матеріали (19 узагальнених матеріалів та 3 додаткових узагальнених матеріали), які були пов'язані з підозрами у несанкціонованому списанні та спробах списання грошових коштів з рахунків клієнтів без їх відома.

У зазначених матеріалах сума фінансових операцій, які можуть бути пов'язані з легалізацією коштів, та з учиненням іншого злочину, визначеного Кримінальним кодексом України, становить 71,6 млн гривень.

Несанкціонований доступ до рахунків клієнтів, здійснено шляхом незаконного втручання в роботу комп'ютерів та мобільних пристроїв за допомогою мережі Інтернет, а саме:

- використання шкідливого програмного забезпечення;
- зламування електронної пошти для відправки підроблених документів;
- перевипуск sim-картки мобільного оператора для подальшого входу до мобільного банкінгу;
- нелегітимного формування платіжних документів з різних IP-адрес;
- використання системи віддаленого управління рахунком «Клієнт-Банк» та послуги «Мобільний банкінг»;
- використання сервісів грошових переказів MoneySend, TransferWise, MoneyGram та Western Union.

Інструменти, які використовувалися:

- фінансова допомога;
- товари, різноманітні послуги;
- готівка;
- міжнародні (транскордонні) перекази;
- платіжні картки.

ПРИКЛАД 10.

Заволодіння коштами компаній-нерезидентів через хакерську атаку

Держфінмоніторингом, з врахуванням інформації, отриманої від іноземного ПФР, виявлено схему шахрайського заволодіння коштами компаній-нерезидентів (рис. 4.11).

В результаті хакерської атаки кошти **Компанії-нерезидента А** були списані на рахунок **Компанії Ю** в **Банку 1**.

По рахунку клієнта спостерігалось незвично швидке проходження коштів «транзитом». Валютні кошти зараховані від **Компанії-нерезидента А** після продажу одразу перераховано на рахунки групи компаній в інших банках.

Відносини банку з клієнтом встановлено нещодавно (менш ніж три місяці). При цьому банк не міг зв'язатися з ним за наданими контактними даними.

Крім того, на рахунок **Компанії Ю** в **Банку 2** зараховано валютні кошти від **Компанії-нерезидента Б**. Водночас, від іноземного банку отримано запит про шахрайські дії **Компанії Ю**. Надані отримані кошти виведені на групу компаній з ознаками фіктивності. Ряд компаній є фігурантами кримінальних проваджень.

Слід зазначити, що **Компанія Ю** декілька разів змінювала назву, одна з яких була співзвучною з назвою справжньої компанії-нерезидента. Також, **Компанія Ю** має одноосібний посадово-засновницький склад, інформа-

ція про задекларовані валові доходи, нараховані та сплачені податки відсутня.

Правоохоронним органом здійснюється досудове розслідування.

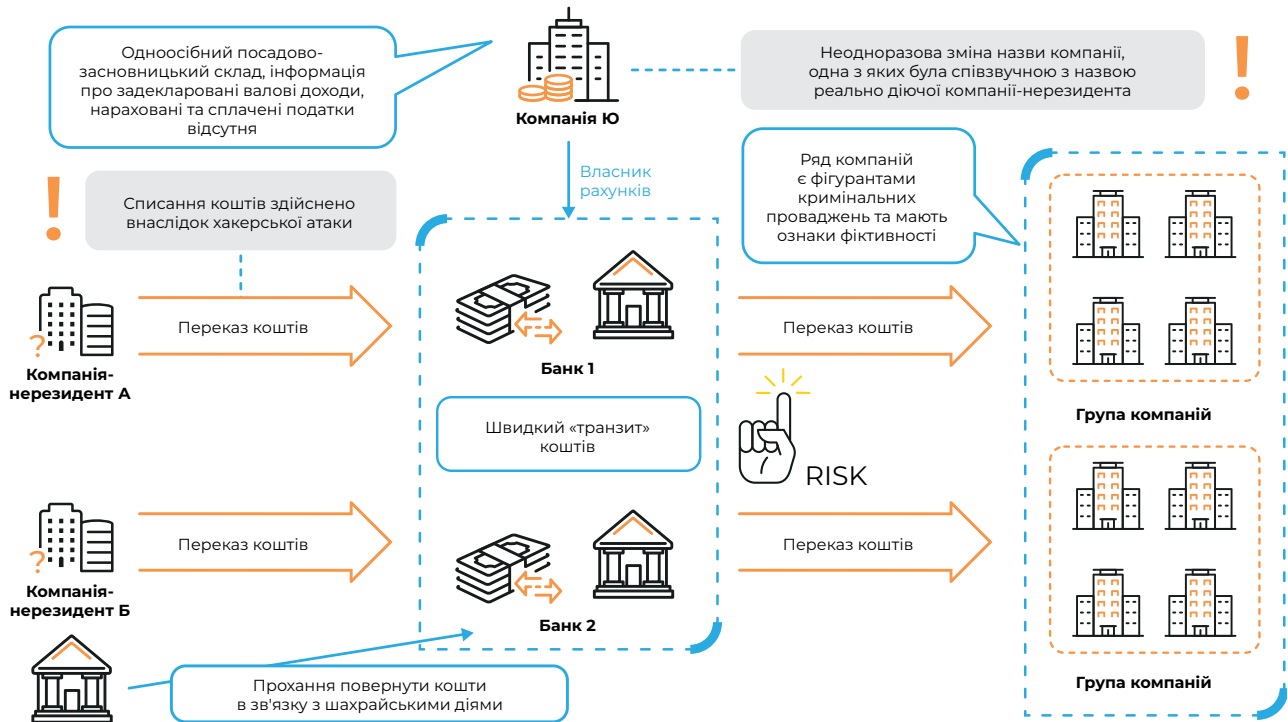
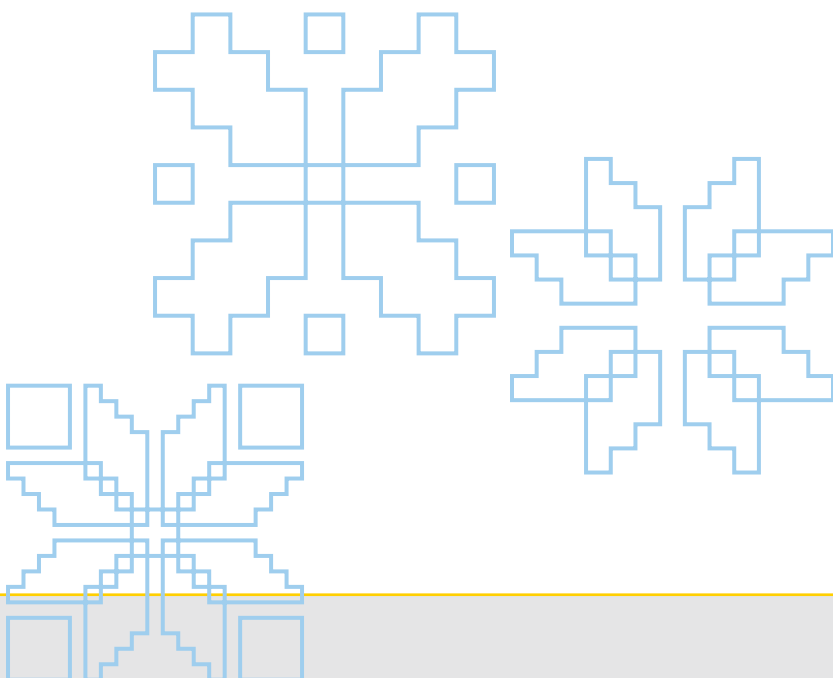

Рис. 4.11

ПРИКЛАД 11.

Незаконне заволодіння активами компанії-нерезидента шляхом несанкціонованого списання коштів

У ході фінансового розслідування, Держфінмоніторингом виявлено шахрайську схему спрямовану на незаконне заволодіння грошових активів **Новоствореним підприємством**, шляхом несанкціонованого списання коштів з рахунку **Компанії-нерезидента** (рис 4.12).

Новостворене підприємство спробувало здійснити перерахування коштів з власного рахунку, відкритого в **Банку А**, на інший власний рахунок, відкритий в **Банку Б**. При цьому до **Банку А** було надано сфальсифікований зовнішньоекономічний контракт, інвойс та

специфікацію до контракту як джерело походження коштів на рахунок **Новоствореного підприємства**.

Слід зазначити, що митними органами експорт товару не підтверджено.

Привертає увагу, що **Новостворене підприємство** не є виробником товарів, зазначених у специфікації, та під час державної реєстрації використало назву відомого бренду іноземної компанії для здійснення шахрайських дій та привласнення коштів доброчесних юридичних та фізичних осіб.

Правоохоронним органом здійснюється досудове розслідування.

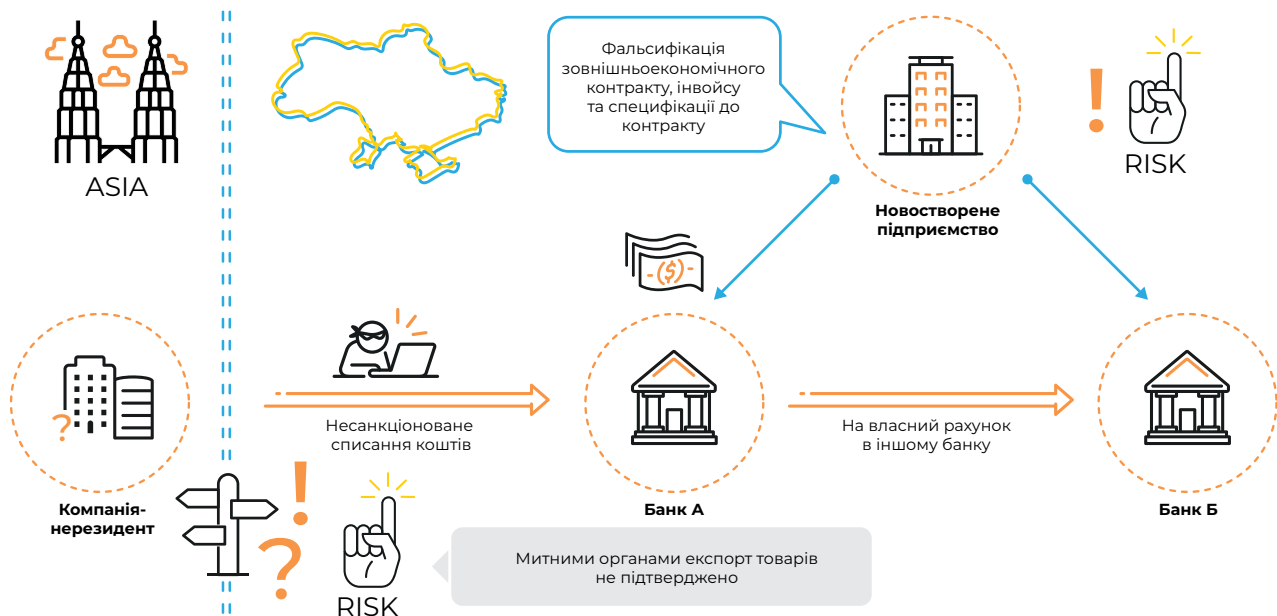

Рис. 4.12

5. УЗАГАЛЬНЕНІ МАТЕРІАЛИ

На виконання Базового Закону та відповідно до Порядків надання та розгляду узагальнених матеріалів, затверджених наказами Міністерства фінансів України та правоохоронних органів, експертна комісія Держфінмоніторингу з розгляду узагальнених матеріалів і додаткових узагальнених матеріалів, підготовлених для подання правоохоронним та розвідувальним органам, за наявності достатніх підстав, приймає рішення щодо направлення таких матеріалів до правоохоронних та розвідувальних органів.

Держфінмоніторингом протягом 2021 року підготовлено 1 170 матеріалів (з них 767 узагальнених матеріалів та 403 додаткових узагальнених матеріали), які направлено до (рис. 5.1):

- НПУ – 399 матеріалів (з них – 345 узагальнених матеріалів та 54 додаткових узагальнених матеріали);
- органів фіскальної служби України – 265 матеріалів (з них 168 узагальнених

матеріалів та 97 додаткових узагальнених матеріалів);

- СБУ – 239 матеріалів (з них – 116 узагальнених матеріалів та 123 додаткових узагальнених матеріали);
- органів прокуратури – 117 матеріалів (з них 82 узагальнених матеріали та 35 додаткових узагальнених матеріалів);
- НАБУ – 110 матеріалів (з них – 36 узагальнених матеріалів та 74 додаткових узагальнених матеріали);
- ДБР – 40 матеріалів (з них – 20 узагальнених матеріалів та 20 додаткових узагальнених матеріалів).

У вказаних матеріалах сума фінансових операцій, які можуть бути пов'язані:

- з легалізацією коштів, становить 86,5 млрд грн;
- з учиненням іншого кримінального правопорушення, визначеного Кримінальним кодексом України, становить 16,7 млрд гривень.

ПЕРЕДАНО УЗАГАЛЬНЕНИХ ТА ДОДАТКОВИХ УЗАГАЛЬНЕНИХ МАТЕРІАЛІВ У 2021 РОЦІ

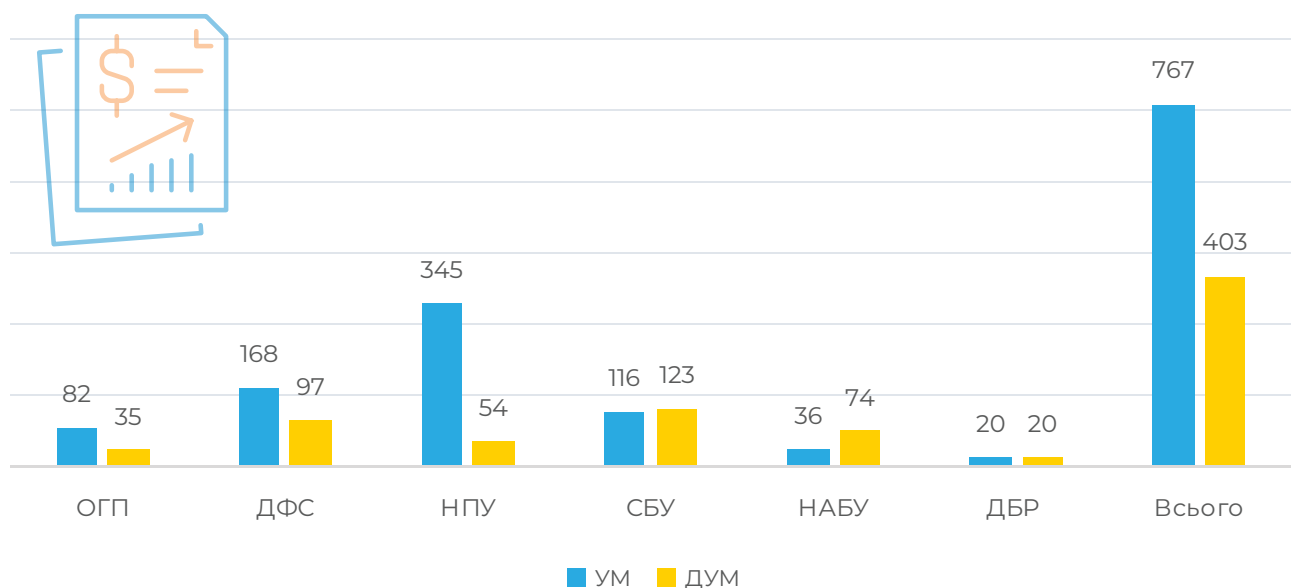

Рис. 5.1

Правоохоронними органами в ході досудових розслідувань розпочато/використано 538 узагальнених матеріалів Держфінмоніторингу (з урахуванням наданих у минулі роки) у 509 кримінальних провадженнях (рис. 5.2), зокрема:

- за результатами перевірки 147 узагальнених матеріалів розпочато
- 147 кримінальних проваджень;
- використано 391 узагальнений матеріал у 362 кримінальних провадженнях.

Підрозділами правоохоронних органів закінчено 15 кримінальних проваджень у зв'язку із зверненням до суду з обвинувальним актом, розпочатих за 15 узагальненими матеріалами.

Судами розглянуто 32 кримінальні справи, розпочатих за результатами розгляду 32 узагальнених матеріалів, із постановленням обвинувального вироку або винесенням ухвали за не реабілітуючими обставинами.

РОЗПОЧАТО КРИМІНАЛЬНИХ ПРОВАДЖЕНЬ ЗА УЗАГАЛЬНЕНИМИ МАТЕРІАЛАМИ (ВИКОРИСТАНО У КРИМІНАЛЬНИХ ПРОВАДЖЕННЯХ) У 2021 РОЦІ

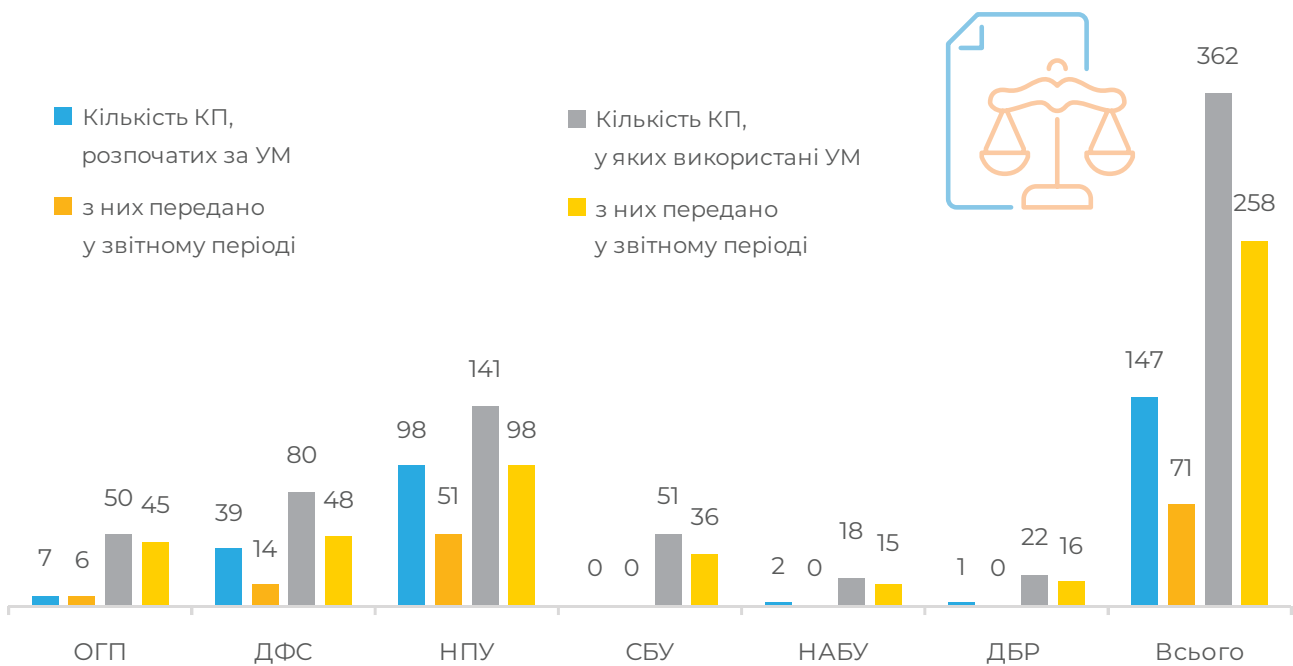

Рис. 5.2

Відповідно до інформації, яка надійшла у 2021 році до Держфінмоніторингу, у кримінальних провадженнях, розпочатих правоохоронними органами за результатами розгляду узагаль-

нених матеріалів Держфінмоніторингу, загальна вартість арештованого та вилученого майна (коштів) становить 510,8 млн гривень.

6. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФУНКЦІОНУВАННЯ ТА РОЗВИТКУ ЄДИНОЇ ІНФОРМАЦІЙНОЇ СИСТЕМИ У СФЕРІ ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЇ ЛЕГАЛІЗАЦІЇ (ВІДМИВАННЮ) ДОХОДІВ, ОДЕРЖАНИХ ЗЛОЧИННИМ ШЛЯХОМ, ФІНАНСУВАННЮ ТЕРОРИЗМУ ТА ФІНАНСУВАННЮ РОЗПОВСЮДЖЕННЯ ЗБРОЇ МАСОВОГО ЗНИЩЕННЯ

Держфінмоніторинг відповідно до основних завдань, визначених статтею 25 Базового Закону, за звітний період забезпечив функціонування єдиної інформаційної системи у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення (далі – ІСФМ).

Забезпечено ведення безперервних технологічних процесів щодо отримання, первинної та аналітичної обробки інформації від СПФМ та державних органів, а також підтримку інформаційного середовища взаємодії з суб'єктами фінансового моніторингу. ІСФМ функціонує в цілодобовому режимі (24 на 7) відповідно до регламентів, затверджених наказами Держфінмоніторингу. Держфінмоніторингом забезпечено функціонування всіх апаратних і програмних комплексів ІСФМ в штатному режимі.

Розвиток ІСФМ здійснювався відповідно до перспективних напрямків реалізації державної політики у цій сфері, які схвалені розпорядженням Кабінету Міністрів України від 17.02.2021 № 365-р «Деякі

питання цифрової трансформації».

Зусилля Держфінмоніторингу направлялися на забезпечення електронної взаємодії між суб'єктами системи фінансового моніторингу, а також удосконалення проведення операційного та стратегічного аналізу Держфінмоніторингом, зокрема розпочато заходи щодо удосконалення базової платформи Аналітичної системи «e-case фінансового моніторингу» та впровадження API технологій доступу Держфінмоніторингу до державних електронних інформаційних ресурсів (далі – ДЕІР), що визначено постановою Кабінету Міністрів України від 22.07.2020 № 627 «Деякі питання інформаційної системи у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення».

З метою забезпечення доступу до ДЕІР у звітному періоді розроблені та прийняті технічні протоколи щодо організації доступу до інформації Пенсійного фонду України, Мін'юсту, ДПС, Держмитслужби та Державної прикордонної служби

України. Продовжено роботи з узгодження технічних протоколів інформаційного обміну для підключення до ДЕІР МВС.

У рамках удосконалення аналітичної складової ІСФМ здійснювалися заходи щодо впровадження сервісів отримання інформації з ДЕІР з використанням API технологій та засобів СЕВ ДЕІР «Трембіта», забезпечувалось оновлення даних ДЕІР у сховищі даних ІСФМ, розроблено програмне середовище для консолідації інформації з різних джерел ІСФМ та ДЕІР.

Здійснено заходи з впровадження Інформаційно-телекомунікаційної системи «електронний кабінет системи фінансового моніторингу» (далі – ІТС «е-кабінет СФМ»).

Наказом Міністерства фінансів України від 04.06.2021 № 322 «Про затвердження порядку обміну інформацією з питань фінансового моніторингу» визначено нові та оновлені формати інформаційної взаємодії між Держфінмоніторингом та СПФМ.

У рамках проєкту «Антикорупційна ініціатива Європейського Союзу в Україні» (EUACI) здійснено адаптацію програмного забезпечення ІТС «е-кабінет СФМ» до вимог наказу Міністерства фінансів України від 04.06.2021 № 322.

Відповідно до наказу Держфінмоніторингу від 16.11.2021 № 130 проведено випробування оновленого функціоналу ІТС «е-кабінет СФМ» на відповідність вимогам вищезазначеним наказу. Впровадження зазначених змін не потребувало додаткової державної експертизи комплексної системи захисту інформації (далі – КСЗІ) ІТС «ЕК СФМ».

З метою забезпечення функціонування ІТС «е-кабінет СФМ» здійснено оновлення АПК ІСФМ щодо підвищення його доступності, продуктивності та надійності, а для забезпечення захисту інформації впроваджено комплекси засобів кваліфікованого електронного підпису – мережних криптомодулів «Грядя-301», кваліфіковану електронну печатку «Державна служба фінансового моніторингу України Е-кабінет» для засвідчення електронних повідомлень, а також в ІТС «е-кабінет СФМ» встановлено та налаштовано SSL-сертифікат, що забезпечує захищений доступ та інформаційний обмін.

Наказом Держфінмоніторингу від 24.12.2021 № 152 ІТС «е-кабінет СФМ» та її КСЗІ з 04.01.2022 введено в промислову експлуатацію у складі вузла ІСФМ (рис. 6.1).

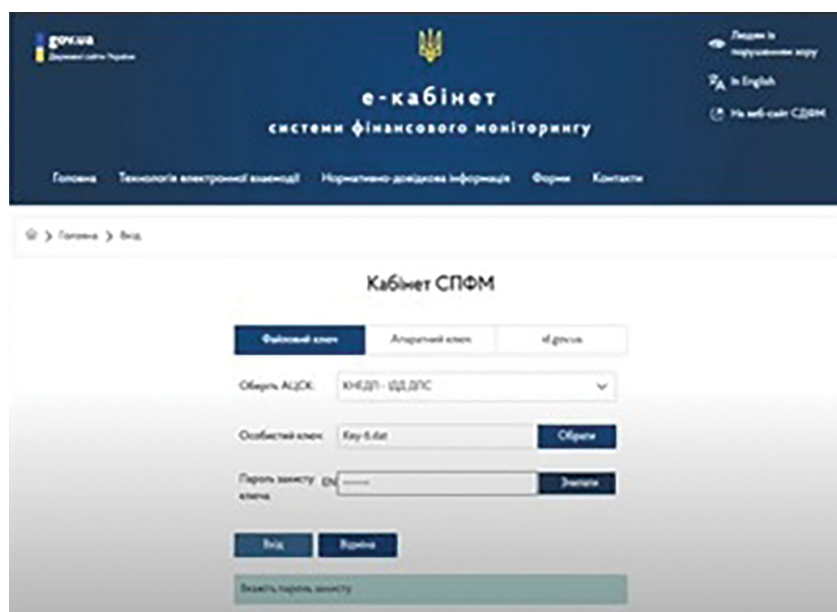

Рис. 6.1

7. МІЖВІДОМЧА ВЗАЄМОДІЯ

7.1. Взаємовідносини з регуляторами та іншими державними органами

У 2021 році міжвідомча взаємодія Держфінмоніторингу була сконцентрована на заходах з координації системи фінансового моніторингу, зокрема:

- виконання стратегії розвитку національної системи фінансового моніторингу;
- забезпечення діяльності Ради з питань запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення;
- забезпечення координації стосовно виконання дій щодо удосконалення національної системи фінансового моніторингу за результатами 5-го раунду

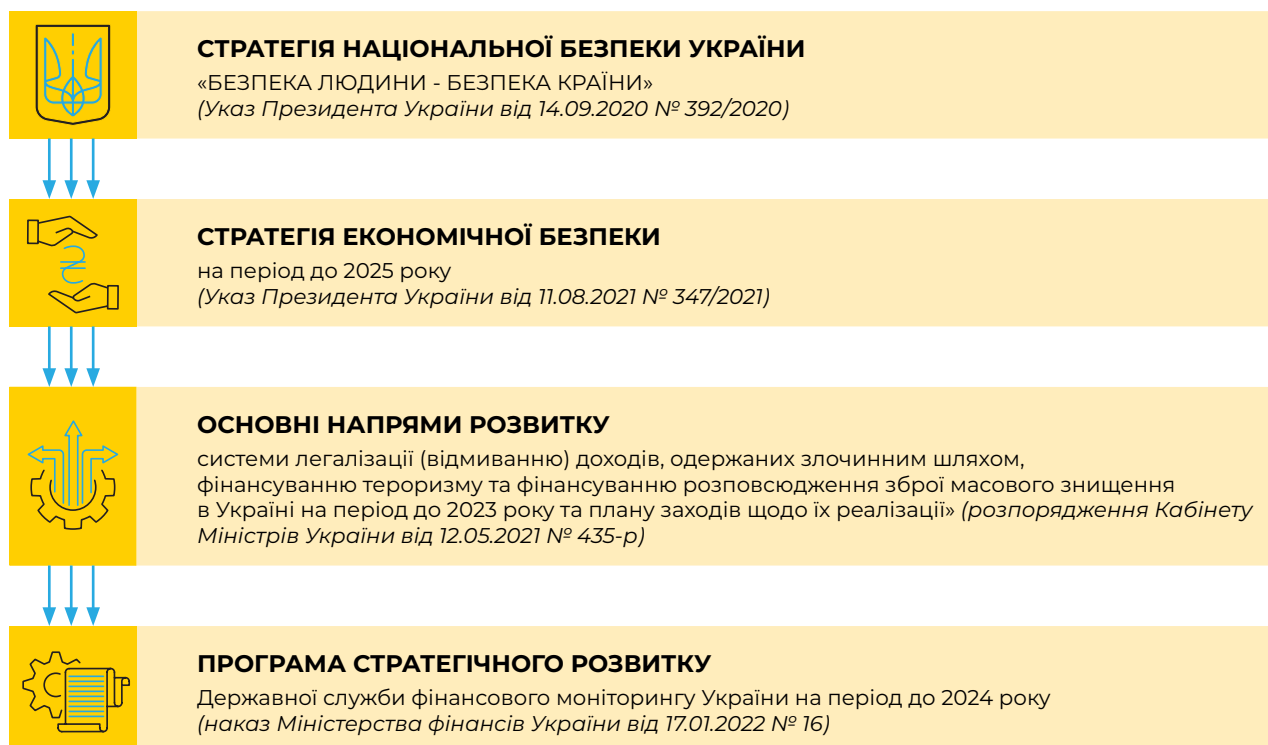
оцінки України Комітетом MONEYVAL та підготовки Третього звіту про прогрес;

- укладанні з державними органами та громадськими організаціями спільних документів міжвідомчого характеру;
- здійсненні безпосереднього обміну інформацією з СДФМ;
- посиленні взаємодії з громадськістю.

Виконання стратегії розвитку національної системи фінансового моніторингу

Держфінмоніторинг активно продовжує здійснювати заходи з підготовки та впровадження актів національної антилегалізаційної стратегії (рис 7.1).

АНТИЛЕГАЛІЗАЦІЙНА СТРАТЕГІЯ

Відповідно до положень Стратегії національної безпеки України, затвердженої Указом Президента України від 14.09.2020 № 392/2020, легалізація (відмивання) доходів, тероризм і розповсюдження зброї масового ураження визначаються одними із загроз сучасної моделі глобалізації.

У свою чергу, Річною національною програмою під егідою Комісії Україна – НАТО на 2021 рік (Указ Президента України від 11.05.2021 № 189/2021) до стратегічної мети 1.9 (Міжнародна спільнота сприймає Україну як надійного партнера у системі міжнародної безпеки) визначена Ціль 1.9.5. «Суспільство та держава захищені ефективною системою запобігання та боротьби з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванням тероризму та фінансуванням розповсюдження зброї масового знищення, здатною протидіяти сучасним викликам». З метою досягнення цілі визначено очікувані результати до кінця 2025 року.

Стратегія економічної безпеки України на період до 2025 року (Указ Президента України від 11.08.2021 № 347/2021), участь у підготовці якої взяв Держфінмоніторинг, до основних викликів та загроз у сфері фінансової безпеки відносить поширення явища легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом. Крім того, стратегічний курс у сфері економічної безпеки містить завдання у сфері фінансової безпеки щодо забезпечення національної фінансової системи від легалізації (відмивання) доходів.

З метою реалізації норм оновлених Базового Закону та міжнародних стандартів у сфері ПВК/ФТ Держфінмоніторингом був розроблений план заходів, який затверджений розпорядженням Кабінету Міністрів України від 12.05.2021 № 435-р «Про затвердження Основних напрямів розвитку системи запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом,

фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення в Україні на період до 2023 року та плану заходів щодо їх реалізації» (далі – розпорядження КМУ № 435).

Вказаний План передбачає цілий комплекс заходів, направлений на:

- *розвиток законодавства у сфері ПВК/ФТ;*
- *удосконалення діяльності СДФМ та інших органів;*
- *підвищення ефективності діяльності правоохоронних та інших державних органів;*
- *посилення міжнародного співробітництва.*

Протягом 2021 року Держфінмоніторингом аналізувалась та узагальнювалась інформація, що надходила на виконання цього Плану від органів державної влади, і у подальшому надсилалась до Кабінету Міністрів України.

Разом з тим, на виконання 17 пункту Плану у листопаді 2021 року затверджено показники комплексної адміністративної звітності у сфері запобігання та протидії. Такі показники розроблені на виконання міжнародних зобов'язань стосовно ведення всеохоплюючої статистики щодо питань, які стосуються ефективності системи протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму.

Крім того, на виконання вимог розпорядження КМУ № 435, за поданням Держфінмоніторингу, наказом Міністерства фінансів України від 17.01.2002 № 16 затверджено Програму стратегічного розвитку Державної служби фінансового моніторингу України на період до 2024 року.

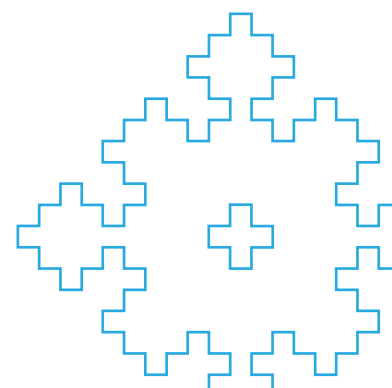

Рис. 7.2. Дванадцятье засідання Ради,
30.11.2021

Діяльність Ради з питань запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення

Протягом 2021 року Держфінмоніторингом організовано проведення 2-х засідань (перше засідання у форматі відеоконференції) Ради з питань запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, утвореної постановою Кабінету Міністрів України від 08.09.2016 № 613, на яких обговорювалися важливі для системи фінансового моніторингу питання (рис. 7.2).

Насамперед, у 2021 році діяльність Ради, як консультативно-дорадчого органу, була спрямована на розгляд та надання пропозицій державним органам щодо реалізації таких основних завдань, зокрема:

- стану виконання пунктів Плану дій, зокрема, які стосуються необхідності внесення змін до Кримінального та Кримінально-процесуального кодексів України;
- підготовки нормативно-правового акту щодо доказових стандартів обґрунтованої підозри для включення/виключення до/з відповідних санкційних переліків, у тому числі переліку осіб, пов'язаних з провадженням терористичної діяльності або стосовно яких застосовано міжнародні санкції;

- приведення СДФМ нормативно-правових актів у сфері ПВК/ФТ, у відповідність до оновленого Базового Закону та результатів здійснення нагляду за СПФМ у сфері ПВК/ФТ з урахуванням ризик-орієнтованого підходу;
- огляду практики застосування положень законодавства про спеціальну конфіскацію як вид заходу кримінально-правового характеру за результатами розгляду відповідних кримінальних проваджень у касаційному порядку;
- ратифікації Додаткового протоколу до Конвенції Ради Європи про запобігання тероризму (щодо іноземних терористичних бойовиків) тощо.

Забезпечення координації стосовно виконання плану дій щодо удосконалення національної системи фінансового моніторингу за результатами 5-го раунду оцінки України Комітетом MONEYVAL та підготовки Третього звіту про прогрес

Протягом 2021 року Держфінмоніторинг продовжив здійснювати координацію виконання зацікавленими державними органами Плану дій щодо удосконалення національної системи фінансового моніторингу за результатами 5-го раунду оцінки України Комітетом MONEYVAL (далі – План дій).

Так, протягом звітного періоду, Держфінмоніторинг щоквартально направляв відповідні запити до 21 зацікавленого державного та правоохороного органу щодо стану виконання Плану дій. У відповідь було отримано близько 87 листів з інформацією про вжиті заходи.

За результатами узагальнення інформації, наданої зацікавленими державними органами, Держфінмоніторингом підготовлено та направлено до Кабінету Міністрів України та Міністерства фінансів України 4 звіти щодо стану його виконання.

Крім того, на початку 2021 року Держфінмоніторингом, спільно із заці-

кавленими державними органами опрацьовувався шаблон третього Звіту про прогрес за результатами 5-го раунду оцінки України Комітетом MONEYVAL.

Надалі, на розгляд Комітету MONEYVAL було надіслано заповнений запитальник щодо Третього звіту про прогрес, який був розглянутий у рамках «письмової процедури».

Укладання з державними органами та громадськими організаціями спільних документів міжвідомчого характеру

Рис. 7.3

З метою удосконалення механізмів інформаційної взаємодії між учасниками системи фінансового моніторингу, станом на сьогодні укладено документи про міжвідомчу співпрацю Держфінмоніторингу із 4 СДФМ, 26 державними органами, 28 іншими установами і

організаціями. Так, у рамках міжвідомчої взаємодії, Держфінмоніторингом у січні 2021 року було підписано Угоду про міжвідомче співробітництво між Держфінмоніторингом та Комісією з регулювання азартних ігор та лотерей (рис. 7.3).

Метою цієї Угоди є налагодження взаємодії та інформаційного обміну для ПВК/ФТ у сфері організації та проведення азартних ігор та лотерей. У цій угоді було домовлено про:

- здійснення обміну досвідом та інформацією у сфері ПВК/ФТ щодо організації та проведення азартних ігор і лотерей, у тому числі шляхом проведення нарад, семінарів та конференцій;
- здійснення обміну статистичними та довідковими матеріалами, методичними рекомендаціями і відомостями, що становлять взаємний інтерес;
- здійснення спільних заходів з підвищення кваліфікації працівників, надання допомоги у розробці та запровадженні ефективних моделей навчання працівників та інших осіб, відповідно до компетенції Сторін.

Крім того, планується, що співробітництво не обмежуватиметься зазначеними у цій Угоді заходами, а розвиватиметься з метою забезпечення ефективного партнерства.

Також, протягом 2021 року було укладено 15 міжвідомчих документів про обмін інформацією, зокрема з Мін'юстом, ДПС, Держмитслужбою, Адміністрацією державної прикордонної служби України та Пенсійним фондом України.

Здійснення безпосереднього обміну інформацією з СДФМ

З метою підвищення ефективності здійснення нагляду за додержанням СПФМ вимог законодавства з питань ПВК/ФТ, у рамках підписаних спільних наказів про співпрацю з Мінфіном, НКЦПФР, Мін'юстом, Мінцифри та НБУ,

Держфінмоніторингом протягом 2021 року надавалась зазначеним СДФМ наступна інформація, зокрема:

- адміністративні дані щодо фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу, які отримані Держфінмоніторингом від СПФМ;
- інформація щодо помилок, допущених СПФМ при поданні інформації про фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу;
- відомості щодо обліку СПФМ у Держфінмоніторингу;
- інформація про виявлені Держфінмоніторингом факти, що можуть свідчити про порушення СПФМ вимог законодавства;
- інформація щодо складених Держфінмоніторингом протоколів про адміністративні правопорушення, вчинені посадовими особами СПФМ, та результатів їх розгляду;
- відомості про аналіз методів та фінансових схем ВК/ФТ.

Взаємодія з громадськістю

З нагоди річниці набуття чинності оновленого Базового Закону (28 квітня 2021 року) Головою Державної служби фінансового моніторингу України Черкаським Ігорем Борисовичем було надано розширене інтерв'ю інформаційному порталу «Мінфін».

Під час інтерв'ю Ігор Черкаський надав відповіді на актуальні антилегалізаційні теми, що цікавлять громадськість та професійну спільноту, зокрема щодо:

- співпраці Держфінмоніторингу з приватним сектором та обміну інформацією з іншими учасниками системи фінансового моніторингу;
- заходів, що вживаються в частині впровадження системи верифікації інформації про кінцевих бенефіціарів у ЄДР;

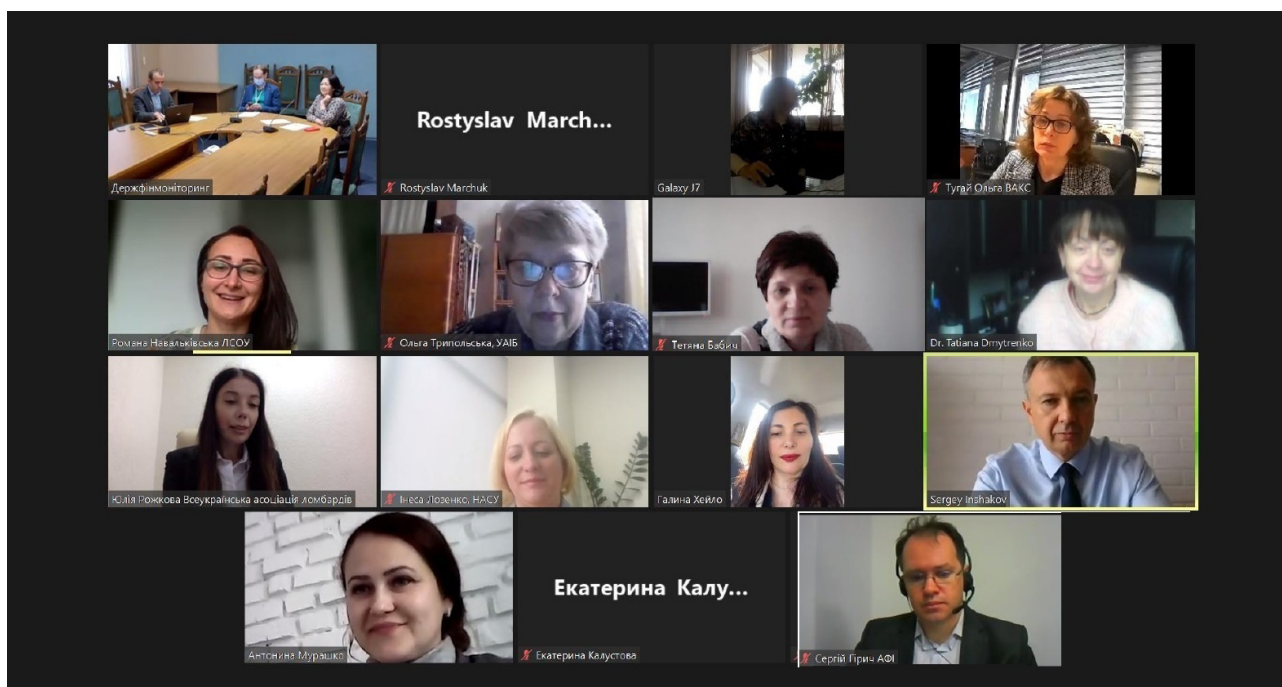

Рис. 7.4. Установчі збори Громадської ради у режимі відеоконференції

- питання управління ризиками відмивання коштів та фінансування тероризму в сфері обігу криптоактивів, тощо.

Ознайомитись повним текстом інтерв'ю можна за посиланням: <https://minfin.com.ua/ua/2021/04/29/64036482/>.

Також, для більшого інформування громадськості про національну систему фінансового моніторингу Головою Держфінмоніторингу 02.04.2021 було представлено Публічний звіт.

Водночас, у 2021 році Держфінмоніторингом забезпечено тісну співпрацю з учасниками громадянського суспільства, яка полягала насамперед в:

- організації роботи Громадської ради при Держфінмоніторингу;
- проведенні громадської експертизи проектів нормативно-правових актів;
- інформуванні у ЗМІ про проведену роботу.

З метою удосконалення механізмів взаємодії Держфінмоніторингу з громадськістю на виконання постанови Кабінету Міністрів України від 03.11.2010 № 996 «Про забезпечення участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики» у 2021 році Держфінмоніторинг сприяв діяльності Громадської ради при Держфінмоніторингу.

Загалом Громадською радою при Держфінмоніторингу у 2021 році було проведено два засідання Громадської ради в режимі відеоконференції, де членів ради було проінформовано про реалізацію Держфінмоніторингом політики у сфері запобігання і протидії. 30 вересня 2021 року відбулись установчі збори, на яких було сформовано новий склад Громадської ради при Держфінмоніторингу (рис. 7.4) та проведено її перші два засідання. Зокрема, друге засідання Громадської ради (26 листопада 2021 року) було проведене у рамках заходів, які були присвячені Дню працівника системи фінансового моніторингу.

Матеріали засідання Громадської ради при Держфінмоніторингу розміщуються на офіційному вебсайті Держфінмоніторингу.

Крім того, Держфінмоніторингом затверджено та виконано Орієнтовний план проведення консультацій з громадськістю на 2021 рік, який погоджено з Громадською радою при Держфінмоніторингу і розміщено на офіційному вебсайті Держфінмоніторингу.

В цілому в рамках взаємодії з громадськістю Держфінмоніторингом у 2021 році організовано:

- участь представників громадськості у міжнародних науково-практичних семінарах з питань ПВК/ФТ;
- розміщення на офіційному вебсайті Держфінмоніторингу понад 450 повід-

млень інформаційного характеру у сфері фінансового моніторингу;

- розміщення інформації про діяльність Держфінмоніторингу на власних сторінках у соціальних мережах Facebook, Twitter, LinkedIn, Telegram, YouTube;
- розміщення 9 інформаційних матеріалів Держфінмоніторингу на Урядовому вебпорталі;
- надання до Кабінету Міністрів України інформації про заходи з проведення консультацій з громадськістю.

Відзначення 20-річчя з дня утворення Держфінмоніторингу

У рамках заходів, присвячених 20-річчю з дня утворення Держфінмоніторингу у 2021 році проведено ряд заходів організаційного характеру:

		
<p>Підготовлено Збірку матеріалів «Фінансова розвідка України. 20 років розвитку та звершень», яку розміщено на офіційному вебсайті Служби.</p>	<p>Проведено церемонію поштового спецпогашення «20 років. Державна служба фінансового моніторингу України». До цієї події також виготовлено пам'ятні поштові марки і конверти із зображенням будівлі Держфінмоніторингу та емблемою Служби.</p>	<p>За поданням Держфінмоніторингу Національний банк України здійснив випуск пам'ятної медалі «Державна служба фінансового моніторингу України».</p>

Табл. 7.1

7.2. Взаємодія з суб'єктами первинного фінансового моніторингу

Держфінмоніторингом у 2021 році на постійній основі здійснювався аналіз ефективності діяльності СПФМ у сфері ПВК/ФТ.

За результатами такого аналізу Держфінмоніторингом на офіційному вебсайті були розміщені роз'яснення щодо елек-

тронної взаємодії з питань фінансового моніторингу в рамках зупинення фінансових операцій і щодо питань встановлення та підтримання ділових відносин з політично значущими особами.

Також, у вересні 2021 року були проведені засідання Робочих груп з роз-

гляду проблемних питань СПФМ – банківських та небанківських установ. На засіданнях обговорювались актуальні питання, що виникають у СПФМ при виконанні вимог законодавства у сфері ПВК/ФТ, зокрема:

- щодо ведення нумерації операцій у реєстрах;

- щодо внесення даних про клієнтів – іноземних юридичних осіб та фізичних осіб, що є іноземними громадянами або особами без громадянства;
- щодо процедури замороження активів клієнтів лізингових компаній;
- щодо замороження активів клієнтів, які отримали кредит у кредитній спілці та інші.

7.3. Методичне забезпечення, навчання суб'єктів фінансового моніторингу

Держфінмоніторинг протягом 2021 року з метою допомоги в діяльності учасників ПВК/ФТ активно працював на методологічній ниві.

Так, Держфінмоніторингом з урахуванням вимог Директив ЄС 2015/843 та 2018/843 за результатами узагальнення національного законодавства, кращих міжнародних практик, тематичних досліджень та невирішених проблемних питань, підготовлено та оприлюднено Керівні настанови «Управління діловими відносинами із політично значущими особами» (рис. 7.5).

Керівні настанови присвячені висвітленню ключових проблем дотримання міжнародних стандартів та заходів належної обачливості відносно політично значущих осіб. Особливий акцент зроблено на «червоних прапорцях» для виявлення політично значущих осіб та їх діяльності. Окрему увагу приділено особливостями застосування ризикорієнтованого підходу, а також заходам, що вживаються СПФМ.

З практичної точки зору актуальними є рекомендації щодо відкритих інформаційних джерел стосовно виявлення політично значущих осіб, а також типологічні дослідження Держфінмоніторингу щодо участі політично значущих осіб у схемах, пов'язаних з ймовірним відмиванням коштів.

Водночас, Держфінмоніторингом

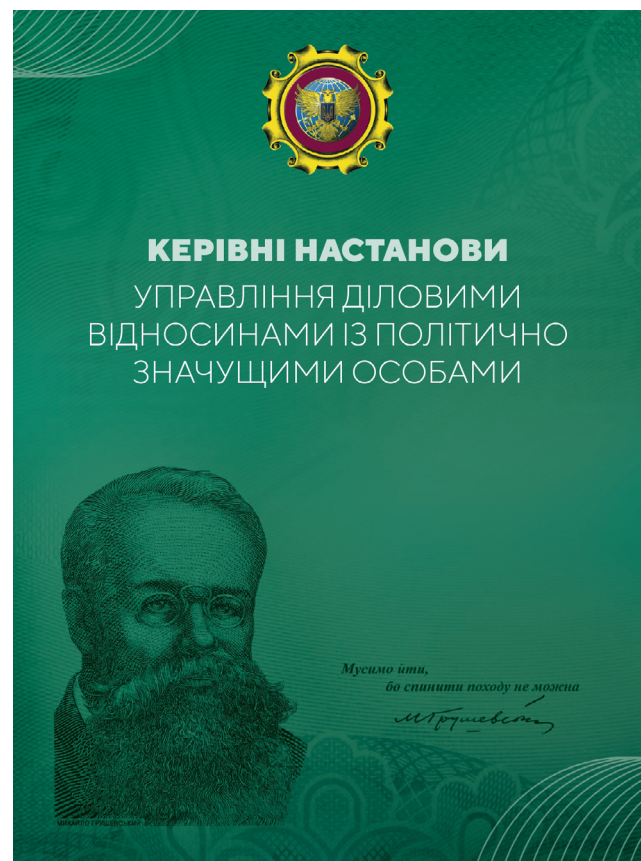

Рис. 7.5

спільно із іншими зацікавленими органами в цій сфері в рамках проєктів «Посилення заходів щодо протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму в Україні» (PGG) та «ДІЯ-ЄС: Заходи ЄС з питань протидії наркотикам та організованій злочинності, інтенсивне співробітництво та нарощування по-

Рис. 7.6

тенціалу для боротьби з організованою злочинністю у сфері наркоторгівлі вздовж «героїнового маршруту» взято участь у підготовці Посібника щодо деяких аспектів здійснення фінансових розслідувань (дослідження фінансових відносин) (рис. 7.6).

Зазначений посібник спрямований на формування розуміння поняття фінансового розслідування та підходів щодо його здійснення для працівників державних органів, діяльність яких пов'язана із протидією злочинам, у тому числі тим, що мають економічну складову, поверненням активів та корупції.

Посібник має практичну спрямованість та містить:

- приклади підготовки запитів правоохоронних органів до Держфінмоніторингу та АРМА, щодо міжнародної правової допомоги;

- відомості, що можна отримати від тих чи інших державних органів;
- слідчі ситуації та основні кримінально-процесуальні документи з фінансових розслідувань;
- практику Європейського Суду з прав людини у справах щодо ВК та інше.

Крім того, поява цього видання направлена на демонстрацію прогресу України, за результатами 5-го раунду оцінки MONEYVAL по Безпосередньому Результату № 7 (Розслідування та переслідування ВК).

Також, Держфінмоніторингом, за сприяння Координатора проєктів ОБСЄ в Україні, підготовлене видання «Горизонтальний огляд звітів про взаємні оцінки країн у сфері боротьби з відмиванням коштів та фінансуванням тероризму» (рис. 7.7).

Рис. 7.7

Рис. 7.8. Учасники дискурсу

Видання є масштабним (понад 700 стор.) та найвагомим на даний час зібранням висновків та рекомендацій міжнародних організацій щодо 43-х країн регіону FATF/MONEYVAL у сфері ПВК/ФТ, в тому числі і України, яке окреслює ключові висновки та рекомендації за наслідками зовнішніх незалежних оцінок країн.

Крім того, з метою підвищення спроможностей українських прокурорів щодо процесуального керівництва досудовим розслідуванням та підтримання публічного обвинувачення у кримінальних провадженнях щодо ВК Держфінмоніторингом оприлюднено на офіційному вебсайті Посібник з питань виявлення, розслідування та кримінального переслідування відмивання коштів, підготовлений міжнародними експертами Ради Європи, в рамках Проєкту «Посилення заходів щодо протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму в Україні» (PGG).

Разом з тим, протягом 2021 року представники Держфінмоніторингу взяли участь у 27 освітніх заходах, що були організовані ДННУ «Академія фінансового

управління», Інститутом права та післядипломної освіти Мін'юсту, Інститутом підвищення професійного рівня «Радник» та іншими.

У зазначених заходах взяли участь понад 2343 особи – представники суб'єктів фінансового моніторингу та наукового середовища.

Зокрема, у місті Одеса 1 – 2 липня відбувся міжвідомчий дискурс, організований Держфінмоніторингом під егідою Координатора проєктів ОБСЄ в Україні та проєкту «Посилення заходів щодо протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму в Україні» в рамках Програми ЄС/РЕ «Партнерство заради належного управління» (PGG) на тему: «Випрозорювання бенефіціарної власності: уроки та перспективи» (рис. 7.8).

Участь у дискусії взяли представники Верховної Ради України, Координатора проєктів ОБСЄ в Україні, Програми ЄС/РЕ «Партнерство заради належного управління» (PGG), Офісу Ради Європи в Україні, Секретаріату Кабінету Міністрів України, Держфінмоніторингу, Апарату Ради Національної безпеки і оборони України, НБУ, Мінфіну, Мінцифри,

Мін'юсту, АРМА, Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей, НКЦПФР, правоохоронних органів та ін.

Особлива увага під час дискурсу приділялась питанням, які допоможуть зрозуміти актуальні проблеми верифікації даних про КБВ, а також підвищити ефективність режиму розкриття інформації, який забезпечує прозорість структур володіння і контролю. Окремий акцент під час обговорення зроблений на ключових аспектах виявлення прихованих

важелів контролю і зловживання корпоративними механізмами управління з точки зору запобігання та протидії ВК.

Водночас, 18 листопада у стінах Держфінмоніторингу відбувся міжнародний семінар на тему «Фінансові розслідування із залученням офшорної складової, трастів, віртуальних активів та публічних діячів», організований за підтримки проекту «Антикорупційна ініціатива ЄС в Україні» (EUACI) (рис. 7.9).

Рис. 7.9

Участь в семінарі взяли міжнародний експерт, представники Держфінмоніторингу, НАБУ, ДБР, АРМА, Вищого антикорупційного суду, Спеціалізованої антикорупційної прокуратури та Національного агентства з питань запобігання корупції.

Під час семінару були обговорені кращі міжнародні практики і тренди у фінансових розслідуваннях із залученням політично значущих осіб та трастів; визначені особливості використання комплексних корпоративних структур для приховування КБВ в схемах відмивання коштів; окрему увагу приділено питанням залучення віртуальних ак-

тивів для приховування злочинних доходів. Також учасники ознайомилися із загальною практикою проведення фінансових розслідувань НАБУ з використанням аналітичних продуктів (IT систем).

Також, у місті Львові 2 – 3 грудня відбулась інтегрована панельна дискусія, організована Держфінмоніторингом за підтримки Координатора проектів ОБСЄ в Україні та проекту «Антикорупційна ініціатива ЄС в Україні» (EUACI) на тему «Фінансовий моніторинг 2021».

Участь у дискусії взяли представники Верховної Ради України, Секретаріату Кабінету Міністрів України, Мінфіну,

Мінцифри, Мін'юсту, Міністерства економіки України, Держфінмоніторингу, НБУ, НКЦПФР, АРМА, Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей, Верховного суду, правоохоронних органів, а також представники професійних організацій СПФМ.

У заході, крім того, взяли участь міжнародні експерти у сфері ПВК/ФТ, зокрема, Голова Комітету MONEYVAL, провідні експерти міжнародного рівня, представники Координатора проєктів ОБСЄ в Україні та проєкту «Антикорупційна ініціатива ЄС в Україні» (EUACI).

У ході дискусії обговорювались питання, які присвячені особливостям імплементації антилегалізаційного за-

конодавства з урахуванням сучасних викликів та актуальних тенденцій розвитку України. Окрему увагу учасники дискусії приділили загальним трендам, проблемам та перспективам розвитку системи ПВК/ФТ з точки зору регулювання та нагляду за СПФМ, а також практичним аспектам ПВК/ФТ.

Крім того, протягом 2021 року представниками Держфінмоніторингу взято участь у 56 освітніх заходах організованих Академією фінансового моніторингу, участь в яких взяли 2035 слухачів.

Загалом протягом 2021 року представники Держфінмоніторингу взяли участь у 83 освітніх заходах, проведених для 4378 осіб.

7.4. Національна оцінка ризиків

У рамках підготовки до чергової (третьої) Національної оцінки ризиків у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, та фінансуванню тероризму (далі – НОР), проведення якої заплановано у 2022 році, Держфінмоніторингом, з урахуванням здійсненого аналізу міжнародної практики проведення національних оцінок ризиків та за сприянням Координатора проєктів ОБСЄ в Україні, підготовлено видання «Світовий досвід проведення національних оцінок ризиків відмивання коштів та фінансування тероризму», яке опубліковано на офіційному вебсайті Держфінмоніторингу (рис. 7.10).

У виданні зібрані кращі практики, недоліки та пропозиції щодо проведення НОР. Зокрема, досліджено керівні міжнародні документи щодо проведення НОР, здійснено аналіз більш ніж 80-ти звітів про проведення НОР іноземними країнами, а також вивчено результати та визначено перспективи проведення НОР в Україні.

Рис. 7.10

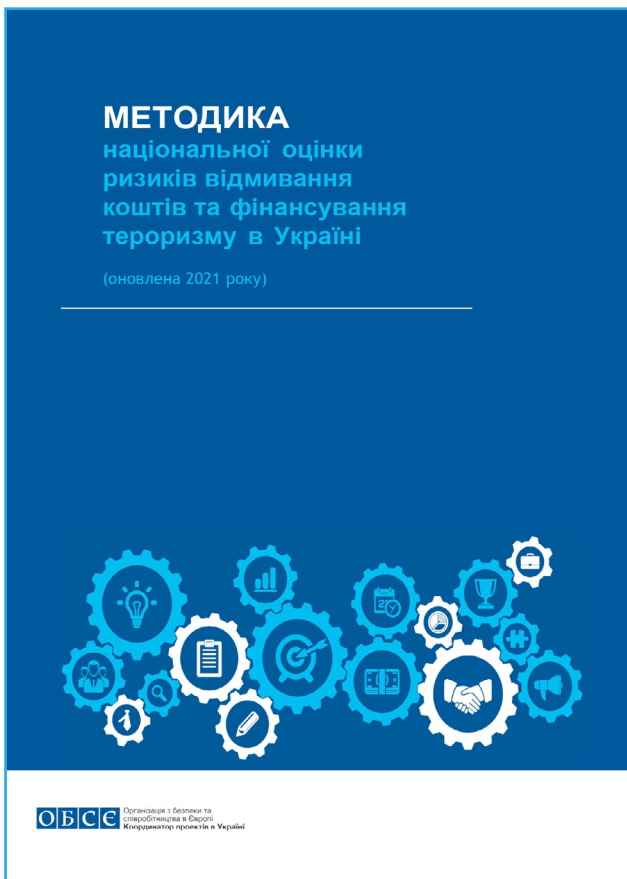

Рис. 7.11

Також, з урахуванням вимог оновлених рекомендацій FATF, та здійсненого аналізу світового досвіду проведення національних оцінок ризиків, за сприянням Координатора проєктів ОБСЄ в Україні, оновлено Методику національної оцінки ризиків відмивання коштів та фінансування тероризму в Україні (рис. 7.11), яку в установленому законодавством порядку було узгоджено з Мінфіном та 30 листопада 2021 року схвалено на 12-ому засіданні Ради з питань запо-

бігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення (далі – Рада).

Оновлена Методика, зокрема, визначає:

- особливості оцінки ризиків ФТ;
- механізм оцінки ризиків неприбуткових організацій та різних організаційно-правових форм юридичних осіб;
- особливості оцінки ризиків використання віртуальних активів та поставальників послуг віртуальних активів з метою ВК/ФТ;
- рекомендації для СДФМ щодо проведення секторальних оцінок ризиків ВК/ФТ піднаглядних СПФМ;
- механізм оцінки ризиків фінансування розповсюдження зброї масового знищення в Україні.

Крім того, з метою сприяння забезпеченню координації учасників НОР, визначення орієнтовного плану проведення НОР, міри (рівня, ступеня) залученості кожного учасника НОР, переліку інформації, необхідної для оцінки ризиків використання неприбуткових організацій з метою ВК/ФТ, а також вирішення проблемних питань, які виникають у ході її проведення, Радою утворено робочу групу з питань проведення національної оцінки ризиків, до складу якої входять представники учасників НОР.

8. ДІЯЛЬНІСТЬ АКАДЕМІЇ ФІНАНСОВОГО МОНІТОРИНГУ

Академія фінансового моніторингу відповідно до своїх основних завдань проводить перепідготовку та підвищення кваліфікації спеціалістів з питань фінансового моніторингу в сфері ПВК/ФТ з метою забезпечення єдиного підходу до перепідготовки та підвищення кваліфікації спеціалістів СДФМ, правоохоронних та судових органів, представників СПФМ, відповідальних за його проведення, а також представників іноземних держав та міжнародних організацій.

Навчальний процес Академії тісно пов'язаний із практикою та базується на сучасних здобутках академічної науки.

На заняттях з підвищення кваліфікації слухачі кожної групи мали можливість поставити питання, отримати на них відповіді, обговорити проблемні практичні ситуації з працівниками Державної служби фінансового моніторингу України.

Серед викладачів Академії – представники Держфінмоніторингу як спеціально уповноваженого органу, а також державних регуляторів у сфері ПВК/ФТ – НБУ, Мінфіну та НКЦПФР.

Практичні заняття в Академії також проводили відповідальні працівники за фінансовий моніторинг СПФМ, професори та доценти закладів вищої освіти, інші представники експертного середовища.

За часи своєї діяльності Академією підвищено кваліфікацію 19 751 фахівця з питань фінансового моніторингу.

У 2021 році в Академії фінансового моніторингу пройшли навчання 1878 слухачів, які є представниками правоохоронних, розвідувальних, судових, інших органів державної влади та СПФМ, в тому числі:

- 665 фахівців – представників правоохоронних, розвідувальних, судових та інших органів державної влади (рис. 8.1);
- 1213 фахівців – відповідальних осіб СПФМ (рис. 8.2).

Також, у 2021 році Академією проводились тематичні вебсемінари, в яких взяли участь 437 представників СПФМ. Семінари проводились за такою тематикою:

- «Нотаріус як суб'єкт первинного фінансового моніторингу»;
- «Встановлення кінцевого бенефіціарного власника та належна перевірка при здійсненні первинного фінансового моніторингу»;
- «Належна перевірка клієнтів: ризикові категорії та структура власності»;
- «Автоматизація процесів фінансового моніторингу: регуляторні вимоги та приклади практичного застосування».

МІНІСТЕРСТВО
ФІНАНСІВ
УКРАЇНИ

КІЛЬКІСТЬ ПРЕДСТАВНИКІВ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ, ЩО ПРОЙШЛИ НАВЧАННЯ У 2021 РОЦІ

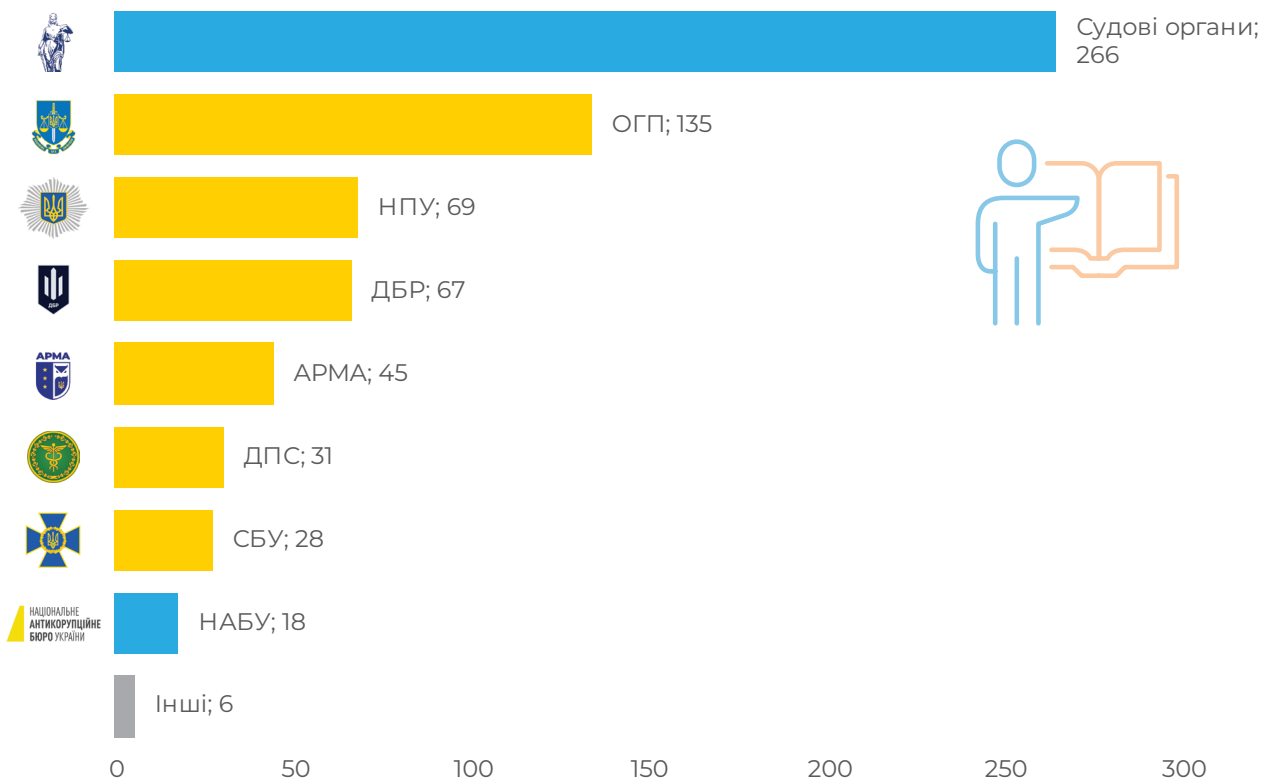

Рис. 8.1

КІЛЬКІСТЬ ВІДПОВІДАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ СПФМ, ЩО ПРОЙШЛИ НАВЧАННЯ В 2021 РОЦІ

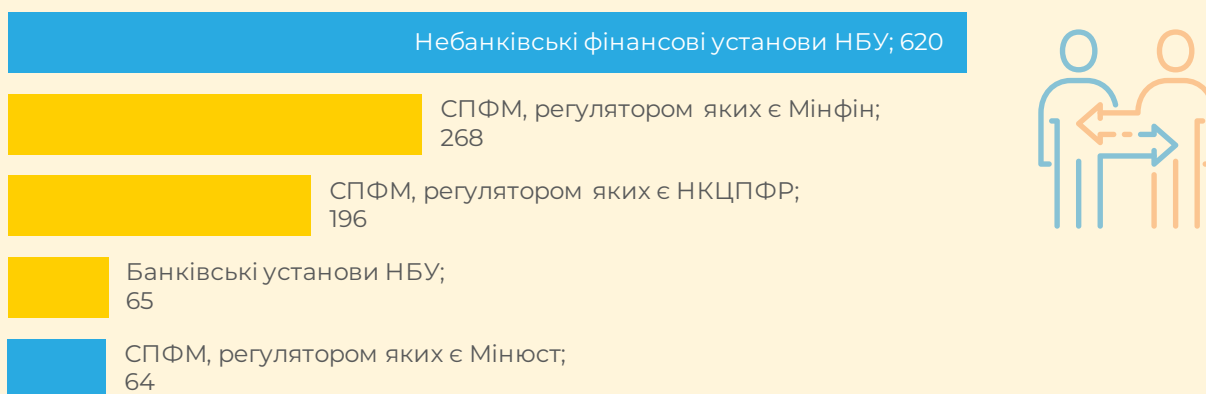

Рис. 8.2

ДИНАМІКА ПОКАЗНИКІВ НАВЧАННЯ В АКАДЕМІЇ

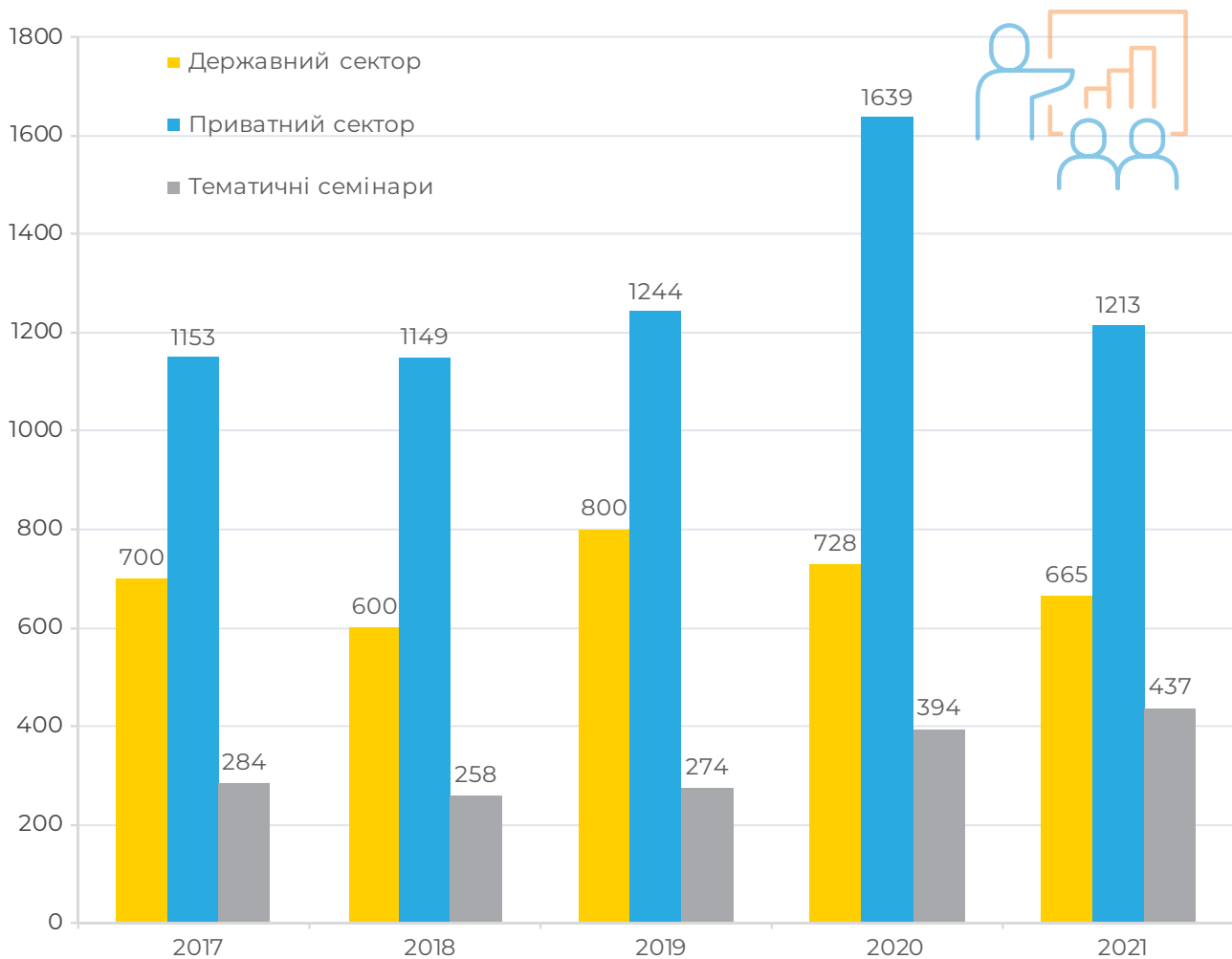

Рис. 8.3.

Водночас, у 2021 році Академією фінансового моніторингу взято участь у підготовці та проведенні наступних комунікативних заходів:

- міжвідомчий дискурс «Випрозорювання кінцевої бенефіціарної власності: уроки та перспективи» (01 – 02 липня 2021 року, м. Одеса) – за підтримки Координатора проєктів ОБСЄ в Україні у співпраці з Держфінмоніторингом та проєктом «Посилення заходів щодо протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму в Україні» в рамках Програми Європейського Союзу / Ради Європи «Партнерство заради належного управління» (PGG);

- інтегрована панельна дискусія «Фінансовий моніторинг 2021» (02 – 03 грудня 2021 року, м. Львів) – спільно з Координатором проєктів ОБСЄ в Україні, Держфінмоніторингом та проєктом «Антикорупційна ініціатива ЄС в Україні» (EUACI) (рис. 8.4).

У цих заходах взяли участь близько тисячі осіб, які мали можливість поспілкуватись із керівництвом міжнародних організацій, зарубіжних ПФР, органів державної влади, громадських організацій, фінансових установ, навчальних закладів, наукових установ.

За останній рік Академія розширила коло партнерів, зокрема було підпи-

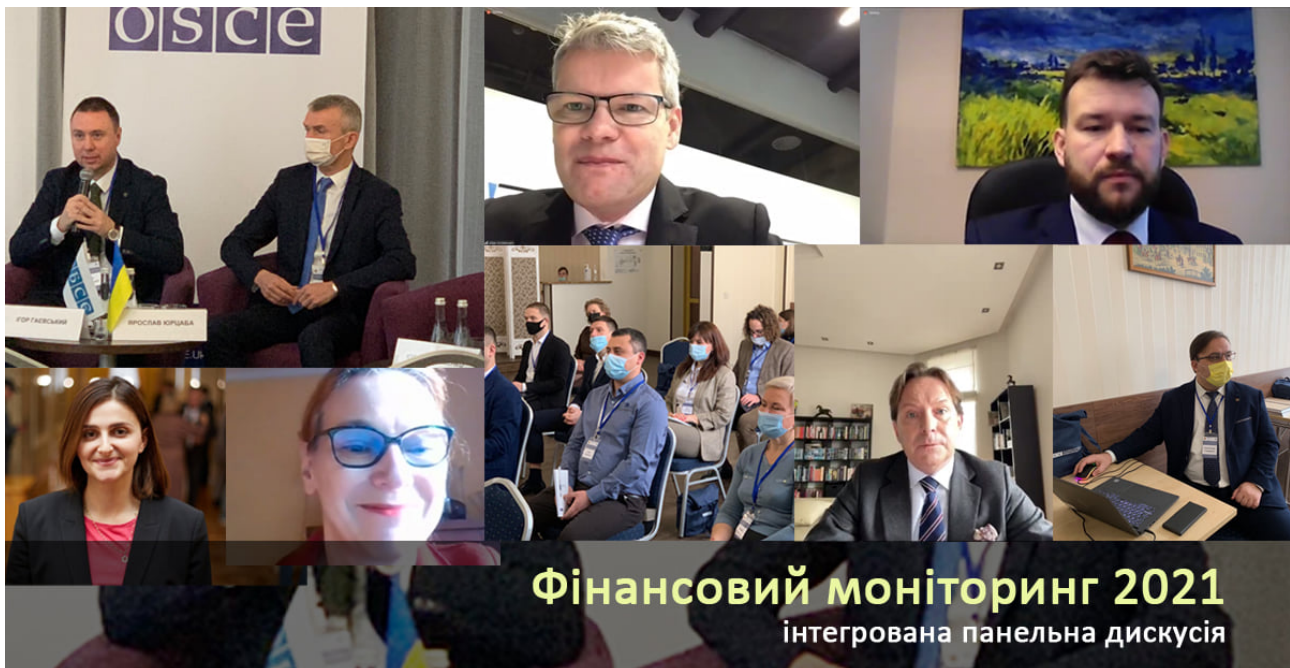

Рис. 8.4

сано меморандуми про спільну діяльність з компаніями «Ю-Контрол», «Океан Даних» (сервіс per.org.ua), AI Fintech, Національною школою суддів України, Західноукраїнським національним університетом, Воєнно-дипломатичною академією імені Євгенія Березняка, Київським регіональним центром підвищення кваліфікації, Центром оперативно-стратегічного аналізу (COSA), Асоціацією фінансових інституцій, громадськими організаціями, серед яких Транспарентна демократія, Форум розвитку громадянського суспільства.

Напрямами співробітництва є: підготовка і підвищення кваліфікації працівників в сфері ПВК/ФТ, проведення спільних наукових конференцій, семінарів, нарад, практикумів, наукових досліджень в сфері ПВК/ФТ та ін.

Крім того, працівники Академії взяли участь у заходах, які проводились Державною службою якості освіти України, Київським національним університетом імені Тараса Шевченка, Національною академією внутрішніх справ, Державним податковим університетом, Тренінговим центром прокурорів, Національною асоціацією адвокатів України.

З метою популяризації заходів щодо здійснення фінансового моніторингу, Академією спільно з компанією «Ю Контрол» було розроблено у доступній для сприйняття формі цикл статей-«антипорад» «Як нарватися на штраф» (рис. 8.5). Цей навчальний ілюстративний матеріал має за мету на конкретних прикладах розібратися з основними порушеннями у сфері ПВК/ФТ, відповідальністю за них, а також із практиками щодо недопущення виникнення таких ситуацій. Цикл з 9 типових прикладів був розміщений на сайті Академії (<https://finmonitoring.in.ua>) та Facebook-сторінці Академії, а також на провідних фінансових вебресурсах (Finance.ua та ін).

Академією розроблено нові освітні програми, які враховують використання сучасних технологій для ВК та протидії цьому негативному явищу.

На заняттях в Академії фінансового моніторингу слухачі мали можливість ознайомитись з використанням відкритих джерел для аналізу інформації, з технологіями візуалізації та аналізу фінансових документів, із програмним забезпеченням, яке дозволяє відстежувати транзакції з віртуальними активами,

що можуть бути причетними до ВК.

Пріоритетами розвитку Академії є практичне спрямування навчальних програм та їх відповідність сучасним трендам, що складаються у системі ПВК/ФТ, подальше розширення парт-

нерства, розробка та впровадження нових форматів освітніх заходів, зокрема, тематичних семінарів, які відповідають актуальним запитам та потребам суб'єктів фінансового моніторингу.

Антипоради з фінмоніторингу

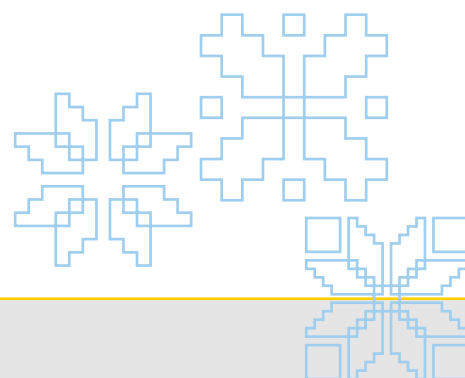
Не підвищуй свою кваліфікацію

Як потрібно діяти насправді?

Відповідальний працівник за фінансовий моніторинг повинен не рідше, ніж один раз на 3 роки, проходити підвищення кваліфікації. Це варто робити з метою актуалізації знань щодо вимог нормативно-правових актів. А також, щоб орієнтуватися в інформації про новітні технології здійснення фінансового моніторингу, бути в курсі сучасних типологій відмивання брудних коштів.

Рис. 8.5

9. МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО

9.1. Робота з міжнародними організаціями

Однією з важливих складових діяльності Держфінмоніторингу є налагодження співпраці з міжнародними установами та іноземними партнерами, які відповідають за організацію ефективної протидії ВК/ФТ.

Протягом 2021 року Держфінмоніторинг активно співпрацював з провідними міжнародними організаціями та установами, які опікуються питаннями ПВК/ФТ, такими як: Група з розробки фінансових заходів боротьби з відмиванням грошей (FATF), Егмонтська група підрозділів фінансової розвідки, Рада Європи (Комітет Ради Європи з оцінки заходів протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму (MONEYVAL)), Європейський Союз, Організація Об'єднаних Націй, Світовий банк, НАТО, Організація з безпеки та співробітництва в Європі (ОБСЄ), Організація економічного співробітництва

та розвитку (ОЕСР), та іншими міжнародними організаціями.

Також, у 2021 році представниками Держфінмоніторингу представлено досвід України у сфері ПВК/ФТ та покращено співробітництво у ході семінарів міжнародного рівня, які проводились за сприяння провідних міжнародних організацій.

Крім того, Держфінмоніторинг, відповідно до покладених на нього завдань, укладає міжнародні договори міжвідомчого характеру (Меморандуми про взаєморозуміння) з підрозділами фінансової розвідки іноземних країн. Держфінмоніторингом протягом 2003 – 2021 років підписано 82 таких Меморандуми. У 2021 році підписано Меморандуми про взаєморозуміння з ПФР Королівства Саудівська Аравія, Республіки Мальта та Святого Престолу (Ватикану).

9.1.1. Співробітництво з Групою з розробки фінансових заходів боротьби з відмиванням грошей (FATF)

Протягом 2021 року представники Держфінмоніторингу взяли участь у наступних заходах FATF:

- онлайн консультаціях з делегаціями MONEYVAL щодо ключових питань порядку денного Пленарного засідання FATF (10 лютого);
- онлайн вебінарі з відмивання коштів на основі торгівлі (18 березня);
- онлайн Пленарному засіданні FATF (22 – 25 червня);
- спільному онлайн засіданні FATF RTMG – EG IEWG з питань цифрової трансформації (20 вересня);
- вебінарі FATF щодо відмивання коштів через екологічну злочинність (30 вересня);

- окремих сесіях віртуального спільного засідання експертів FATF (29 листопада – 20 грудня).

Також, Секретаріату FATF надіслано:

- коментарі щодо другого проєкту звіту RTMG стосовно повернення активів;
- оновлену інформацію щодо фінансування ІДІЛ, Аль-Каїди та пов'язаних з ними організацій;
- інформацію на запитальник RTMG щодо показників ризику фінансування тероризму;
- інформацію щодо заходів, вжитих на виконання Публічної заяви FATF, прийнятої у червні.

9.1.2. Співробітництво з Егмонтською групою підрозділів фінансових розвідок

Протягом 2021 року представники Держфінмоніторингу взяли участь у наступних заходах:

- віртуальному засіданні проєктної групи IEWG стосовно проєкту «Гнучкі, послідовні стандарти обміну інформацією» (29 січня);
- віртуальному засіданні Робочої групи з обміну інформацією (IEWG) (1 – 4 лютого);
- віртуальному засіданні Робочої групи з технічної допомоги та тренінгів (TATWG) (8 – 9 лютого);
- віртуальному засіданні Робочої групи з питань політики та процедур (PPWG) (10 лютого);
- віртуальних засідань EUROPE II (4 березня та 12 липня);
- онлайн семінарі Центру Егмонтської групи з питань досконалості та лідерства (ECOFEL) для регіональної групи Європа I «Співробітництво та обмін інформацією між підрозділами фінансових розвідок, правоохоронними органами та прокурорами» (25 травня);
- позасесійних засіданнях IEWG (28 червня);
- засіданнях Робочих груп Егмонтської групи (29 червня);
- 27-му Пленарному засіданні Егмонтської групи (5 – 9 липня);
- онлайн-семінарі регіону Europe II на тему «Інформація, якою обмінюються ПФР, правоохоронні та наглядові органи», організованому ECOFEL (12 жовтня);
- онлайн зустрічі з представниками ПФР Німеччини, організованій в рамках співробітництва із Секретаріатом Егмонтської групи (13 жовтня);
- онлайн засіданні щодо проєкту «Повернення активів – роль ПФР» (2 листопада);
- віртуальній проєктній зустрічі щодо Робочого Потoku II (IEWG) (16 грудня).

Крім того, Держфінмоніторингом проводиться активна робота в рамках проєкту «Повернення активів – роль ПФР», в ході якої підтримується постійний зв'язок з командою даного проєкту, опрацьовується робоча версія частини звіту даного проєкту, проводяться конференц-дзвінки та інша робота, у т.ч. за участю Секретаріату Егмонтської групи. В рамках проєкту також розроблено спеціальний електронний каталог (e-Catalogue) для використання в роботі під час пошуку активів.

Водночас, Держфінмоніторинг є учасником проєкту «Широкомасштабні схеми ВК», який ініційовано ПФР Німеччини, в рамках якого проводиться завершальна робота над затвердженням отриманих напрацювань (адресної книги щодо компаній-оболонок, макросів для виявлення ризикових фінансових операцій, проведених з такими компаніями, а також методології визначення фінансових операцій, що можуть містити індикатори ризику) з метою їх імплементації в аналітичний процес для виявлення ризикових схем ВК та для використання їх в роботі напрацьованих учасниками проєкту індикаторів ризику відмивання коштів.

Також, Секретаріату Егмонтської групи направлено:

- статистичну інформацію для річного звіту Егмонтської групи в контексті міжнародного обміну інформацією між ПФР;
- інформацію до ряду проєктів звітів, над якими працюють члени Егмонтської групи;
- статистичну інформацію для річного звіту Егмонтської групи в контексті міжнародного обміну інформацією між ПФР;
- заповнений запитальник стосовно

поточного стану справ в ПФР щодо цифрової трансформації у сфері ПВК/ФТ;

- коментарі стосовно стратегічного обговорення щодо впровадження переглянутого процесу підтримки та відповідності;
- інформацію в рамках проекту: «Роль ПФР у боротьбі з відмиванням доходів від корупції у контексті COVID-19»;
- заповнений запитальник щодо Пла-

ну роботи IEWG на 2021 – 2022 роки;

- інформацію щодо обрання віце-голів Робочої групи з обміну інформацією Егмонтської групи;
- інформацію щодо відключення Афганістану від захищеного каналу зв'язку Егмонтської групи;
- інформацію щодо стандартизованої форми запиту на обмін інформацією.

9.1.3. Співробітництво з Радою Європи

Комітет експертів Ради Європи з оцінки заходів протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму (MONEYVAL)

У лютому 2021 р. Держфінмоніторингом був надісланий на розгляд Комітету MONEYVAL заповнений запитальник щодо Третього звіту про прогрес за результатами 5-го раунду оцінки України Комітетом MONEYVAL. Звіт був розглянутий у рамках «письмової процедури».

Також, представники Держфінмоніторингу взяли участь у наступних заходах MONEYVAL:

- онлайн тренінгу MONEYVAL щодо імплементації Стандартів FATF (30 – 31 березня);
- онлайн засіданнях Робочих груп та 61-му Пленарному засіданні MONEYVAL (26 – 30 квітня);
- онлайн координаційній нараді MONEYVAL перед Пленарним засіданням FATF (4 червня);
- онлайн засіданні щодо типологій MONEYVAL (28 вересня);
- 62-ому Пленарному засіданні MONEYVAL (13 – 17 грудня, онлайн та фізично у м. Страсбург, Франція) (рис 9.1).

Під час вказаного засідання Головою української делегації у Комітеті MONEYVAL було представлено інформацію про прогрес та ефективність

процедур, що застосовуються в процесі податкової амністії, яка проходить в Україні.

Крім того, Секретаріату MONEYVAL надіслано:

- приклад справи по цифровій трансформації ПФР;
- приклад справи та заповнений запитальник щодо відмивання коштів від екологічних злочинів;
- заповнений запитальник щодо законодавчих змін та основних інституційних змін відповідно до Рекомендацій MONEYVAL, здійснених у сфері ПВК/ФТ протягом 2020 року;
- заповнену анкету до типологічного проекту «Нагляд у сфері ПВК/ФТ під час кризи та викликів, зумовлених зовнішніми факторами».
- інформацію щодо дотримання Україною принципів дотримання податкового законодавства;
- коментарі до звітів про прогрес Албанії та Чеської Республіки в рамках 5-го раунду взаємної оцінки MONEYVAL;
- заповнений запитальник для другого 12-місячного огляду переглянутих Стандартів FATF щодо віртуальних активів/постачальників послуг з віртуальних активів;
- коментарі щодо третього звіту стосовно цифрової трансформації (оперативні органи);
- інформацію на запитальник щодо

Рис. 9.1. Представники України беруть участь в онлайн засіданні MONEYVAL

ризиків ВК/ФТ, які виникають внаслідок контрабанди мігрантів;

- інформацію на запитальник щодо незаконної торгівлі зброєю та фінансування тероризму;
- інформацію щодо міжнародного співробітництва та ситуації, пов'язаної з ризиком Естонії, Монако та Нідерландів.

Конференція Сторін Конвенції Ради Європи № 198 – стан імплементації у сфері боротьби з відмиванням коштів та фінансуванням тероризму з боку України та досвід іноземних країн, моніторинговий механізм та інші питання

12 травня представник Держфінмоніторингу взяв участь в онлайн-засіданні Конференції сторін Конвенції Ради Європи про відмивання, пошук, арешт та

конфіскацію доходів, одержаних злочинним шляхом та фінансування тероризму (С198-COP).

Крім того, на адресу Міністерства юстиції України направлено інформацію до проєкту Звіту про 12-те засідання С198-COP.

Також, Держфінмоніторингом, в межах компетенції, було надано Міністерству юстиції України інформацію на Запитальник щодо тематичного моніторингу імплементації державами-учасницями статей Конвенції Ради Європи про відмивання, пошук, арешт та конфіскацію доходів, одержаних злочинним шляхом, та про фінансування тероризму 2005 року.

17 – 18 листопада представник Держфінмоніторингу взяв участь в 13-му засіданні С198-COP.

Проєкт «Посилення заходів щодо протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму в Україні» в рамках Програми ЄС/РЄ «Партнерство за ради належного управління» (PGG)

За сприяння зазначеного проєкту були проведені наступні заходи для представників Держфінмоніторингу, та державного сектору у сфері ПВК/ФТ:

- тренінг щодо міжнародної співпраці в рамках розслідування кіберзлочинів та електронних доказів (18 – 20 січня);
- семінар на тему «Індикатори фінансування розповсюдження зброї масового знищення» (22 січня);
- онлайн тренінг щодо виявлення та розслідування фінансування тероризму (13, 20, 27, 30 квітня);
- онлайн-вебінар «Щодо застосування позасудового вилучення та конфіскації» (28 квітня);
- онлайн-зустріч з міжнародним експертом Ради Європи для обговорення різних аспектів, пов'язаних із проєктом Закону № 4218, насамперед, контексту та передумов для зазначеної законодавчої ініціативи (29 квітня);
- онлайн-тренінг «Процесуальне керівництво та підтримання публічного обвинувачення у справах про легалізацію (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом» (25 – 27 травня);
- міжнародна конференція з випрозорювання бенефіціарної власності (24 – 25 червня);
- онлайн обговорення проєкту Закону № 5807 (15 вересня та 4 жовтня);
- презентація «Посібника щодо деяких аспектів здійснення фінансових розслі-

дувань (дослідження фінансових відносин)» (30 вересня);

- онлайн-тренінг «Судовий розгляд кримінальних проваджень щодо фінансування тероризму» (5 жовтня);
- онлайн-семінар «Проведення оцінки ризиків відмивання коштів та фінансування тероризму сектору віртуальних активів та постачальників послуг віртуальних активів» (15 листопада);
- робоча зустріч (онлайн) з міжнародним експертом Ради Європи щодо ризиків ПВК/ФТ, пов'язаних з неприбутковими організаціями (17 листопада);
- засідання керівного комітету проєкту «Посилення заходів щодо протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму в Україні» (25 листопада);
- тренінг щодо ризик-орієнтованого регулювання та нагляду за неприбутковим сектором (6 грудня, 20 грудня);
- фахова дискусія «Застосування оновленої статті 209 Кримінального кодексу України (легалізація (відмивання) майна, одержаного злочинним шляхом в національній практиці України)» (14 грудня).

Також, протягом звітнього періоду, проєктом надавалось сприяння щодо оцінки ІТ-потреб Держфінмоніторингу, спрямованих на зміцнення його потенціалу у сфері ПВК/ФТ.

CyberEast

8 – 10 листопада представники Держфінмоніторингу взяли участь в онлайн тренінгу «Фінансові розслідування, віртуальні валюти та DarkNet».

9.1.4. Співробітництво з Європейським Союзом

Міністерство закордонних справ Данії та Європейська Комісія в рамках проєкту «Антикорупційна ініціатива ЄС в Україні, фаза II»

Протягом звітнього періоду, в рамках імплементації II-ї фази проєкту, спрямованої на зміцнення інституційної спроможності Держфінмоніторингу у сфері

ПВК/ФТ, для Держфінмоніторингу реалізовано наступні активності:

- проведено 18 навчальних ІТ-курсів;
- онлайн-вебінар щодо 5-ї та 6-ї Директив ЄС у сфері ПВК (4 серпня);
- надано сприяння у проведенні міжнародного семінару «Фінансові розслідування із залученням офшорної складової, трастів, віртуальних активів та публічних діячів» (18 листопада, м. Київ);
- надано підтримку в організації інтегрованої панельної дискусії «Фінансовий моніторинг 2021» (2 – 3 грудня, м. Львів);
- надано сприяння у розробці Програми розвитку Держфінмоніторингу;
- підготовлено та укладено документ щодо підтримки Держфінмоніторингу.

Крім того, в рамках реалізації проєкту, представники Держфінмоніторингу брали участь у засіданнях Наглядової ради проєкту, а також робочих зустрічах з представниками проєкту з метою обговорення питань реалізації активностей, передбачених проєктом.

Міжнародна та іberoамериканська фундація з адміністрування і громадської політики (FIIAPP) Європейського Союзу в рамках проєкту «ДІЯ-ЄС: Заходи ЄС з питань протидії наркотикам та організованій злочинності, інтенсивне співробітництво та нарощування потенціалу для боротьби з організованою злочинністю у сфері наркоторгівлі вздовж «героїнового маршруту»

17 червня представник Держфінмоніторингу взяв участь у Церемонії закриття Проєкту «ДІЯ-ЄС».

30 вересня представники Держфінмоніторингу взяли участь в онлайн презентації Посібника щодо деяких аспектів здійснення фінансових розслідувань, підготовленого в рамках впровадження зазначеного проєкту.

Глобальний фонд Європейського Союзу з протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму/Офіс запобігання та боротьби з відмиванням грошей Республіки Молдова

13 – 14 липня представники Держфінмоніторингу взяли участь в онлайн-семінарі «Визначення бенефіціарних власників підрозділами фінансової розвідки: інструменти, доступні на національному, регіональному та міжнародному рівнях».

Комітет асоціації між Україною та ЄС

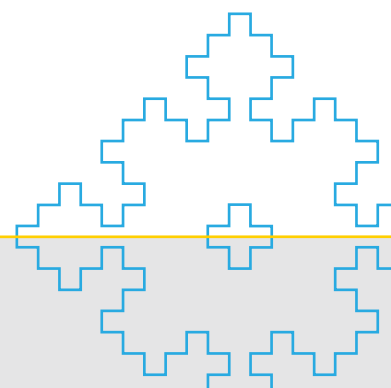
29 – 30 листопада представник Держфінмоніторингу взяв участь у 7-му засіданні Комітету у форматі відеоконференції Київ – Брюссель.

Підкомітет з питань юстиції, свободи та безпеки Комітету асоціації між Україною та ЄС

19 травня представник Держфінмоніторингу взяв участь у 7-му засіданні Підкомітету з питань свободи, юстиції та безпеки Комітету асоціації між Україною та ЄС у форматі відеоконференції Київ – Брюссель.

Підкомітет з питань економіки та іншого галузевого співробітництва Комітету асоціації між Україною та ЄС

26 жовтня представник Держфінмоніторингу взяв участь у Кластері 1 Підкомітету з питань економіки та іншого галузевого співробітництва Комітету асоціації між Україною та ЄС.

9.1.5. Співробітництво з Організацією Об'єднаних Націй

Управління ООН з питань наркотиків та злочинності (UNODC)

28 – 30 липня представники Держфінмоніторингу взяли участь в онлайн-семінарі на тему: «Міжнародні мережі відмивання коштів», організованому UNODC.

7 – 8 жовтня представник Держфінмоніторингу взяв участь (онлайн) у засіданні Робочої групи експертів Паризького пакту.

15 – 16 листопада представники Держфінмоніторингу взяли участь (онлайн) в 15-му засіданні Консультативної групи з питань політики Паризького пакту.

Програмний офіс ООН в Республіці Казахстан

26 – 28 липня представники Держфінмоніторингу взяли участь в національному семінарі з питань боротьби з відмиванням коштів та фінансуванням тероризму: посилення спроможності компетентних органів Туркменістану.

Регіональне бюро UNODC у Південно-Східній Азії та Тихоокеанському регіоні (співорганізатори – Німеччина, Сінгапур та INTERPOL)

19 травня представник Держфінмоніторингу взяв участь в онлайн-заході на тему: «Міжнародні мережі відмивання

коштів: створення ефективної основи для відстеження, конфіскації та повернення доходів, отриманих від вчинення злочинів», в рамках 30-ої сесії Комісії з попередження злочинності та кримінального правосуддя (ССРСД).

Конвенція ООН проти корупції

2 – 3 вересня представник Держфінмоніторингу взяв участь у онлайн-тренінгу для координаторів та урядових експертів, які беруть участь у другому циклі Механізму огляду виконання Конвенції ООН проти корупції.

Міжрегіональний науково-дослідний інститут злочинності та правосуддя ООН (UNICRI).

28 вересня представники Держфінмоніторингу взяли участь у зустрічі з представниками UNICRI для обговорення питань щодо двостороннього співробітництва.

30 листопада – 2 грудня представник Держфінмоніторингу взяв участь у навчальній місії до офісів з повернення активів у м. Брюссель (Королівство Бельгія).

Також, Держфінмоніторингом надано коментарі та пропозиції до Проєкту звіту щодо незаконних фінансових потоків та повернення активів в Україні, підготовленого UNICRI.

9.1.6. Співробітництво зі Світовим банком

Швейцарська Конфедерація, Міжнародний центр з повернення активів та Ініціатива Світового банку/УНЗ ООН щодо повернення вкрадених активів

2 – 3 вересня представник Держфінмоніторингу взяв онлайн-участь у XI

Лозаннському семінарі: «Посилення співробітництва у сфері повернення активів – вивчення потенціалу залучення приватного сектору та державно-приватного співробітництва».

9.1.7. Співробітництво з НАТО в рамках Річних національних програм співробітництва Україна – НАТО

Протягом звітнього періоду Держфінмоніторингом надавалася Міністерству закордонних справ України звітна інформація щодо виконання Плану заходів з виконання Річної національної програми під егідою Комісії Україна – НАТО на 2021 рік.

Також представники Держфінмоніторингу брали участь в заходах в рамках Річної національної програми під егідою Комісії Україна – НАТО, а саме:

- навчальний он-лайн модуль з питань рівності між чоловіками і жінками (20 – 21 квітня);
- консультації з групою експертів Міжнародного секретаріату НАТО щодо оцінки виконання Україною РНП на 2021 рік (27 жовтня);
- навчання за загальною короткостроковою програмою підвищення кваліфікації «Розроблення, моніторинг та оцінювання результатів виконання Річних національних програм під егідою Комісії України – НАТО» (жовтень – листопад).

9.1.8. Співробітництво з Організацією з безпеки та співробітництва в Європі (ОБСЄ)/Координатором проєктів ОБСЄ в Україні

Протягом звітнього періоду, в рамках імплементації проєкту міжнародної технічної допомоги Координатора проєктів ОБСЄ в Україні: «Зміцнення готовності системи фінансового моніторингу протистояти відмиванню коштів та фінансуванню тероризму», були проведені наступні заходи для представників Держфінмоніторингу, державного та приватного сектору у сфері ПВК/ФТ:

- міжвідомчий дискурс на тему «Випрозорювання кінцевої бенефіціарної власності: уроки та перспективи» (1 – 2 липня);
- інтегрована панельна дискусія «Фінансовий моніторинг 2021» (2 – 3 грудня).
- видання щодо світового досвіду проведення національних оцінок ризиків відмивання коштів та фінансування тероризму;
- горизонтальний огляд звітів про взаємні оцінки країн у сфері боротьби з відмиванням коштів та фінансуванням тероризму.

Також, в межах зазначеного проєкту:

За сприяння проєкту були оприлюднені:

- надано сприяння у розробці програмного забезпечення для адміністративної звітності у сфері ПВК/ФТ;
- організовано робочий візит до Офісу щодо боротьби з відмиванням коштів Швейцарської Конфедерації (MROS) з метою вивчення особливостей функціонування системи запобігання та протидії відмиванню доходів, одержаних злочинним шляхом, та фінансуванню тероризму Швейцарської Конфедерації, а також проведення ряду робочих зустрічей з представниками державного фінансового сектору Швейцарської Конфедерації (11 – 15 жовтня) (рис. 9.2).
- типологічне дослідження «Відмивання коштів від податкових злочинів»;
- керівні настанови «Управління діловими відносинами із політично значущими особами»;

Рис. 9.2

Крім того, в рамках співробітництва з ОБСЄ, представники Держфінмоніторингу взяли участь в онлайн-конференції ОБСЄ: «Протидія незаконному обігу

наркотиків та організованої злочинності, що з ним пов'язана, шляхом відстеження коштів» (1 червня).

9.1.9. Співробітництво з Організацією економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР)/Посольством США в Україні

Протягом 2021 року представники Держфінмоніторингу взяли участь у наступних заходах:

- віртуальному навчальному занятті курсу щодо підвищення кваліфікації на тему: «Боротьба із комплексною корупцією та відмиванням коштів» (2 – 4 лютого, а також 9 – 11 лютого);
- онлайн-курсі на тему: «Проведення фінансових розслідувань (Основи)» (8 – 19 лютого);
- онлайн-наradі з експертами ОЕСР щодо обговорення питань відносно кінцевих бенефіціарних власників

юридичних осіб та правових утворень (19 лютого);

- другій частині поглибленого навчального курсу для практиків-правоохоронців «Протидія складній корупції та пов'язаному з нею відмиванням злочинних доходів» (16 – 18 червня);
- навчальному курсі на тему: «Боротьба з комплексною корупцією та відмиванням коштів», який відбувся у місті Одеса (27 – 30 вересня);
- презентації Типологій корупційних злочинів в енергетичному секторі в Україні (23 грудня).

9.1.10. Інші міжнародні заходи

Академія з розслідування економічних злочинів Поліції міста Лондон

15 – 19 лютого представники Держфінмоніторингу взяли участь в онлайн-тренінгу: «Подолання корупції та хабарництва».

Посольство США в Україні

Протягом 2021 року представники Держфінмоніторингу взяли участь у наступних заходах:

- навчальному курсі з протидії фінансування розповсюдження зброї масового ураження (22 – 26 лютого);
- віртуальному семінарі з питань використання аналізу даних для виявлення загроз в міжнародних мережах поставання (27 – 29 жовтня).

ПФР Німеччини

11 березня представник Держфінмоніторингу взяв участь у віртуальній зустрічі з метою обговорення бази даних компаній-оболонки та червоних прапорців операцій.

Також, ПФР Німеччини було направлено інформацію щодо результатів тестування банками макросів у сфері ПВК/ФТ.

ПФР Латвії

2 червня та 2 грудня представники Держфінмоніторингу взяли участь в засіданні Міжнародної Робочої групи з фінансової розвідки (IFIT).

Європейський інститут соціально-економічного розвитку (ISES) у співпраці з національними Службами координації протидії шахрайству (AFCOS) Італії та Болгарії

8 – 9 червня представники Держфінмоніторингу взяли участь в спеціалізованому тренінгу в межах проєкту: «Європейська політика сусідства: навчання, співпраця та розширення».

Управління фінансової розвідки Міністерства фінансів Північної Македонії, Європейський центр неприбуткового права організації Konект

10 червня представники Держфінмоніторингу взяли участь в онлайн-форумі регіонального правління та громадського суспільства: «Неприбуткові організації та оцінка ризиків – взаємодія та досвід для ефективного впровадження».

Всесвітня митна організація, Егмонтська група підрозділів фінансової розвідки та ПФР Угорщини

29 липня представники Держфінмоніторингу взяли участь онлайн у Глобальному вебінарі на тему: «Співпраця між національними митними органами та підрозділами фінансової розвідки: оперативні питання, виклики та рішення».

Університет державного управління Бремена

18 серпня представники Держфінмоніторингу взяли участь у зустрічі зі спеціальним радником Університету державного управління Бремена з метою обговорення питання подальшої співпраці у сфері боротьби з фінансовою злочинністю та відмиванням коштів.

ПФР Молдови

Держфінмоніторингом надано коментарі щодо проведеного регіональ-

ного заходу ЄС з питань Глобального сприяння, що проводився FATF щодо Рекомендації 8.

ПФР Королівства Саудівська Аравія

31 серпня у стінах Держфінмоніторингу, у рамках офіційного візиту представників ПФР Королівства Саудівська Аравія відбулось підписання Меморандуму про взаєморозуміння (рис. 9.3).

Держфінмоніторинг і ПФР Королівства Саудівська Аравія обмінюватимуться інформацією щодо фінансових операцій, стосовно яких існує підозра, що вони пов'язані з відмиванням коштів, фінансуванням тероризму і пов'язаними з ними злочинами та осіб.

Також за наслідками церемонії підписання Меморандуму Ігор Черкаський та Мохаммед Альмухана обговорили актуальні питання глобального співробітництва з питань фінансового моніторингу та питання двосторонньої співпраці між національними ПФР.

Інститут CEELI

4 – 8 жовтня в м. Прага (Чеська Республіка) представники Держфінмоніторингу взяли участь у професійному навчанні «Повернення активів і міжнародна співпраця».

Дослідний центр Сіетлу (США)

26 жовтня представники Держфінмоніторингу взяли участь у вебінарі, присвяченому боротьбі з фінансуванням діяльності з розповсюдження зброї масового знищення.

Посольство Великої Британії в Україні

25 – 28 жовтня та 14 – 17 грудня представники Держфінмоніторингу взяли участь у базовому онлайн-курсі на тему: «Подолання корупції та хабарництва».

Рис. 9.3. Підписання Меморандуму

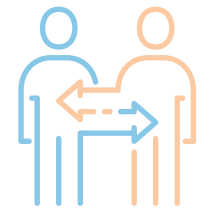
9.2. Обмін інформацією з іноземними підрозділами фінансової розвідки

Держфінмоніторинг забезпечує взаємодію та інформаційний обмін з компетентними органами іноземних держав і міжнародними організаціями, діяльність яких спрямована на ПВК/ФТ.

У 2021 році Держфінмоніторингом забезпечено взаємодію та інформаційний обмін з компетентними органами іноземних держав і міжнародними організаціями. Держфінмоніторинг співпра-

цював з 83 ПФР.

Протягом 2021 року Держфінмоніторингом направлено 591 запит до 78 ПФР іноземних держав та отримано 722 відповіді на запити від 77 ПФР іноземних держав. Також, Держфінмоніторингом було отримано 373 запити від 55 іноземних ПФР та надано 559 відповідей до 60 ПФР іноземних держав (рис. 9.4).

СТАТИСТИКА НАДІСЛАНИХ ТА ОТРИМАНИХ ЗАПИТІВ

Рис. 9.4. Статистика надісланих та отриманих запитів

У 2021 році Держфінмоніторингом найбільш активний обмін інформацією, в частині направлення запитів, здійснювався з:

- ПФР Латвії (відправлено 49 запитів);
- ПФР Швейцарії (відправлено 43 запити);
- ПФР Польщі (відправлено 42 запити);
- ПФР Кіпру (відправлено 28 запитів);
- ПФР Німеччини та США (відправлено по 25 запитів).

Також у 2021 році найбільшу кількість запитів Держфінмоніторингом отримано від:

- ПФР Латвії (отримано 101 запит);
- ПФР Німеччини (отримано 29 запитів);
- ПФР Польщі (отримано 22 запити);
- ПФР Чорногорії (отримано 15 запитів);
- ПФР Молдови та Литви (отримано по 13 запитів).

СТРАТЕГІЧНІ НАПРЯМИ РОБОТИ ДЕРЖФІНМОНІТОРИНГУ У 2022 РОЦІ

СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 1	СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 2	СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 3
 <p>Аналіз фінансових операцій, співпраця, взаємодія та інформаційний обмін з правоохоронними та іншими державними органами</p>	 <p>Дослідження методів та фінансових схем ВК/ФТ</p>	 <p>Удосконалення міжвідомчої взаємодії між органами державної влади – учасниками національної системи фінансового моніторингу та надання методологічної, методичної та іншої допомоги СПФМ</p>
ШЛЯХИ РЕАЛІЗАЦІЇ:		
 <p>Проведення аналізу (операційного і стратегічного) інформації про фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу, інші фінансові операції або інформації, що може бути пов'язана з підозрою у ВК/ФТ</p>	 <p>Дослідження методів та фінансових схем ВК/ФТ та доведення їх до відома учасників системи ПВК/ФТ</p>	 <p>Проведення на постійній основі засідань Ради з питань ПВК/ФТ (постанова КМУ №613 від 08.09.2016) та робочих груп з розгляду проблемних питань СПФМ</p>
 <p>Здійснення, спільно з правоохоронними органами, фінансових розслідувань фактів відмивання коштів, одержаних від корупційних діянь, розкрадання (привласнення) державних коштів (майна) та транзакцій, пов'язаних з обігом віртуальних активів, зокрема на базі платформ для відслідковування руху джерел походження віртуальних активів</p>	 <p>Виявлення фактів фінансування діяльності терористичних організацій через афілійованих осіб, «конвертаційних» центрів та підприємств з ознаками фіктивності, контрабандних операцій, каналів нелегальної міграції, переміщення через митний кордон та транзиту територією України наркотичних засобів (психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів), незаконного переміщення через митний кордон України товарів, коштів, обігових грошово-кредитних документів, інших валютних, культурних цінностей, дорогоцінних металів і дорогоцінного каміння та виробів з них, що можуть бути пов'язані з ВК/ФТ</p>	 <p>Координація органів державної влади в ході виконання Плану заходів з реалізації Основних напрямів розвитку системи ПВК/ФТ в Україні на період до 2023 року, та інформування про результати його виконання Кабінету Міністрів України</p>

ШЛЯХИ РЕАЛІЗАЦІЇ:

Запобігання вчиненню терористичних актів та терористичної діяльності шляхом своєчасного виявлення та ефективного блокування джерел їхнього фінансування

Виявлення фактів приховування чи маскуванню незаконного походження доходів, визначення джерел їх походження, місцезнаходження і переміщення, напрямів використання

Координація діяльності органів державної влади щодо забезпечення реалізації Плану дій щодо удосконалення національної системи фінансового моніторингу за результатами 5-го раунду оцінки України Комітетом MONEYVAL

Надання правоохоронним/розвідувальним органам узагальнених (додаткових узагальнених) матеріалів

Забезпечення впровадження комплексної адміністративної звітності у сфері ПВК/ФТ

Співпраця з державними регуляторами та забезпечення у взаємодії з НБУ, наглядовими та правоохоронними органами реалізації комплексу заходів, спрямованих на запобігання участі фінансових організацій у здійсненні незаконних фінансових операцій

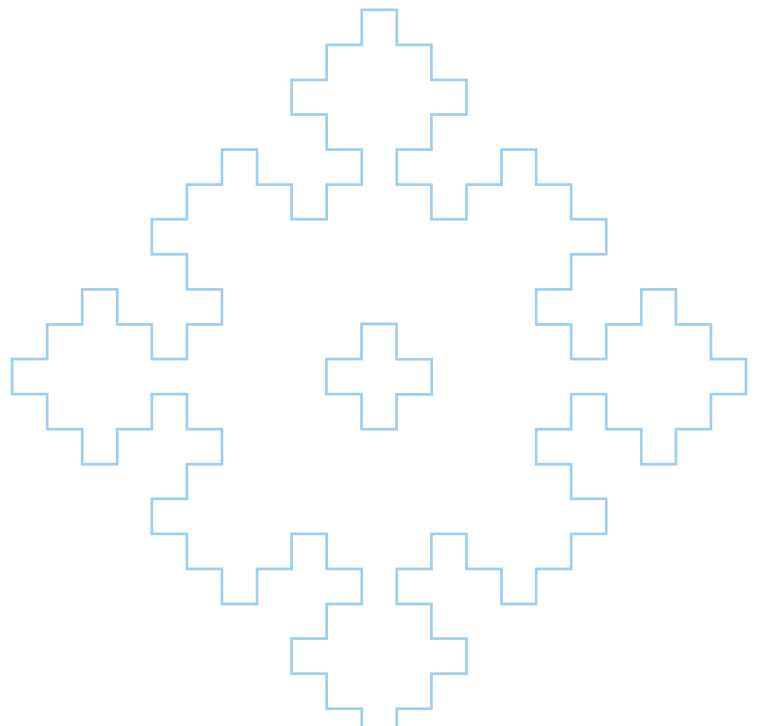
Організація та проведення третього раунду Національної оцінки ризиків у сфері ПВК/ФТ

Формування змін до переліку осіб, які пов'язані з провадженням терористичної діяльності або щодо яких застосовано міжнародні санкції, забезпечення його оновлення та доведення до відома суб'єктів фінансового моніторингу

Участь у підвищенні ефективності системи виявлення фінансових операцій, спрямованих на ВК/ФТ

СТРАТЕГІЧНІ НАПРЯМКИ РОБОТИ ДЕРЖФІНМОНІТОРИНГУ У 2022 РОЦІ

СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 4

Забезпечення електронної взаємодії між суб'єктами системи фінансового моніторингу, а також удосконалення проведення операційного аналізу в сфері ПВК/ФТ

СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 5

Участь в міжнародному співробітництві у сфері ПВК/ФТ

СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 6

Удосконалення законодавства у сфері ПВК/ФТ та адаптація його до міжнародних стандартів

ШЛЯХИ РЕАЛІЗАЦІЇ:

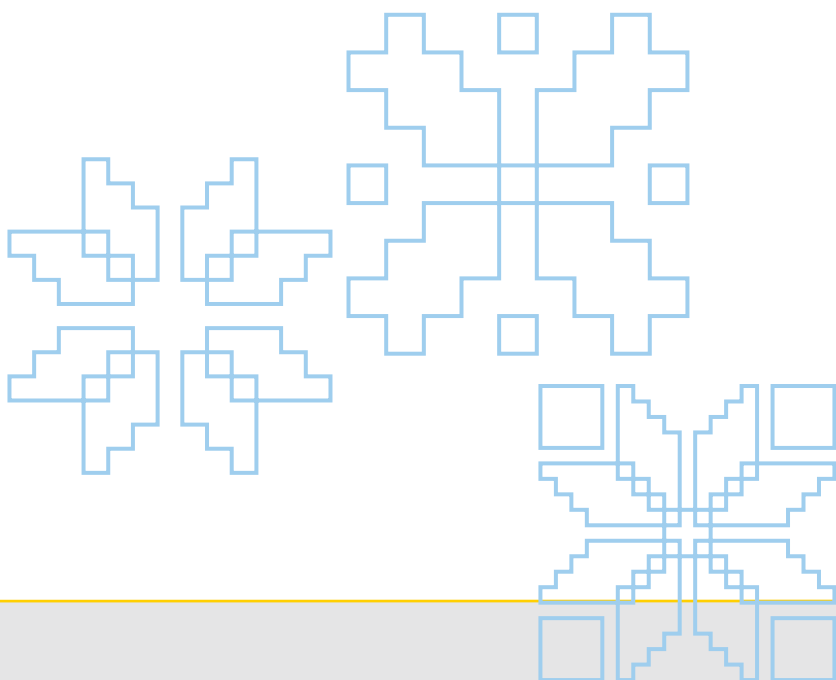
Забезпечення функціонування Єдиної інформаційної системи в сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення

Забезпечення представлення чергового звіту про прогрес за результатами п'ятого раунду взаємної оцінки України з метою його затвердження Комітетом MONEYVAL, з урахуванням інформації, зазначеної у попередньому Звіті про прогрес України

Участь у розробці проєктів нормативно-правових актів, а також в удосконаленні та уточненні окремих норм законодавства з питань ПВК/ФТ

ШЛЯХИ РЕАЛІЗАЦІЇ:

Впровадження та розвиток захищеної інформаційно-телекомунікаційної системи «е-кабінетів системи фінансового моніторингу», що забезпечить цифрову трансформацію інформаційного обміну між Держфінмоніторингом та суб'єктами системи фінансового моніторингу

Забезпечення ефективного співробітництва з міжнародними організаціями та установами у сфері ПВК/ФТ

Участь у забезпеченні імплементації та реалізації положень нових міжнародних стандартів у сфері ПВК/ФТ

Модернізація аналітичної складової ІСФМ, що забезпечить інтеграцію в єдиний простір Аналітичної системи «e-case фінансового моніторингу» (АС «e-case ФМ») ефективних засобів автоматизації підготовки даних, доступу до державних електронних інформаційних ресурсів, збору додаткової інформації, операційного аналізу, ведення електронних кейсів фінансових розслідувань та супроводження узагальнених матеріалів

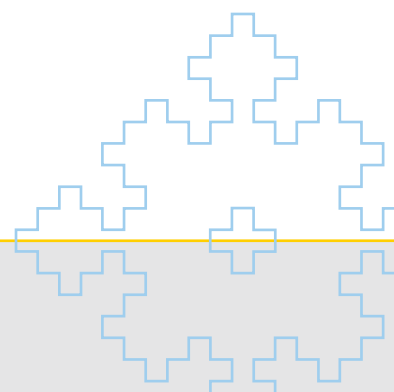
Організація міжнародних навчальних заходів та обміну досвідом у сфері ПВК/ФТ

Укладання міжнародних договорів міжвідомчого характеру з компетентними органами іноземних країн у сфері ПВК/ФТ

Участь у роботі двосторонніх органів асоціації між Україною та ЄС, зокрема: Комітету асоціації Україна – ЄС, Кластеру 1 Підкомітету з питань економічного та іншого галузевого співробітництва Комітету асоціації між Україною та ЄС та Підкомітету з питань свободи, безпеки та юстиції Комітету асоціації між Україною та ЄС

ДОДАТКИ

Додаток А

ПЕРЕЛІК ПРИЙНЯТИХ У 2021 РОЦІ НОРМАТИВНО-ПРАВОВИХ АКТІВ, РОЗРОБЛЕНИХ ДЕРЖФІНМОНІТОРИНГОМ

Акти Кабінету Міністрів України

1. Постанова Кабінету Міністрів України від 28.04.2021 № 422 «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 8 вересня 2016 р. № 613».
2. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 12.05.2021 № 435-р «Про затвердження Основних напрямів розвитку системи запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення в Україні на період до 2023 року та плану заходів щодо їх реалізації».

Накази Міністерства фінансів України, якими керується у своїй діяльності Держфінмоніторинг

1. Наказ Міністерства фінансів України від 14.01.2021 № 8 «Про затвердження Порядку прийняття Державною службою фінансового моніторингу України рішень (доручень) про зупинення фінансових операцій», зареєстрований у Міністерстві юстиції України 05 березня 2021 р. за № 297/35919.
2. Наказ Міністерства фінансів України від 09.02.2021 № 68 «Про затвердження Порядку доведення до відома суб'єктів первинного фінансового моніторингу переліку осіб, пов'язаних з провадженням терористичної діяльності або стосовно яких застосовано міжнародні санкції, та Інструкції з унесення інформації до такого переліку», зареєстрований у Міністерстві юстиції України 25 березня 2021 р. за № 389/36011.
3. Наказ Міністерства фінансів України від 05.04.2021 № 196 «Про затвердження Порядку надання інформації щодо відстеження (моніторингу) фінансових операцій», зареєстрований у Міністерстві юстиції України 28 квітня 2021 р. за № 576/36198.
4. Наказ Міністерства фінансів України від 28.04.2021 № 240 «Про затвердження Порядку надання інформації з реєстру застрахованих осіб Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування Пенсійним фондом України на запит Державної служби фінансового моніторингу України», зареєстрований у Міністерстві юстиції України 29 червня 2021 р. за № 843/36465.

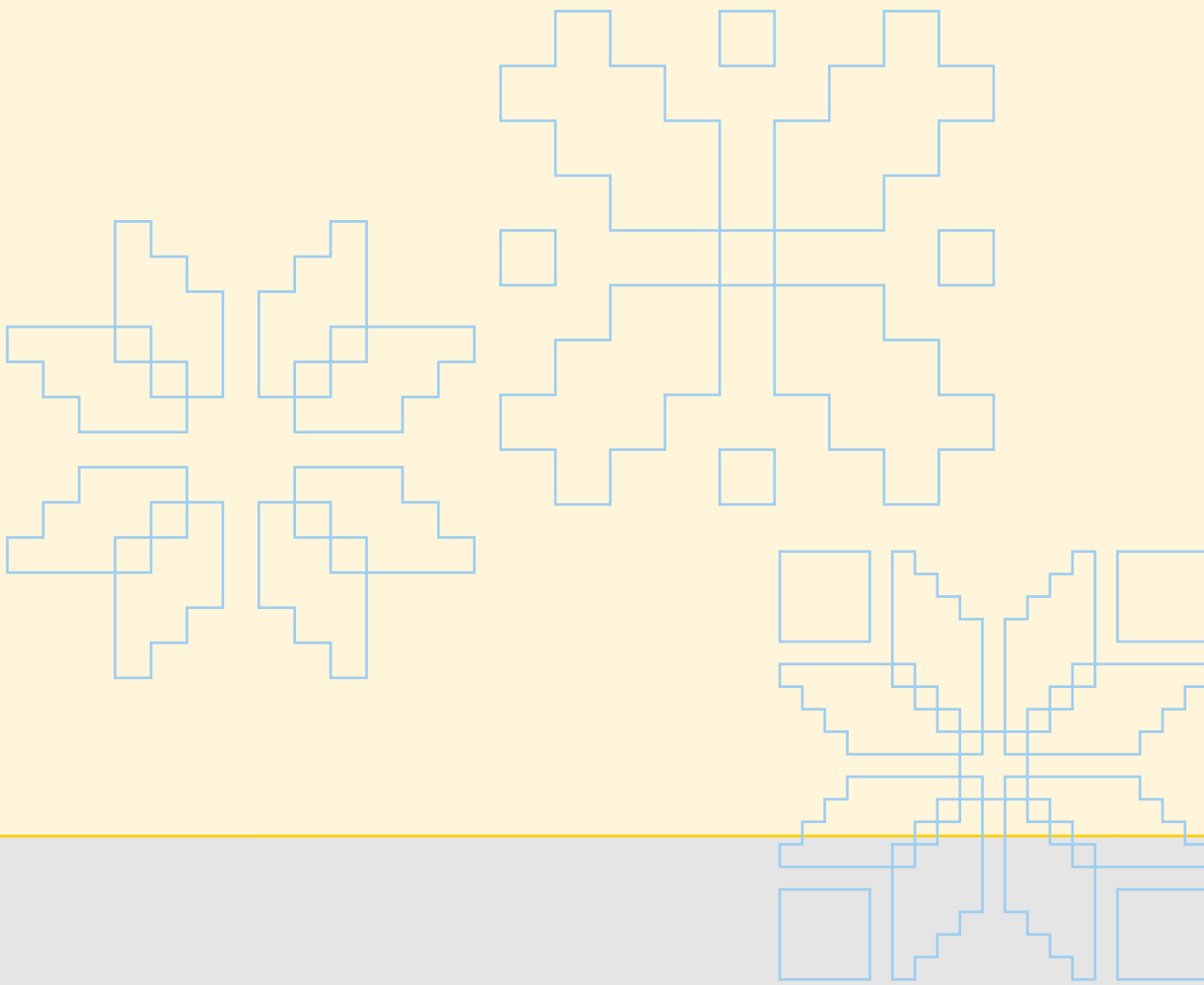
5. Наказ Міністерства фінансів України від 04.06.2021 № 322 «Про затвердження порядку обміну інформацією з питань фінансового моніторингу», зареєстрований у Міністерстві юстиції України 06 серпня 2021 р. за № 1035/36657.
6. Наказ Міністерства фінансів України від 02.08.2021 № 440 «Про затвердження Принципів опрацювання одержаної від суб'єктів первинного фінансового моніторингу інформації про фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу, та критерії проведення аналізу таких операцій», зареєстрований у Міністерстві юстиції України 18 серпня 2021 р. за № 1087/36709.
7. Наказ Міністерства фінансів України від 14.09.2021 № 504 «Про затвердження Переліку показників комплексної адміністративної звітності», зареєстрований у Міністерстві юстиції України 19 листопада 2021 р. за № 1519/37141.

Спільні акти Міністерства фінансів України

1. Наказ Міністерства фінансів України та Служби безпеки України від 31.12.2020 № 837/390 «Про затвердження Форми подання Службою безпеки України Державній службі фінансового моніторингу України відомостей щодо осіб, пов'язаних з провадженням терористичної діяльності або стосовно яких застосовано міжнародні санкції», зареєстрований у Міністерстві юстиції України 20 січня 2021 р. за № 82/35704.
2. Наказ Міністерства фінансів України та Державного бюро розслідувань від 31.12.2020 № 836/888 «Про затвердження Порядку надання Державною службою фінансового моніторингу України Державному бюро розслідувань узагальнених (додаткових узагальнених) матеріалів та отримання Державною службою фінансового моніторингу України інформації про хід їх розгляду», зареєстрований у Міністерстві юстиції України 04 березня 2021 р. за № 293/35915.
3. Наказ Міністерства фінансів України та Міністерства інфраструктури України від 16.02.2021 № 105/57 «Про визнання таким, що втратив чинність, наказу Міністерства фінансів України і Міністерства інфраструктури України від 23 квітня 2015 року № 458/148», зареєстрований у Міністерстві юстиції України 05 березня 2021 р. за № 299/35921.
4. Наказ Міністерства фінансів України та Міністерства юстиції України від 22.02.2021 № 113/669/5 «Про затвердження Порядку подання Державній службі фінансового моніторингу України відомостей з Державного реєстру актів цивільного стану громадян про смерть фізичних осіб», зареєстрований у Міністерстві юстиції України 11 березня 2021 р. за № 311/35933.
5. Наказ Міністерства фінансів України та Національного антикорупційного бюро України від 03.03.2021 № 144/32 «Про затвердження Порядку надання Державною службою фінансового моніторингу України Національному антикорупційному бюро України узагальнених (додаткових узагальнених) матеріалів та отримання

Державною службою фінансового моніторингу України інформації про хід їх розгляду», зареєстрований у Міністерстві юстиції України 11 травня 2021 р. за № 624/36246.

6. Наказ Міністерства фінансів України та Служби безпеки України від 14.07.2021 № 394/237 «Про затвердження Порядку надання Державною службою фінансового моніторингу України Службі безпеки України узагальнених (додаткових узагальнених) матеріалів та отримання Державною службою фінансового моніторингу України інформації про хід їх розгляду», зареєстрований у Міністерстві юстиції України 06 серпня 2021 р. за № 1025/36647.
7. Наказ Міністерства фінансів України та Міністерства внутрішніх справ України від 14.07.2021 № 395/535 «Про затвердження Порядку надання Державною службою фінансового моніторингу України Національній поліції України узагальнених (додаткових узагальнених) матеріалів та отримання Державною службою фінансового моніторингу України інформації про хід їх розгляду», зареєстрований у Міністерстві юстиції України 06 серпня 2021 р. за № 1026/36648.

Додаток Б

ПЕРЕЛІК СКОРОЧЕНЬ

FATF – Група з розробки фінансових заходів боротьби з відмиванням грошей

MONEYVAL – Комітет експертів Ради Європи з питань оцінки заходів протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму

АРМА – Національне агентство України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів

Базовий Закон – Закон України від 06.12.2019 № 361-IX «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення»

ВК – відмивання коштів

ВК/ФТ – легалізація (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансування тероризму та фінансування розповсюдження зброї масового знищення

ДБР – Державне бюро розслідувань

Держмитслужба – Державна митна служба України

Держфінмоніторинг – Державна служба фінансового моніторингу України

ДПС – Державна податкова служба України

ДФС – Державна фіскальна служба України

ЄС – Європейський Союз

ІСФМ – Єдина інформаційна система у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення

КБВ – кінцевий (-и) бенефіціарний (-и) власник (-и) (контролер (-и))

МВС – Міністерство внутрішніх справ України

МЗС – Міністерство закордонних справ України

Мінфін – Міністерство фінансів України

Мінцифри – Міністерство цифрової трансформації України

Мін'юст – Міністерство юстиції України

НАБУ – Національне антикорупційне бюро України

НБУ – Національний банк України

НКЦПФР – Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку

НОР – Національна оцінка ризиків у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, та фінансуванню тероризму

НПО – неприбуткові організації

НПУ – Національна поліція України

ОБСЄ – Організація з безпеки та співробітництва в Європі

ОГП – Офіс Генерального прокурора

ПВК/ФТ – запобігання та протидія легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення

ПФР – підрозділ (-и) фінансової розвідки

СБУ – Служба безпеки України

СДФМ – суб'єкт (-и) державного фінансового моніторингу

СПФМ – суб'єкт (-и) первинного фінансового моніторингу

ФТ – фінансування тероризму

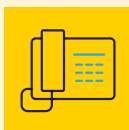

**ДЕРЖАВНА СЛУЖБА
ФІНАНСОВОГО МОНІТОРИНГУ
УКРАЇНИ**

вул. Білоруська, 24
м. Київ, 04050, Україна

**THE STATE FINANCIAL
MONITORING SERVICE
OF UKRAINE**

24, Biloruska st.,
Kyiv, 04050, Ukraine

tel: (+38044) 594 16 01
fax: (+38044) 594 16 00

ОФІЦІЙНА ЕЛЕКТРОННА АДРЕСА:

e-mail: office@fiu.gov.ua

ОФІЦІЙНИЙ ВЕБСАЙТ:

<https://fiu.gov.ua>

ДЕРЖФІНМОНІТОРИНГ У СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖАХ:

Facebook – <https://bit.ly/3tuFsCX>

Twitter – <https://bit.ly/3rhIBCu>

LinkedIn – <https://bit.ly/3pNuiXm>

Telegram – <https://bit.ly/3jaSYH1>

YouTube – <https://bit.ly/2LeQv1H>

GOOGLE МІЙ БІЗНЕС ТА GOOGLE MAPS

<https://bit.ly/36CSW5u>